

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:

***ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ. Η
ΕΠΟΜΕΝΗ ΜΕΡΑ. ΘΕΤΙΚΑ Ή ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ***

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΦΟΙΤΗΤΩΝ:

*ΚΑΛΟΜΕΝΟΠΟΥΛΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ (Α.Μ.2005008)
ΝΙΤΕΡΟΣ ΠΑΥΛΟΣ (Α.Μ.2004252)*

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:

ΠΑΠΑΜΑΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2010

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

-ΣΥΝΟΨΗ

-ΠΡΟΛΟΓΟΣ

-ΕΝΟΤΗΤΑ 1η

I. Τράπεζα

II. Ιστορία

III. Είδη Τραπεζών

-ΕΝΟΤΗΤΑ 2η

I. Εθνική Τράπεζα

I. Προφιλ

II. Ανθρώπινο δυναμικό

III. Βασικά Μεγέθη Ομίλου

IV. Επιλεγμένα στοιχεία ενοποιημένου Ισολογισμού

II. Τράπεζα πειραιώς

I. Προφιλ

II. Ανθρώπινο δυναμικό

III. Βασικά Μεγέθη Ομίλου

IV. Επιλεγμένα στοιχεία ενοποιημένου Ισολογισμού

III. Alpha Bank

I. Προφιλ

II. Ανθρώπινο δυναμικό

III. Βασικά Μεγέθη Ομίλου

IV. Επιλεγμένα στοιχεία ενοποιημένου Ισολογισμού

IV. EuroBank

I. Προφιλ

II. Ανθρώπινο δυναμικό

III. Βασικά Μεγέθη Ομίλου

IV. Επιλεγμένα στοιχεία ενοποιημένου Ισολογισμού

-ΕΝΟΤΗΤΑ 3η

I. Μακροοικονομικά στοιχεία

I. Α.ε.π.-Χρέος

II. Ανεργία

II. Οικονομικός ρόλος των τραπεζικ.ων ιδρυμάτων-Παρούσα Τάση

III. Πρόσφατες Εξελίξεις διεθνώς

-ΕΝΟΤΗΤΑ 4η

I. Τραπεζικό Δίκαιο

II. Τραπεζικό σύστημα στην Ελλάδα

I. Διαχρονική εξέλιξη

II. Παρούσα κατάσταση τραπεζικού κλάδου

III. Εξέλιξη συγχωνεύσεων Ελληνικών τραπεζών

IV. Συγχωνεύσεις που έχουν πραγματοποιηθεί τα προηγούμενα χρόνια

Νόμος συγχωνεύσεων Τραπεζικών Ιδρυμάτων

-ΕΝΟΤΗΤΑ 5η

I. Γενικά χαρακτηριστικά Συγχωνεύσεων στον τραπεζικό κλάδο

I. Οι λόγοι και τα κίνητρα πραγματοποίησής τους

II. Προϋποθέσεις επιτυχίας συγχωνεύσεων – κίνδυνοι και αιτίες αποτυχίας τους

III. Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των Συγχωνεύσεων στον τραπεζικό κλάδο

IV. Διεθνή εμπειρία

-ΕΝΟΤΗΤΑ 6η

I. Ανάλυση Οικονομικών Στοιχείων

II. Ανάλυση Τραπεζικών Ιδρυμάτων

-ΕΝΟΤΗΤΑ 7η

I. Συγχωνεύσεις τραπεζών

- I. 6.1 Eurobank-Alpha Bank
- II. 6.2 National Bank of Greece-Alpha Bank
- III. 6.3 National Bank of Greece-Eurobank
- IV. 6.4 National Bank of Greece-Piraeus
- V. 6.4 Alpha-Piraeus

-ΕΠΙΛΟΓΟΣ

-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΥΝΟΨΗ

Η παρούσα εργασία πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια πτυχιακών σπουδών στη σχολή διοίκησης οικονομίας του τμήματος Χρηματοοικονομικής και Ελεγκτικής στο Ανώτατο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Καλαμάτας με επιβλέποντα καθηγητή τον Παπαμαλή Απόστολο με τίτλο: Συγχωνεύσεις Ελληνικών Τραπεζών. Η Επόμενη μέρα. Θετικά ή Αρνητικά σημεία. Η εργασία έχει ως σκοπό να παρουσιάσει την εικόνα του του ελληνικού τραπεζικού κλάδου και τις πιθανές περιπτώσεις συγχωνεύσεων 4 μεγάλων τραπεζικών ιδρυμάτων- ομίλων.

Στην 1η ενότητα της εργασίας αναφερόμαστε γενικά για τα Τραπεζικά Ιδρύματα(τον Ορισμό, Την Ιστορία δημιουργία τους, και τέλος τα είδη)

Στην 2η ενότητα αναλύουμε 4 μεγάλες Τράπεζες με όλα τα απαραίτητα στοιχεία (οικονομικά, ιστορικά, στατιστικά)

Στην 3η ενότητα αναφέρεται η κατάσταση της Ελληνικής Οικονομίας σήμερα. Τα Μακροοικονομικά Μεγέθη(Α.Ε.Π.-ΧΡΕΟΣ-ΑΝΕΡΓΙΑ). Επίσης αναφέρεται στον οικονομικό ρόλο των Τραπεζών και στις Διεθνές εξελίξεις.

Στην 4η ενότητα επιχειρείται μια παρουσίαση της ιστορίας του ελληνικού τραπεζικού κλάδου απο το ξεκίνημα του με την ίδρυση του πρώτου τραπεζικού οργανισμού έως και σήμερα.(Αναγράφονται και συγχωνεύσεις που πραγματοποιήθηκαν τα προηγούμενα χρόνια)

Στην 5η ενότητα επιχειρείται μια γενική αποτύπωση των συγχωνεύσεων στον τραπεζικό κλάδο. Αναλύονται οι λόγοι και τα κίνητρα πραγματοποίησής τους. Οι προϋποθέσεις επιτυχίας και οι κίνδυνοι και οι αιτίες αποτυχίας τους, τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα τα οποία προκύπτουν από την υλοποίησή τους. Τέλος γίνεται μια προσπάθεια αναφοράς στο νομικό πλαίσιο που διέπει τις συγχωνεύσεις Πιστωτικών Ιδρυμάτων στην Ελλάδα.

Στην 6η ενότητα αναλύονται τα οικονομικά στοιχεία των 4ων Τραπεζών και στην συνέχεια αναλύεται πως πραγματοποιείτε η ανάλυση των Τραπεζών.

Στην 7η και τελευταία ενότητα παρατήθονται αναλυτικά οι περιπτώσεις των εικονικών συγχωνεύσεων μεταξύ των τεσσάρων Τραπεζικών Ιδρυμάτων, χρησιμοποιώντας τα πραγματικά οικονομικά στοιχεία των τραπεζών που έχουμε προαναφέρει.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η τεράστια οικονομική κρίση που έλαβε χώρα πριν 2 χρόνια και είχε τις ρίζες της στον χρηματοπιστωτικό τομέα έχει αλλάξει δραστικά το οικονομικό περιβάλλον. Για την αντιμετώπισή της οι κυβερνήσεις πήραν δραστικά μέτρα προκειμένου να διασωθεί ο τραπεζικός κλάδος που δέχτηκε καίριο πλήγμα και επηρέασε αλυσιδωτά και τους υπόλοιπους τομείς της οικονομίας. Οι συντονισμένες παρεμβάσεις των κυβερνήσεων φαίνεται να έχουν αποδώσει καρπούς αν και είναι πρόωρο να ισχυριστούμε πως η κρίση έχει ξεπεραστεί. Άλλωστε, έπειτα από την αποκλιμάκωση της κρίσης ξέσπασε μια νέα δημοσιονομική κρίση με αφορμή τα τεράστια ελλείμματα ορισμένων χωρών της Ευρωζώνης και όχι μόνο. Το δυστύχημα είναι ότι η χώρα μας με το σημαντικό δημόσιο χρέος της και το τεράστιο δημοσιονομικό έλλειμμα βρέθηκε στο επίκεντρο της κρίσης αυτής με αποτέλεσμα η Ελλάδα να υποστεί έναν άνευ προηγουμένου διασυρμό όσον αναφορά την αξιοπιστία της οικονομίας και την δυνατότητα της να ανταποκριθεί στις μελλοντικές της δανειακές υποχρεώσεις.

Οι Ελληνικές τράπεζες καλούνται πλέον να δραστηριοποιηθούν σε ένα δυσμενές παγκόσμιο και κυρίως διεθνές περιβάλλον. Μέχρι το 2008 τα εγχώρια χρηματοπιστωτικά ιδρύματα βρίσκονταν σε έντονη αναπτυξιακή τροχιά και οι προοπτικές τους διαγράφονταν ως ευοίωνες. Οι πρώτες ενδείξεις για αντιστροφή της πορείας τους άρχισαν να φαίνονται στα μέσα του 2008 όπου ορισμένοι αναλυτές υποβάθμισαν την αξιολόγηση τους (credit rating) επικαλούμενη την έκθεσή τους στα Βαλκάνια και την πιθανότητα να πληγούν οι

χώρες αυτές σημαντικά σε περίπτωση που ξεσπούσε μια κρίση. Οι επενδύσεις των Ελληνικών Τραπεζών σε χώρες όπως η Ρουμανία, Βουλγαρία, Σερβία θεωρούνταν ιδιαίτερα ευάλωτες και ριψοκίνδυνες.

Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα υπήρξε ιδιαίτερα ανθεκτικό στην πρόσφατη διεθνή χρηματοπιστωτική κρίση. Αυτό συνέβη για τους εξής βασικούς λόγους : Οι ελληνικές τράπεζες δεν είχαν εκτεθεί στους κινδύνους που αποτέλεσαν τις αιτίες της κρίσης, έχουν ισχυρή κεφαλαιακή βάση , προχώρησαν έγκαιρα στην αύξηση των προβλέψεων τους, είχαν ικανοποιητικά αποτελέσματα την περίοδο της έντονης κρίσης, δηλαδή το 2008 – 2009 και τέλος η Τράπεζα της Ελλάδος συνέβαλε στην διασφάλιση της σταθερότητας του Ελληνικού τραπεζικού συστήματος.

Οι Ελληνικές τράπεζες μπορεί να βγήκαν σχεδόν αλώβητες από την σφοδρότατη παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση, αλλά δεν συνέβη όμως το ίδιο, όπως ήταν άλλωστε αναμενόμενο, με την εγχώρια δημοσιονομική κρίση. Το τεράστιο έλλειμμα της χώρας μας με την συνεπακόλουθη είσοδο στο διεθνές νομισματικό ταμείο πυροδότησε φήμες ακόμα και για κινδύνους βιωσιμότητας των Ελληνικών τραπεζών. Οι φήμες αυτές θα λέγαμε είχαν κάποια βάση αφού οι Ελληνικές τράπεζες βρίσκονται πλέον αντιμέτωπες με την μεγαλύτερη κρίση της σύγχρονης ιστορίας τους.

Με τα ην οικονομία να έχει εισέλθει σε μια κατάσταση ύφεσης η ζήτηση δανείων έχει πέσει σημαντικά. Επιπρόσθετα, η απειλή για αναδιάρθρωση χρέους (debt restructuring) έχει επιφέρει σημαντική μείωση της αξίας των ομολόγων με αποτέλεσμα να εμφανίζονται σημαντικές υποαξίες στους ισολογισμούς των τραπεζών. Η αξία των μη εξυπηρετούμενων δανείων (NPL) έχει ανέλθει

σημαντικά, γεγονός που έχει συμβάλει στην επιβάρυνση των ισολογισμών μέσω της δημιουργίας υψηλών προβλέψεων. Δεν θα πρέπει να παραβλέπουμε επίσης ότι η διασύνδεση των Ελληνικών τραπεζών με τις διεθνείς κεφαλαιαγορές έχει διαταραχθεί σημαντικά.

Λόγω των ανωτέρω συνθηκών οι τράπεζες καλούνται πλέον να λάβουν δραστικά μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν την βιωσιμότητα τους, αλλά και να επανέρθουν σταδιακά στα προ κρίσης επίπεδα. Η λύση των συγχωνεύσεων ενδεχομένων να αποτελεί μονόδρομο. Ο ελληνικός τραπεζικός κλάδος μπορεί να παρουσιάζει υψηλό βαθμό συγκέντρωσης, αλλά τα μεγέθη κάθε τράπεζας ξεχωριστά υπολείπονται σημαντικά έναντι των αντίστοιχων Ευρωπαϊκών οι οποίες δεν θα πρέπει να λησμονούμε ότι λειτουργούν και ανταγωνιστικά. Όπως επισημαίνει και ο **Κ. Δημήτρης Κοντογιάννης** σε άρθρο του στην εφημερίδα **Καθημερινή** μία μεγαλύτερη τράπεζα που θα προκύψει από μία συγχώνευση θα έχει καλύτερη πρόσβαση στις διεθνείς κεφαλαιαγορές ενώ παράλληλα θα αξιολογείται υψηλότερα από τους διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οίκους. Υπάρχουν βέβαια και άλλοι λόγοι που προκρίνουν μια ενδεχόμενη συγχώνευση τους οποίους θα αναπτύξουμε σε παρακάτω ενότητες.

Στην παρούσα εργασία αντικειμενικός στόχος μας είναι να εξετάσουμε όλες τις δυνατές συγχωνεύσεις που είναι εφικτές μεταξύ των μεγαλύτερων τραπεζικών ιδρυμάτων όπως είναι η Εθνική η Eurobank , η Πειραιώς και η Alpha Bank. Οι συγχωνεύσεις σε παγκόσμιο επίπεδο χρονολογούνται εδώ και έναν αιώνα περίπου. Οι λόγοι που οι πρώτες πραγματοποιούνταν ποικίλαν και μπορεί να στόχευαν στην δημιουργία μονοπωλιακών σχημάτων η στην αξιοποίηση συνδυασμού ετερόκλητων δραστηριοτήτων.

Τις τελευταίες δεκαετίες βασικό στόχος των συγχωνεύσεων, συμπεριλαμβανομένων βέβαια και των τραπεζικών ιδρυμάτων, είναι η δημιουργία ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων. Στην Ελλάδα με την ένταξη στην ΟΝΕ και την απελευθέρωση των αγορών παρατηρήθηκε ένα ισχυρό κύμα συγχωνεύσεων και εξαγορών τραπεζικών ιδρυμάτων. Ενδεικτικά αναφέρουμε την συγχώνευση Alpha Bank – Ιονικής , Τράπεζα Πειραιώς Τράπεζα Χίου κ.α. Στόχος αυτών των συγχωνεύσεων ήταν τα νέα σχήματα να αναβαθμιστούν ποσοτικά και ποιοτικά προκειμένου να μειωθεί η ανταγωνιστική υστέρηση σε σχέση με τις ξένες τράπεζες.

Εξετάζοντας τις δυνατές συγχωνεύσεις θα μπορέσουμε να αποφανθούμε για τα ποιο αποδοτικά σχήματα καθώς και για ενδεχόμενες συνεργίες που θα προκύψουν. Η μελέτη μας θα βασιστεί σε διάφορα δελτία (reports) που εκδίδονται από τους διάφορους επενδυτικούς οίκους καθώς και στην διαχρονική πορεία των οικονομικών μεγεθών των εξεταζόμενων τραπεζικών ιδρυμάτων. Να σημειώσουμε πάντως πως τα ιδιωτικά οικονομικά κριτήρια δεν αποτελούν πάντα επαρκή εξήγηση για την προώθηση κάποιων συγχωνεύσεων.

ΕΝΟΤΗΤΑ 1η

Τράπεζα:

Τράπεζα ονομάζεται μια επιχείρηση, η οποία ασχολείται με χρηματικές και πιστωτικές συναλλαγές. Ανάλογα με το είδος της μπορεί να δέχεται καταθέσεις, να χορηγεί δάνεια, να φυλάσσει και να διαχειρίζεται αξιόγραφα, να αναλαμβάνει την πληρωμή για λογαριασμό του πελάτη.

Η κερδοφορία της τράπεζας βασίζεται στην λεγόμενη "ψαλίδα", δηλαδή τη διαφορά ανάμεσα στο επιτόκιο δανεισμού και στο επιτόκιο καταθέσεων. Έτσι αν για παράδειγμα μία τράπεζα χορηγεί ένα δάνειο με επιτόκιο 9% και δέχεται κατάθεση με ετήσιο επιτόκιο 2% η διαφορά αυτή (7%) αποτελεί την ψαλίδα που οδηγεί στα κέρδη της τράπεζας. Βέβαια οι τράπεζες αποκομίζουν και από αλλού χρήματα όπως από προμήθειες ή από συμμετοχές και επενδύσεις. Ωστόσο η κύρια λειτουργία της έγκειται στον δανεισμό (χορηγήσεις και καταθέσεις).

Ιστορία:

Αν και πολλές από τις τραπεζικές πράξεις έχουν την καταγωγή τους σε πανάρχαιες εποχές όπως στην αρχαία Βαβυλώνα, οι πρώτες πραγματικές τραπεζικές εργασίες μπορούν να εντοπιστούν στον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό με τους «τραπεζίτες» και στο ρωμαϊκό με τους «argentarii», οι οποίοι δέχονταν καταθέσεις και χορηγούσαν δάνεια, ενώ παράλληλα εκτελούσαν πληρωμές και για λογαριασμό τρίτων. Μετά την πτώση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας οι πείρα των τραπεζικών χάθηκε μαζί με τους τραπεζίτες. Οι επόμενες μορφές τραπεζικών συναλλαγών εμφανίζονται στο Μεσαίωνα όπου οι αργυραμοιβοί, οι χρυσοχόοι και οι έμποροι δέχονταν καταθέσεις για τις οποίες εξέδιδαν πιστοποιητικά – βεβαιώσεις. Το 18ο αιώνα στην Αγγλία οι αποδείξεις κατάθεσης για σταθερά ποσά αποτέλεσαν τα πρώτα τραπεζογραμμάτια. Έτσι σιγά - σιγά με την ανταλλαγή των τραπεζογραμματίων, οι τράπεζες άρχισαν να αποκτούν τον ρόλο που κατέχουν σήμερα στην σύγχρονη οικονομία.

Είδη τραπεζών:

Υπάρχουν διάφορα είδη τραπεζών:

- Οι κεντρικές τράπεζες ελέγχουν συνήθως τη νομισματική πολιτική και μπορούν να είναι ο δανειστής της τελευταίας λύσης σε περίπτωση κρίσης. Χρεώνονται συχνά με τον έλεγχο του διαθέσιμου χρήματος, συμπεριλαμβανομένης της έκδοσης νομίσματος. Παραδείγματα κεντρικών τραπεζών είναι η Τράπεζα της Ελλάδος και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.
- Εμπορική τράπεζα, είναι ο όρος που χρησιμοποιείται για μια κανονική τράπεζα για να τη διακρίνει από μια τράπεζα επενδύσεων. Μιας και αυτές οι δύο δεν είναι πλέον υποχρεωτικό να λειτουργούν κάτω από χωριστή

ιδιοκτησία, ορισμένοι χρησιμοποιούν τον όρο "εμπορική τράπεζα" για να αναφερθούν σε μια τράπεζα ή ένα τμήμα τράπεζας που ασχολείται κυρίως με εταιρίες ή μεγάλες επιχειρήσεις.

- Τράπεζες κοινοτικής ανάπτυξης είναι οι τράπεζες που παρέχουν οικονομικές υπηρεσίες και πίστωση σε μη ανεπτυγμένες αγορές ή πληθυσμούς.
- Οι επενδυτικές δίνουν εγγυητικές επιστολές για πώληση μετοχών και χρεωγράφων και συμβουλεύουν για τις συγχωνεύσεις. Παραδείγματα τραπεζών επενδύσεων είναι οι Goldman Sachs των ΗΠΑ και Nomura Securities της Ιαπωνίας.
- Τα ταχυδρομικά ταμειυτήρια είναι ταμειυτήρια που συνδέονται με τα εθνικά ταχυδρομικά συστήματα. Η Ιαπωνία και η Γερμανία είναι παραδείγματα των χωρών με τα προεξέχοντα ταχυδρομικά ταμειυτήρια.
- Private Banking: Το Private Banking ασχολείται με λογαριασμούς μεγάλων πελατών με μεγάλη οικονομική επιφάνεια
- *Corporate Banking*: Το Corporate Banking έχει ως αντικείμενο τα τραπεζικά προϊόντα που αφορούν κυρίως επιχειρήσεις και εταιρίες.
- *Συνεταιριστικές*: Οι συνεταιριστικές τράπεζες αποτελούν πρωτοβουλίες τοπικού κυρίως χαρακτήρα με σκοπό την ενίσχυση π.χ. των τοπικών παραγωγών γεωργικών προϊόντων.

ΕΙΝΟΥΗΙΑ Ζη

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΤΕ)

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, με τη μεγαλύτερη και ισχυρότερη παρουσία στον Ελλαδικό χώρο, αλλά και με το δυναμικό προφίλ της στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο ηγείται του μεγαλύτερου και ισχυρότερου Ομίλου χρηματοοικονομικών υπηρεσιών στην Ελλάδα.

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. ιδρύθηκε το 1841 και εισήχθη στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών το 1880. Με 160 πλέον χρόνια επιτυχούς και αδιάλειπτης λειτουργίας στον οικονομικό βίο της χώρας, η Τράπεζα έχει εξελιχθεί σε ένα σύγχρονο και ολοκληρωμένο όμιλο εταιρειών παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, καλύπτοντας έτσι τις συνεχώς διευρυνόμενες ανάγκες των πελατών της. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα ίδρυσε το 1891 την Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλίσεων «Η Εθνική» και το 1927 την Εθνική Κτηματική Τράπεζα.

Μέχρι την ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος το 1928, η Τράπεζα είχε το εκδοτικό προνόμιο στην Ελλάδα και ήταν υπεύθυνη για την έκδοση του νομίσματος.

Το 1953, η Τράπεζα συγχωνεύτηκε με την «Τράπεζα Αθηνών», που είχε ιδρυθεί το 1893. Μέσα στο 1998, η Τράπεζα προέβη στη συγχώνευση δι' απορροφήσεως της θυγατρικής της «Εθνική Κτηματική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.», η οποία είχε προέλθει από τη συγχώνευση δύο πρώην θυγατρικών της εταιρειών, της «Εθνική Κτηματική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.» και της «Εθνική Στεγαστική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.», με σκοπό την αρτιότερη εξυπηρέτηση των πελατών της στον τομέα της στεγαστικής και κτηματικής πίστης.

Από τον Οκτώβριο 1999, η μετοχή της Τράπεζας διαπραγματεύεται στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης. Στα τέλη του 2002, η Εθνική Τράπεζα προχώρησε στη συγχώνευση δι' απορροφήσεως της θυγατρικής της "Εθνική Τράπεζα Επενδύσεων Βιομηχανικής Αναπτύξεως ΑΕ". Στο πλαίσιο του στρατηγικού της προσανατολισμού στην αγορά της ΝΑ Ευρώπης, η ΕΤΕ εξαγόρασε, εντός του 2006, τη Finansbank στην Τουρκία και τη Vojvodjanska Banka στη Σερβία.

Η ΕΤΕ είναι πιστωτικό ίδρυμα που λειτουργεί νόμιμα, υπαγόμενη στην ελληνική και κοινοτική τραπεζική νομοθεσία και ειδικότερα στον Ν.2076/92 όπως ισχύει σήμερα, που ως γνωστόν ενσωμάτωσε στο ελληνικό δίκαιο την δεύτερη τραπεζική οδηγία 89/646/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Ο Όμιλος της ΕΤΕ προσφέρει ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών που ανταποκρίνονται στις συνεχώς μεταβαλλόμενες ανάγκες επιχειρήσεων και ιδιωτών, όπως επενδυτικές εργασίες, χρηματιστηριακές συναλλαγές, ασφάλειες, διαχείριση στοιχείων ενεργητικού - παθητικού, εργασίες χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), διαχείρισης επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring).

Με το πληρέστατο Δίκτυό της που αριθμεί 575 καταστήματα και 1.504 ATMs, καλύπτει ολόκληρη τη γεωγραφική έκταση της Ελλάδας. Παράλληλα, αναπτύσσει εναλλακτικά δίκτυα πώλησης των προϊόντων της, όπως οι υπηρεσίες Mobile και Internet Banking. Σήμερα, μετά τις πρόσφατες εξαγορές στο χώρο της ΝΑ Ευρώπης, το Δίκτυο της Τράπεζας στο εξωτερικό περιλαμβάνει 1.188 μονάδες (στοιχεία 31.03.2010).

Οι λογαριασμοί καταθέσεων που ξεπερνούν τα **εννέα εκατομμύρια** και οι άνω του ενάμιση εκατομμυρίου λογαριασμοί χορηγήσεων αποτελούν τη σημαντικότερη απόδειξη της εμπιστοσύνης του κοινού της που αποτελεί και την κινητήρια δύναμη της τράπεζας.

Με επιβεβαιωμένη την ηγετική της θέση στην ελληνική τραπεζική αγορά και με στόχο την πλήρη κάλυψη των πελατών της καθώς και την αύξηση της κερδοφορίας της, η Τράπεζα μεριμνά για το διαρκή εκσυγχρονισμό των διαδικασιών της, επενδύοντας στη νέα τεχνολογία.

Ανθρώπινο δυναμικό

Οι εργαζόμενοι αποτελούν το σημαντικότερο “κεφάλαιο” ανάπτυξης της Τράπεζας και για το λόγο αυτό επενδύει συστηματικά στην εύρεση, επιλογή, εκπαίδευση, αξιολόγηση, διατήρηση και εξέλιξη του εργασιακού δυναμικού της, ενώ σύμφωνα με το Επιχειρησιακό της Σχέδιο, στόχος της είναι να αναδειχθεί ως προτιμώμενη επιλογή εργοδότη.

Η Τράπεζα μεριμνά ώστε το ανθρώπινο δυναμικό να λειτουργεί και καθημερινά να κάνει πράξη τις Αξίες και Αρχές του “Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας”, ώστε όλες οι ενέργειες να διέπονται από τις σχετικές αρχές εταιρικής συμπεριφοράς:

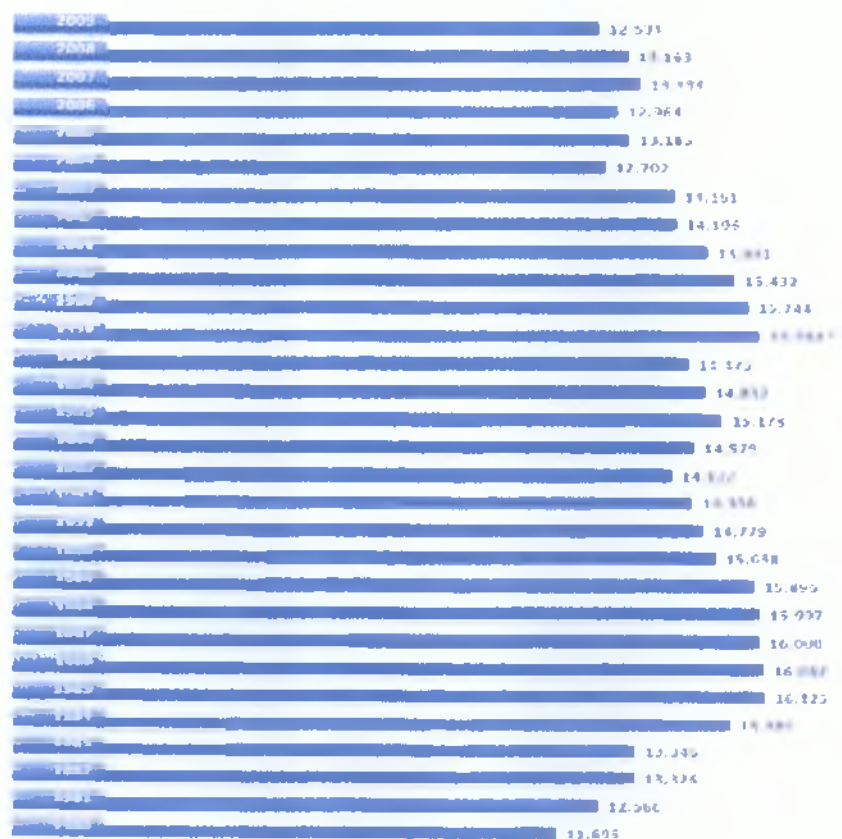
- *Νομιμότητα*
- *Προτεραιότητα στους πελάτες*
- *Ποιότητα προσωπικού*
- *Προσφορά στο κοινωνικό σύνολο*
- *Σεβασμός στο περιβάλλον*

Η συμβολή της Τράπεζας κατά το 2008 στη στήριξη και ανάπτυξη του προσωπικού της αναλύεται σε:

- *Οργάνωση*
- *Θέσεις Εργασίας*
- *Ίσες Ευκαιρίες*
- *Ανάπτυξη και Εκπαίδευση*
- *Εθελοντισμός - Αιμοδοσία*
- *Πρόσθετες Παροχές*
- *Εσωτερική Επικοινωνία*
- *Υγεία και Ασφάλεια*

Η εκπαίδευση και ανάπτυξη των εργαζομένων αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα οχήματα αναβάθμισης του επιπέδου των εργαζομένων ως επαγγελματικές οντότητες και κατά συνέπεια της Τράπεζας. Η συνεχής βελτίωση της τεχνογνωσίας και των επαγγελματικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων των εργαζομένων, μέσω αναπτυξιακών παρεμβάσεων, σε συνδυασμό με την προώθηση της αυτοεκπαίδευσης, είναι στην κορυφή της ατζέντας όσον αφορά τη διοίκηση του ανθρώπινου δυναμικού. Το συνολικό κόστος της Τράπεζας για τις εκπαιδευτικές και αναπτυξιακές δραστηριότητες το 2006 ανήλθε σε €5,8 εκατ.

Η ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΗΣ ΕΤΕ

ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΟΜΙΛΟΥ

<u>Βασικά μεγέθη αποτελεσμάτων(εκατ.€)</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>
Καθαρά έσοδα από τόκους	3.940	3.580
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	686	772
Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	96	123
Αποτελέσματα χρημ/κών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτ/κίου	428	427
Λοιπά έσοδα	<u>-73</u>	<u>24</u>
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	5.077	4.926
Σύνολο λειτουργικών δαπανών	2.530	2.422
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού κ.ά. Κινδύνων	<u>1.295</u>	<u>538</u>
Αναλογία κερδών/(ζημιών) από συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	<u>0,1</u>	<u>-29</u>
Κέρδη προ φόρων & δικαιωμάτων μειοψηφίας	1.252	1.937
Φόροι (και φόροι αφορολόγητων αποθεματικών)	<u>289</u>	<u>352</u>
Καθαρά κέρδη αναλογούντα σε μετόχους μειοψηφίας	<u>41</u>	<u>9</u>
Καθαρά κέρδη αναλογούντα σε μετόχους της Τράπεζας	923	1.545

Βασικά μεγέθη ισολογισμού(εκατ.€)	2009	2008
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (μετά από προβλέψεις)	3.708	2.490
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	74.753	69.898
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων & χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	20.381	15.100
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	14.552	13.835
Σύνολο ενεργητικού	113.394	101.323
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	21.643	14.840
Υποχρεώσεις προς πελάτες	71.194	67.657
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	3.085	3.737
Λοιπά στοιχεία παθητικού	7.644	6.822
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και δικαιωμάτων μειοψηφίας	9.828	8.267
Σύνολο παθητικού και ιδίων κεφαλαίων	113.394	101.323

Βασικά μεγέθη και δείκτες	2009	2008
Κέρδη ανά μετοχή (σε €)	1,48	2,71
Μέρισμα ανά κοινή μετοχή (σε €) προσαρμοσμένο	-	-
Απόδοση μέσων ιδίων κεφαλαίων (μετά από φόρους)	13,0%	25,0%
Συντελεστής αποτελεσματικότητας (1)	49,0%	48,0%
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο	4,09%	4,25%
Βασικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας (Tier I)	11,3%	10,0%
Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	11,3%	10,3%
Αριθμός προσωπικού (τέλος έτους)	36.314	36.589

Στοιχεία Κατάστασης Οικονομικής Θέσης (ενοποιημένα και μη ενοποιημένα)

Ενεργητικό	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2009
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	4.252.854	4.145.395	2.073.721	1.959.249
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (μετα απο προβλεψεις)	3.707.911	2.490.064	5.881.701	5.202.048
Χρηματοοικονομ.περιουσ στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμ	4.066.059	2.190.604	3.003.966	1.717.902
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1.875.851	1.590.320	1.670.914	1.303.708
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλ)	74.752.545	69.897.602	58.129.698	53.440.200
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	16.315.150	12.909.576	9.892.407	10.066.441
Ακίνητα επενδύσεων	164.895	148.073	-	-
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	-	-	8.064.609	7.149.862
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	42.680	55.683	27.631	6.921
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό κ λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	2.486.943	2.473.994	124.854	111.285
Ενσώματα πάγια στοιχεία	2.099.152	1.982.768	381.642	986.405
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	174.218	258.819	82.094	173.947
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	805.96	707.721	-	-
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	189.481	113.903	189.481	113.903
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	2.460.484	2.241.827	1.697.746	1.587.984
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	116.893	-	-
Σύνολο ενεργητικού	113.394.183	101.323.242	91.220.464	83.819.855

	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2009
Υποχρεώσεις προς χρηματ οπιστωτικά ιδρύματα	21.643.338	14.840.030	18.390.685	13.801.415
Παράγωγα χρηματοπιστ ωτικά μέσα	1.329.164	1.567.815	1.204.621	1.426.951
Υποχρεώσεις προς πελάτες	71.194.471	67.656.948	58.081.167	56.291.053
Υποχρεώσεις από πιστωτ ικούς τίτλους	1.859.699	1.813.678	1.485.109	-
Λοιπές δανειακές υποχρ εώσεις	1.224.973	1.922.873	1.209.377	3.874.881
Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	2.581.323	2.266.256	-	-
Υποχρεώσεις από αναβαλ όμενους φόρους	137.336	104.443	-	-
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	245.301	230.747	134.284	108.057
Φόρος εισοδήματος	74.924	12.428	60.497	-
Λοιπά στοιχεία παθητικού	3.276.136	2.632.114	2.430.563	1.883.712
Στοιχεία παθητικού προορι ζόμενα προς πώληση	-	8.856	-	-
Σύνολο παθητικού	103.566.665	93.056.188	82.996.303	77.386.069
Ίδια Κεφάλαια				
Μετοχικό κεφάλαιο	3.392.708	2.490.771	3.392.708	2.490.771
Διαφορά από έκδοση μετο χών υπέρ το άρτιο	3.335.881	2.682.050	3.335.881	2.682.050
Μείον: Ίδιες μετοχές	(10.626)	(145.277)	-	(145.277)
Αποθεματικά & αποτελέσ ματα εις νέον	1.735.487	944.063	1.495.572	1.406.242
Ίδια κεφάλαια μετόχων Τράπεζας	8.453.450	5.971.607	8.224.161	6.433.786
Δικαιώματα μειοψηφίας	857.376	842.408	-	-
Προνομιούχοι τίτλοι	516.692	1.453.039	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και δικαιωμάτων μειοψηφίας	9.827.518	8.267.054	8.224.161	6.433.786
Σύνολο παθητικού και ιδίων κεφαλαίων	113.394.183	101.323.242	91.220.464	83.819.855

Στοιχεία κατάστασης μεταβολών ιδίων κεφαλαίων χρήσης

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2009
Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων				
έναρξης περιόδου	8.267.054	8.541.935	6.433.786	6.535.921
Μεταβολές περιόδου:	-	-	-	-
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	630.267	(493.801)	177.311	(146.212)
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου / Υπέρ το άρτιο	1.552.348	494.076	1.552.348	494.076
Διανεμηθέντα μερίσματα	(87.038)	(290.160)	(42.192)	(223.363)
(Αγορές) / πωλήσεις ιδίων μετοχών	134.651	(123.676)	145.277	(123.676)
Λοιπές μεταβολές	(669.764)	138.680	(42.369)	(102.960)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων				
λήξης περιόδου	9.827.518	8.267.054	8.224.161	6.433.786

Στοιχεία κατάστασης συνολικών εσόδων χρήσης (ενοποιημένα και μη)

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2009
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	6.551.829	6.941.418	3.677.056	4.065.836
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	(2.611.540)	(3.361.884)	(1.445.996)	(2.018.256)
Καθαρά έσοδα από τόκους	3.940.289	3.579.534	2.231.060	2.047.580
Έσοδα προμηθειών	741.733	841.252	306.465	307.689
Έξοδα προμηθειών	(55.319)	(69.183)	(27.027)	(28.402)
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	686.414	772.069	279.438	279.287
Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	936.091	713.441	-	-
Έξοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	(840.539)	(590.561)	-	-
Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	95.552	122.880	-	-

Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξ & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακ	428.415	427.289	197.413	24.725
Καθαρά λοιπά έσοδα/(έξοδα)	(73.575)	24.059	(71.629)	1.795
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	5.077.095	4.925.831	2.636.282	2.353.387
Δαπάνες προσωπικού	(1.577.474)	(1.447.667)	(995.114)	(885.102)
Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα	(725.032)	(771.742)	(338.872)	(338.656)
Αποσβέσεις και προβλέψεις απομείωσης αξίας ενσώματων παγ στοιχείων	(197.842)	(163.499)	(105.581)	(75.957)
Αποσρεσεις αυλων περιουσιακων στοιχειών αναγνωρισμένων σε συνενώσεις επιχειρήσεων	(24.071)	(27.406)	-	-
Χρηματοοικονομικό κόστος δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών μειοψηφίας	(5.556)	(11.940)	(5.556)	(11.940)
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτ και άλλων κινδύνων	(1.295.172)	(537.631)	(787.532)	(408.558)
Αναλογία κερδών / (ζημιών) από συμ μετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	117	(28.932)	-	-
Κέρδη προ φόρων	1.252.065	1.937.014	403.627	633.174
Έκτακτη εισφορά κοινωνικής αλληλεγγύης	(47.736)	-	(45.669)	-
Φόροι	(240.984)	(352.071)	(132.973)	(152.868)
Καθαρά κέρδη	963.345	1.584.943	224.985	480.306
Αναλογούνται σε:				
Μετόχους της μειοψηφίας	40.777	38.931	-	-
Μετόχους της Τράπεζας	922.568	1.546.012	224.985	480.306
Καθαρά λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) μετά από φόρους (B)	(333.078)	(2.078.744)	(47.674)	(626.518)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (A+B)	630.267	(493.801)	177.311	(146.212)
Αναλογούνται σε:				
Μετόχους της μειοψηφίας	16.255	(87.791)	-	-
Μετόχους της Τράπεζας	614.012	(406.010)	177.311	(146.212)
Κέρδη ανά μετοχή				
Βασικά	€1.4813	€2.7066	€0.3241	€0.8373
Προσαρμοσμένα	€1,4813	€2,7045	€0,3241	€0,8366

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Ο Όμιλος Πειραιώς αποτελεί έναν από τους πιο δυναμικούς και δραστήριους οργανισμούς της ελληνικής οικονομίας. Η Τράπεζα Πειραιώς ιδρύθηκε το 1916. Για πολλές δεκαετίες λειτούργησε ως ιδιωτική Τράπεζα και το 1975 πέρασε υπό κρατικό έλεγχο, όπου και παρέμεινε μέχρι το 1991. Από το Δεκέμβριο του 1991 που ιδιωτικοποιήθηκε παρουσιάζει συνεχή και ταχεία ανάπτυξη εργασιών, μεγεθών και δραστηριοτήτων.

Παράλληλα με την οργανική της ανάπτυξη, η Τράπεζα Πειραιώς υλοποίησε μία σειρά στρατηγικών κινήσεων, με σκοπό την εδραίωσή της στην εγχώρια αγορά. Έτσι, το 1998 προχώρησε στην απορρόφηση των εργασιών της Chase Manhattan στην Ελλάδα, στην εξαγορά της Τράπεζας Μακεδονίας-Θράκης και της μικρής εξειδικευμένης Τράπεζας Credit Lyonnais Hellas, ενώ στις αρχές του 1999 στην απόκτηση του ελέγχου της Τράπεζας Χίου και στην απορρόφηση των εργασιών της National Westminster Bank PLC στην Ελλάδα. Τον Ιούνιο του 2000 πραγματοποίησε την ενοποίηση των τραπεζικών δραστηριοτήτων της στην Ελλάδα, μέσω της απορρόφησης των εμπορικών Τραπεζών Μακεδονίας-Θράκης και Χίου, δημιουργώντας μία από τις τρεις μεγαλύτερες ιδιωτικές Τράπεζες στην Ελλάδα.

Στις αρχές του 2002, η Τράπεζα Πειραιώς απέκτησε τον έλεγχο της ETBAbank ενώ η απορρόφησή της από την Τράπεζα Πειραιώς ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο 2003. Επίσης, στις αρχές του 2002 υπογράφηκε συμφωνία Στρατηγικής Συνεργασίας του Ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς με το διεθνή τραπεζοασφαλιστικό Όμιλο ING για την ελληνική αγορά, με έμφαση στο χώρο των τραπεζοασφαλειών, η οποία ανανεώθηκε τον Οκτώβριο 2007 για 10 έτη. Στις αρχές Ιουλίου 2009 η Τράπεζα Πειραιώς και η BNP Wealth Management προχώρησαν στη σύναψη στρατηγικής συνεργασίας στο Wealth Management.

Τέλος, στις αρχές Οκτωβρίου 2009 η Τράπεζα Πειραιώς και η Victoria A.E.E.Z., θυγατρική της Ergo International στην Ελλάδα και μέλος του γερμανικού ασφαλιστικού Ομίλου Munich Re, συμφώνησαν σε 10ετή αποκλειστική συνεργασία στον κλάδο των γενικών ασφαλειών.

Στις αρχές του 2005, ο Όμιλος Τράπεζας Πειραιώς υλοποιώντας τη στρατηγική επέκτασής του στις αγορές της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και Ανατολικής Μεσογείου, προχώρησε στην εξαγορά της βουλγαρικής Τράπεζας Eurobank (μετονομάστηκε σε Piraeus Bank Bulgaria), ενισχύοντας την εκεί παρουσία του Ομίλου, ενώ το Μάρτιο 2006 ολοκληρώθηκε η συγχώνευση των καταστημάτων της Τράπεζας Πειραιώς στη Βουλγαρία με την Eurobank. Επίσης, το 2005, πραγματοποίησε είσοδο στη σερβική αγορά με την εξαγορά της Atlas Bank (μετονομάστηκε σε Piraeus Bank Beograd), αλλά και στην αιγυπτιακή αγορά με την εξαγορά της Egyptian Commercial Bank (μετονομάστηκε σε Piraeus Bank Egypt). Τέλος, εντός του 2007, ο Όμιλος Πειραιώς διεύρυνε τη διεθνή παρουσία του στην Ουκρανία με την εξαγορά της International Commerce Bank (μετονομάστηκε σε Piraeus Bank ICB), και στην Κύπρο με την έγκριση λειτουργίας τραπεζικού ιδρύματος (Τράπεζα Πειραιώς Κύπρου) και τη συμφωνία εξαγοράς του δικτύου της Arab Bank Κύπρου.

Σήμερα η Τράπεζα Πειραιώς ηγείται ενός Ομίλου επιχειρήσεων που καλύπτουν το σύνολο των εργασιών και δραστηριοτήτων του χρηματοοικονομικού τομέα στην Ελλάδα (universal bank). Η Τράπεζα Πειραιώς διαθέτει ιδιαίτερη τεχνογνωσία στην καταναλωτική-στεγαστική πίστη και στα άλλα προϊόντα τραπεζικής ιδιωτών, στο χώρο των μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων, στην παροχή υπηρεσιών κεφαλαιαγοράς και επενδυτικής τραπεζικής, καθώς και στην αναπτυσσόμενη αγορά της χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Το σύνολο αυτών των υπηρεσιών προσφέρονται τόσο μέσα από το πολύ καλά οργανωμένο δίκτυο καταστημάτων της, όσο και από το ηλεκτρονικό δίκτυο τραπεζικής της winbank. Η τελευταία δημιουργήθηκε στις αρχές του 2000 ως η πρώτη ολοκληρωμένη υπηρεσία ηλεκτρονικής τραπεζικής στην Ελλάδα, παρέχοντας ένα πλήρες και ολοκληρωμένο σύνολο υπηρεσιών ηλεκτρονικής εξυπηρέτησης.

Η παρουσία του Ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς στο εξωτερικό εστιάζεται στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και Ανατολική Μεσόγειο, παράλληλα με παρουσία στα μεγάλα χρηματοοικονομικά κέντρα του Λονδίνου και της Νέας Υόρκης.

Συγκεκριμένα, ο Όμιλος της Τράπεζας Πειραιώς δραστηριοποιείται στις Η.Π.Α. με τη Marathon Bank στη Νέα Υόρκη με δίκτυο 13 καταστημάτων, στο Ηνωμένο Βασίλειο με ένα κατάστημα της Τράπεζας Πειραιώς στο Λονδίνο, στην Αλβανία με την Tirana Bank με 52 καταστήματα, στη Ρουμανία με την Piraeus Bank Romania με 187 καταστήματα, στη Βουλγαρία με 101 καταστήματα της Piraeus Bank Bulgaria, στη Σερβία με 47 καταστήματα της Piraeus Bank Beograd, στην Ουκρανία με 54 καταστήματα της Piraeus Bank ICB, στην Κύπρο με 15 καταστήματα της Τράπεζας Πειραιώς Κύπρου και, τέλος στην Αίγυπτο με την Piraeus Bank Egypt με 48 καταστήματα.

Οι κύριοι μεσοπρόθεσμοι στόχοι του Ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς είναι η διατήρηση ισορροπημένης ανάπτυξης όσον αφορά τις χορηγήσεις και καταθέσεις, η επίτευξη υψηλής αποτελεσματικότητας, η διατήρηση υψηλής ποιότητας δανειακού χαρτοφυλακίου και ικανοποιητικής κεφαλαιακής επάρκειας. Η Τράπεζα Πειραιώς θα συνεχίσει να εστιάζει στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, καθώς και στη λιανική τραπεζική, όπου κατέχει ισχυρή τεχνογνωσία, εκμεταλλεόμενη παράλληλα το νεαρό δίκτυο καταστημάτων της, στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Βασική κατεύθυνση της πολιτικής για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του Ομίλου είναι η αποτελεσματική διοίκηση των ανθρωπίνων πόρων, διαθέτοντας ικανά και αφοσιωμένα στελέχη με δυνατότητα να λειτουργήσουν αποτελεσματικά στο πλαίσιο της ενιαίας τραπεζικής αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το σύνολο των απασχολουμένων στον Όμιλο στις 30.06.10 ανερχόταν σε 13.362 άτομα.

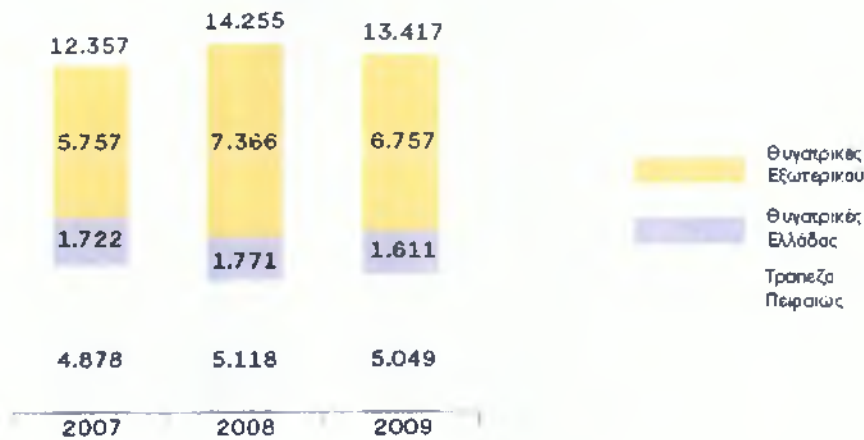
Στο τέλος Ιουνίου 2010, ο Όμιλος της Τράπεζας Πειραιώς διέθετε ένα δίκτυο 878 καταστημάτων (360 στην Ελλάδα και 518 στο εξωτερικό) και ίδια κεφάλαια που διαμορφώθηκαν στα €3.362 εκ. Οι καταθέσεις, τα γερós και τα ομόλογα πελατών του Ομίλου διαμορφώθηκαν στα €29.671 εκ, τα δάνεια μετά από προβλέψεις στα €38.486 εκ και το σύνολο του ενεργητικού στα €56.591 εκ.

Ανθρώπινο δυναμικό

Στα τέλη του 2009 ο Όμιλος Πειραιώς απασχολούσε 13.417 άτομα, έναντι 14.255 ατόμων το 2008, παρουσιάζοντας μείωση 6%, ενώ η Τράπεζα Πειραιώς στην Ελλάδα απασχολούσε 5.049 άτομα το 2009, έναντι 5.118 το 2008, με μείωση 1%. Συνολικά στην Ελλάδα ο Όμιλος απασχολούσε 6.660 άτομα στο τέλος του 2009, από 6.890 ένα χρόνο νωρίτερα, ενώ αντίστοιχα στο εξωτερικό 6.757, από 7.366

Ανθρώπινο Δυναμικό Ομίλου

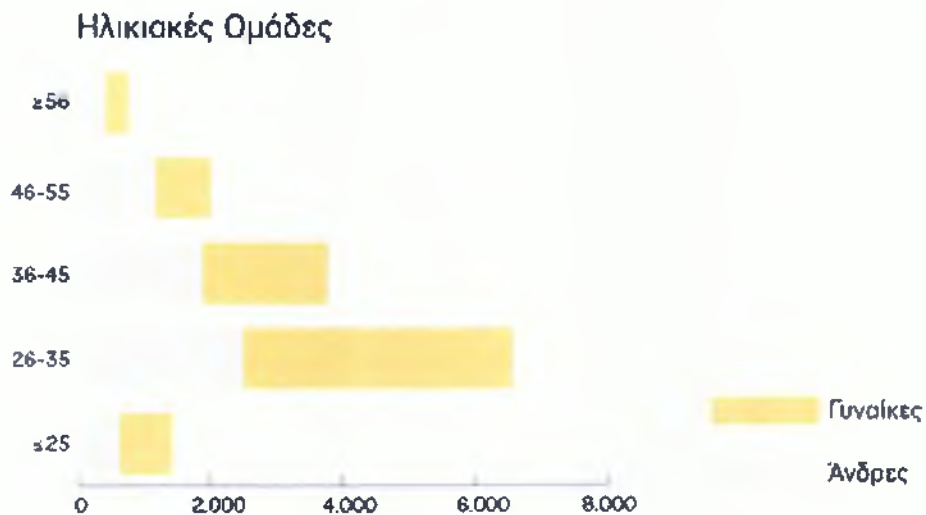

Κατανομή με βάση το Φύλο, τη Μόρφωση και την Ηλικία

Το 55% των εργαζομένων του Ομίλου είναι γυναίκες και το 45% άνδρες, στο πλαίσιο δέσμευσης του Ομίλου για παροχή ίσων ευκαιριών. Ο μέσος όρος ηλικίας του προσωπικού του Ομίλου ανέρχεται στα 36,5 έτη. Η ηλικιακή κατανομή των εργαζομένων του αποτελεί σημαντικό πλεονέκτημα, καθώς η σύνθεση του ανθρώπινου δυναμικού, με το 83% να βρίσκεται στις ηλικιακές ομάδες ως τα 45 έτη, δίνει τη δυνατότητα εισαγωγής και εφαρμογής με μεγάλη ευκολία αλλαγών σε τεχνολογίες, μεθόδους και στόχους. Το άρτια εκπαιδευμένο ανθρώπινο δυναμικό συνέβαλε καθοριστικά στην αποτελεσματικότερη καθοδήγηση και εξυπηρέτηση των πελατών στην ιδιαίτερα κρίσιμη οικονομική χρονιά που πέρασε.

Αξιοποιώντας το υψηλό ποσοστό εργαζομένων κατόχων πτυχίων ή μεταπτυχιακών τίτλων (68%), ο Όμιλος έχει επιτύχει να διαθέτει υψηλής ποιότητας και κατάρτισης στελέχη που συμβάλλουν ουσιαστικά στην επίτευξη των επιχειρηματικών επιδιώξεών του.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το αντίστοιχο ποσοστό, όσον αφορά το ανθρώπινο δυναμικό, στις θυγατρικές εξωτερικού ανέρχεται σε 78%

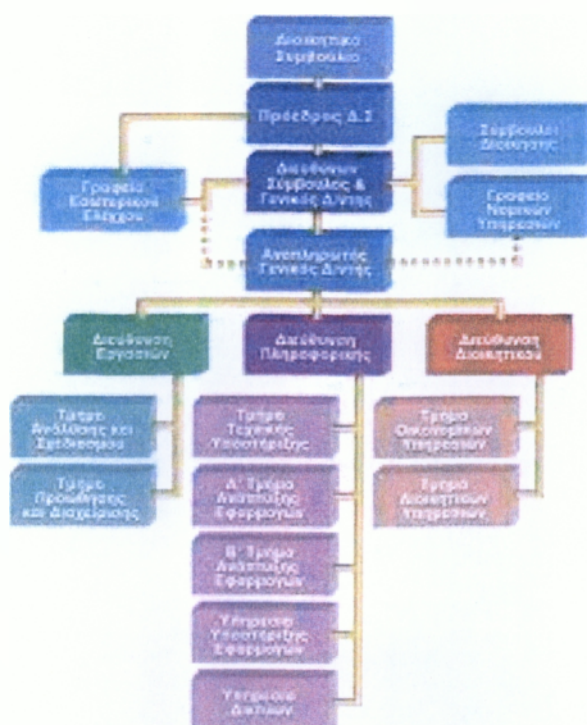

Κατανομή με βάση τον Τύπο Απασχόλησης και τη Σύμβαση Εργασίας

Ο Όμιλος Πειραιώς απασχολεί κατά 99,6% εργαζομένους με πλήρη απασχόληση, ενώ στην Τράπεζα Πειραιώς απασχολούνται εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης σε ποσοστό 100%. Το 99,6% του ανθρώπινου δυναμικού στον Όμιλο απασχολείται με σύμβαση αορίστου χρόνου, ενώ το 0,4% με συμβάσεις ορισμένου χρόνου στο πλαίσιο της δοκιμαστικής περιόδου ένταξης αμέσως μετά την πρόσληψη. Επιπλέον, το 100% του ανθρώπινου δυναμικού της Τράπεζας Πειραιώς καλύπτεται κατ'ελάχιστον από αμοιβές και παροχές, όπως αυτές συμφωνούνται στις συμβάσεις εργασίας που έχουν προκύψει από συλλογικές διαπραγματεύσεις.

Ανάδειξη Στελεχών σύμφωνα με το Φύλο

Η πολιτική ίσων ευκαιριών σταδιοδρομίας που εφαρμόζει η Τράπεζα και ο σαφής προσανατολισμός προς την αποτελεσματικότερη ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της έδωσαν σε νέα στελέχη τη δυνατότητα να εξελιχτούν ιεραρχικά. Στο σύνολο των προαγωγών, ανεξάρτητα από ιεραρχικό επίπεδο, εξελίχθηκαν ιεραρχικά 139 άνδρες (53%) και 124 γυναίκες (47%). Συνολικά 1.101 άνδρες (55%) και 918 γυναίκες (45%) αποτελούν τη μέση και ανώτερη Διοίκηση της Τράπεζας Πειραιώς, ποσοστά σταθερά σε σχέση με το 2008. Άξιο αναφοράς είναι ότι από το 2006 μέχρι το τέλος του 2009 παρουσιάστηκε αύξηση στη στελέχωση μεσαίων και ανώτερων θέσεων από γυναίκες κατά 1,7 ποσοστιαίες μονάδες.

ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΟΜΙΛΟΥ

Βασικά μεγέθη αποτελεσμάτων(εκατ.€)	2009	2008
Καθαρά Έντοκα Έσοδα	1.105	1.160
Καθαρά Έσοδα Προμηθειών	206	242
Λοιπά Έσοδα	<u>352</u>	<u>250</u>
Σύνολο Καθαρών Εσόδων	1.663	1.652
Σύνολο Λειτουργικών Εξόδων	893	897
Κέρδη προ Προβλέψεων	778	774
Έξοδο Προβλέψεων	491	388
Κέρδη προ Φόρων	287	386
Φόροι	47	55
Δικαιώματα Μειοψηφίας	4	16
Καθαρά Κέρδη Μετόχων *	235	315
Έκτακτη Φορολογική Εισφορά	34	-
Καθαρά Κέρδη Μετόχων	202	315
Βασικά μεγέθη ισολογισμού(εκατ.€)	2009	2008
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (μετά από προβλέψεις)	992	2.348
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	<u>4.181</u>	<u>4.116</u>
Σύνολο ενεργητικού	<u>54.279</u>	<u>54.890</u>
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	14.117	14.122
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	4.282	4.543
Λοιπά στοιχεία παθητικού	1.452	1.906
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και δικαιωμάτων μειοψηφίας	<u>148</u>	<u>149</u>

<u>Βασικά μεγέθη και δείκτες</u>	2009	2008
Καθαρά Κέρδη ανά Μετοχή (βασικά και μειωμένα, σε €)	0,56	0,95
Αποδοτικότητα Μέσων Ιδίων Κεφαλαίων (ROavE) *	7,9%	10,6%
Αποδοτικότητα Μέσου Ενεργητικού (ROavA) *	0,44%	0,65%
Καθαρό Επιτοκιακό Περιθώριο (NIM)	2,57%	2,99%
Κόστος προς Έσοδα	53,7%	54,3%
Κόστος προς Μέσο Ενεργητικό	1,64%	1,77%
Συνολικός Δείκτης Κεφ. Επάρκειας	9,8%	9,9%
Δείκτης Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων (Tier I)	9,1%	8,0%
Ενσώματα Ίδια Κεφάλαια / Ενσώματο Ενεργητικό	5,4%	5,0%
Δάνεια προς Καταθέσεις (συμπερ/νται τιτλοποιήσεις)	107%	112,0%
Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια (ΜΕΔ) > 90 ημερών	5,1%	3,6%
Κάλυψη ΜΕΔ από Συσσωρευμένες Προβλέψεις	50,6%	50,6%
Έξοδο Προβλέψεων προς Μέσο Όρο Δανείων	1,26%	1,11%
Ανθρώπινο Δυναμικό	13417	14255
Καταστήματα	872	895

ΟΜΙΛΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (σε χιλιάδες ευρώ)

<u>Ενεργητικό</u>	<u>31.12.2009</u>	<u>31.12.2008</u>
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	2.977.561	3.740.708
Απαιτήσεις από Πιστωτικά Ιδρύματα	992.325	2.348.289

Απαιτήσεις από πελάτες	38.683.228	39.015.655
Μείον: Προβλέψεις	(994.970)	(702.987)
Εμπορικό χαρτοφυλάκιο	1.556.055	1.389.743
Επενδυτικό χαρτοφυλάκιο	6.885.001	4.982.819
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	4.180.591	4.115.629
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	54.279.791	54.889.856

Παθητικό

Υποχρεώσεις προς Πιστωτικά Ιδρύματα	14.176.854	14.121.872
Καταθέσεις & Ομόλογα λιανικής	30.755.290	31.293.576
Πιστωτικ τίτλοι & λοιπά δανειακά κεφ σε θεσμικούς επενδ	4.281.870	4.542.869
Λοιπές υποχρεώσεις	1.451.542	1.906.339
Σύνολο Υποχρεώσεων	50.665.556	51.864.656
Ίδια κεφάλαια μετόχων	3.096.060	2.876.149
Προνομιούχες μετοχές	370.000	
Δικαιώματα μειοψηφίας στα ίδια κεφάλαια	148.176	149.051
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	3.614.235	3.025.200
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	54.279.791	54.889.856

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ (σε

χιλ. Ευρώ)

	31.12.2009	31.12.2008
Καθαρά έσοδα τόκων	1.104.884	1.159.770

Καθαρά έσοδα προμηθειών	206.041	241.647
Έσοδα από μερίσματα	13.303	25.887
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων	177.476	7.655
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	160.921	216.737
Σύνολο καθαρών εσόδων	<u>1.662.625</u>	<u>1.651.696</u>
Δαπάνες προσωπικού	(426.170)	(442.076)
Γενικά διοικητικά έξοδα	(377.190)	(382.516)
Κέρδη / (Ζημίες) από πώληση παγίων	2.686	4.978
Αποσβέσεις	(92.805)	(76.979)
Απομείωση αξίας δανείων και απαιτήσεων	(488.099)	(386.303)
Λοιπές προβλέψεις	(3.053)	(1.881)
Σύνολο εξόδων	<u>(1.384.631)</u>	<u>(1.284.777)</u>
Συμμετοχή στα κέρδη συγγενών εταιρειών	8.621	18.868
Κέρδη προ φόρων	286.615	385.788
Φόροι	(46.792)	(54.521)
Έκτακτη εισφορά	(34.194)	0
Δικαιώματα μειοψηφίας	(3.880)	(16.180)
Κέρδη μετόχων Τράπεζας Πειραιώς μετά από φόρους	<u>201.749</u>	<u>315.087</u>
Κέρδη μετόχων Τράπεζας Πειραιώς μετά από φόρους (χωρίς έκτακτη εισφορά)	<u>235.495</u>	<u>315.087</u>

ALPHA BANK

Η Alpha Bank ιδρύθηκε το 1879 από τον Ιωάννη Φ. Κωστόπουλο, όταν δημιούργησε μία εμπορική επιχείρηση στην Καλαμάτα. Το 1918 το τραπεζικό τμήμα του οίκου "Ι. Φ. Κωστοπούλου" μετονομάστηκε σε "Τράπεζα-Καλαμών".

Το 1924 η έδρα της μεταφέρθηκε στην Αθήνα, και η Τράπεζα ονομάστηκε "Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως".

Το 1947 η επωνυμία άλλαξε σε "Τράπεζα Εμπορικής Πίστεως", αργότερα, το 1972 σε "Τράπεζα Πίστεως" και τέλος το Μάρτιο του 1994 σε Alpha Τράπεζα Πίστεως.

Η Τράπεζα γνώρισε μεγάλη ανάπτυξη τις τελευταίες δεκαετίες. Πέρα από την προσφορά απλών τραπεζικών υπηρεσιών και προϊόντων, εξελίχθηκε σε έναν ολοκληρωμένο Ομιλο παροχής οικονομικών υπηρεσιών.

Το 1999 πραγματοποιήθηκε η εξαγορά του 51% των μετοχών της Ιονικής Τραπέζης.

Στις 11 Απριλίου 2000 εγκρίθηκε η συγχώνευση της Ιονικής Τραπέζης με απορρόφηση από την Alpha Τράπεζα Πίστεως.

Η νέα διευρυμένη Τράπεζα που προέκυψε από την συγχώνευση ονομάζεται **Alpha Bank.**

Σήμερα, η Alpha Bank είναι μία από τις μεγαλύτερες τράπεζες στην Ελλάδα. Οι δραστηριότητές της καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα των οικονομικών υπηρεσιών.

Αναγνωρίζεται ως πρωτοπόρος στην εισαγωγή νέων ηλεκτρονικών υπηρεσιών, όπως για παράδειγμα :

- το Alphaphone για τραπεζικές υπηρεσίες με το τηλέφωνο,
- το Alphaline για τραπεζικές συναλλαγές με τον προσωπικό υπολογιστή,
- το Alpha Web Banking για τραπεζικές συναλλαγές μέσω Internet,
- και το Alpha Mobile Banking για τραπεζικές συναλλαγές μέσω κινητού τηλεφώνου.

Αναπτύσσει επίσης τις υπηρεσίες της και στον τομέα της ναυτιλίας και δημιουργεί νέους πολυδιάστατους λογαριασμούς καταθέσεων και σύγχρονους λογαριασμούς χορηγήσεων.

Με τις εταιρίες του Ομίλου της καλύπτει το σύνολο του χρηματοοικονομικού τομέα, παρέχοντας ολοκληρωμένες υπηρεσίες, όπως:

- χρηματοδοτικές, με τις εταιρίες Alpha Leasing και ABC Factors
- χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, με την Alpha Finance, την Alpha Finance U.S, την Alpha Asset Management A.E.Δ.Α.Κ. και την Αναπτυξιακή Διαχειρίσεως Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδος
- επενδύσεων, με την Alpha Ventures και την Ιονική Συμμετοχών
- παροχής υπηρεσιών, με την Ευρυμάθεια
- κτηματικές, με την Alpha Αστικά Ακίνητα
- ξενοδοχειακές, με την Ιονική Ξενοδοχειακά Επιχειρήσεις.

Ανθρώπινο δυναμικό

Οι απασχολούμενοι στις Εταιρίες του Ομίλου Alpha Bank ανήλθαν στις 31.12.2009 σε 7.662 άτομα έναντι 8.061 στις 31.12.2008, σημειώνοντας μείωση κατά 5%

Η μείωση αυτή οφείλεται στη συσταλτική πολιτική προσλήψεων που ακολουθήθηκε κατά το 2009, στην περιορισμένη αντικατάσταση αποχωρήσεων με νέες εισόδους Προσωπικού, στην εφαρμογή προγραμμάτων εθελουσίας εξόδου στο εξωτερικό (Σερβία) ή στο εσωτερικό (Hilton) και στην απορρόφηση της Alpha Επενδυτικές Υπηρεσίες Α.Ε.Π.Ε.Υ. από την Alpha Asset Management ΑΕΔΑΚ με μεταφορά του Προσωπικού στην Alpha Bank. Το 2009 το 89% (ήτοι 6.838 άτομα) του Ομίλου απασχολείται στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης έναντι 88% (ήτοι 7.120 άτομα) το 2008

ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΟΜΙΛΟΥ

<u>Βασικά μεγέθη αποτελεσμάτων(εκατ.€)</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	3.875	4.407
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	<u>(2.112)</u>	<u>(2.608)</u>
Καθαρό έσοδο από τόκους	1.763	1.799
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	425	505
Προμήθειες έξοδα	<u>(46)</u>	<u>(41)</u>
Καθαρό έσοδο από αμοιβές και προμήθειες	379	464
Έσοδα από μερίσματα	2,64	2,59
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων	171,00	(6,85)
Λοιπά έσοδα	<u>67,43</u>	<u>80,00</u>
	241,60	75,69
Σύνολο εσόδων	2.383	2.339
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	(565,4)	(589,5)
Γενικά διοικητικά έξοδα	(540,2)	(495,6)
Αποσβέσεις	(91,8)	(89)
<u>Λοιπά έξοδα</u>	<u>(4,5)</u>	<u>(4,3)</u>
Σύνολο εξόδων	(1.201,9)	(1.178)
Ζημίες απομειώσεως και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	(676,3)	(541,7)
Αναλογία κερδών/(ζημιών) από συγγενείς εταιρίες	(2,96)	(6,99)
Κέρδη πριν το φόρο εισοδήματος	501,82	625,63

Φόρος εισοδήματος	(110,3)	(112,2)
Καθαρά κέρδη μετά το φόρο εισοδήματος	391,48	513,45
Έκτακτη εισφορά (Ν.3808/2009)	(42,40)	
Καθαρά κέρδη μετά το φόρο εισοδήματος και την έκτακτη εισφορά	349,08	513,45
Καθαρά κέρδη που αναλογούν σε:		
Μετόχους της Τραπέζης	349,81	512,06
Τρίτους	(0,74)	(1,38)
Καθαρά κέρδη ανά μετοχή:		
Βασικά και προσαρμοσμένα (€ ανά μετοχή)	0,64	1,15

Βασικά μεγέθη και δείκτες

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
Βασικά και Προσαρμοσμένα Κέρδη ανά Μετοχή (σε Ευρώ)	0,54	1,15
Καθαρό Περιθώριο Τόκων	2,6%	3,0%
Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων	10,1%	15,7%
Έξοδα/Εσοδα	50,5%	50,2%
Δείκτης Συνολικής Κεφαλαιακής Επάρκειας	13,2%	9,8%
Δείκτης Βασικών Κεφαλαίων	11,6%	8,0%
<u>Ανθρώπινο Δυναμικό</u>	<u>7.662</u>	<u>8.061</u>

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (σε χιλιάδες ευρώ)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	31/12/2009	31/12/2008
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	2.514.664	3.450.947
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	6.408.155	2.829.970
Αξιόγραφα εμπορικού χαρτοφυλακίου	70.600	81.135
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	347.178	485.026
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	51.399.939	50.704.702
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου		
- Διαθέσιμα προς πώληση	1.418.162	752.526
- Διακρατούμενα μέχρι τη λήξη	4.868.493	4.488.709
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες	50.715	59.260
Επενδύσεις σε ακίνητα	72.668	66.875
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια	1.258.451	1.254.240
Υπεραξία και λοιπά άυλα πάγια	178.109	159.961
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	293.289	333.499
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού	<u>599.984</u>	<u>549.299</u>
	69.480.407	65.216.149
Στοιχεία Ενεργητικού προς πώληση	115.640	53.805
Σύνολο Ενεργητικού	69.596.047	65.269.954
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	13.235.439	8.963.796
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	603.932	805.346
Υποχρεώσεις προς πελάτες	42.915.694	42.546.777
(συμπεριλαμβανομένων ομολογιών εκδόσεώς μας)		
Ομολογίες εκδόσεώς μας διατεθείσες σε θεσμικούς επενδυτές και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	5.148.875	7.241.185
Υποχρεώσεις για τρέχοντα φόρο εισοδήματος και	108.487	128.062

.....

Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	202.492	197.779
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζόμενους	47.850	42.762
Λοιπές υποχρεώσεις	1.304.862	1.350.287
Προβλέψεις	55.057	53.263
Σύνολο Υποχρεώσεων	63.622.688	61.329.257

ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ

Κεφάλαια και αποθεματικά που αναλογούν στους Μετόχους της Τραπέζης

Μετοχικό Κεφάλαιο	3.451.067	1.931.590
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο		406867
Αποθεματικά	239.253	188.404
Αποτελέσματα εις νέον	1.274.961	969.815
Ίδιες μετοχές		(68.985)
	5.372.148	3.020.824
Δικαιώματα τρίτων	17.424	32.567
Υβριδικά κεφάλαια	583.787	887.306
Σύνολο Καθαρής Θέσεως	5.973.359	3.940.697
Σύνολο Υποχρεώσεων και Καθαρής Θέσεως	69.596.047	65.269.954

Eurobank EFG

Ο όμιλος Eurobank EFG, είναι ένας Ευρωπαϊκός οργανισμός με σύνολο ενεργητικού €86,9 δις., που απασχολεί πάνω από 23.000 άτομα και προσφέρει τα προϊόντα και τις υπηρεσίες του, τόσο μέσα από ένα δίκτυο άνω των 1.600 καταστημάτων και σημείων πώλησης, όσο και μέσα από εναλλακτικά δίκτυα διάθεσης.

Ο όμιλος Eurobank EFG έχει σημαντική παρουσία σε 10 χώρες: Ελλάδα, Βουλγαρία, Σερβία, Ρουμανία, Τουρκία, Πολωνία, Ουκρανία, Ην. Βασίλειο, Λουξεμβούργο και Κύπρο. Είναι μέλος του ομίλου EFG Group, ενός διεθνούς τραπεζικού ομίλου με παρουσία σε 40 χώρες.

Η στρατηγική του ως Ευρωπαϊκός Χρηματοοικονομικός Οργανισμός αναδεικνύεται από την ιστορική του διαδρομή, την ισχυρή οικονομική του θέση και την συνεχή επέκταση των δραστηριοτήτων του με καινοτόμα προϊόντα, ποιοτική εξυπηρέτηση και υπευθυνότητα στην ευρύτερη γεωγραφική περιοχή της Κεντρικής και Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Η μεγάλη κεφαλαιακή επάρκεια, η υψηλή ποιότητα χαρτοφυλακίου και το εξαιρετο ανθρώπινο δυναμικό, σε συνδυασμό με την οργανική ανάπτυξη και την σταθερή κερδοφορία, διασφαλίζουν ότι θα συνεχίσει την επέκταση των δραστηριοτήτων τους προς όφελος των πελατών και των μετόχων τους. Ως επιστέγασμα των προσπαθειών των εργαζομένων, ο Όμιλος αποσπά κάθε χρόνο σειρά διακρίσεων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Στην Eurobank EFG, οι πελάτες βρίσκονται στο επίκεντρο κάθε ενέργειας. Σκοπός του ομίλου είναι να στηρίζει σε κάθε τους βήμα, παρέχοντας λύσεις και για τις πλέον σύνθετες ανάγκες τους.

Ο Όμιλος Eurobank EFG Group ξεκίνησε την παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών στο χώρο του real estate τον Ιανουάριο του 2000 μέσω της θυγατρικής εταιρείας EFG EUROBANK PROPERTIES A.E. Συγκεκριμένα, οι δραστηριότητες της εταιρείας, πέραν της επένδυσης σε ακίνητα, περιελάμβαναν εκτιμήσεις ακινήτων, συμβουλευτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες market research, technical & facility management, asset management και βέβαια υπηρεσίες brokerage (διαμεσολάβηση σε αγοραπωλησίες και μισθώσεις ακινήτων). Τον Αύγουστο του 2000, στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας εισήλθαν η Deutsche Bank Real Estate και η Lamda-Development.

Στο τέλος του 2004, η EFG EUROBANK PROPERTIES AE μετατράπηκε σε Ανώνυμη Εταιρεία Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία (ΑΕΕΑΠ), οπότε και έγινε απόσχιση του Τομέα των Υπηρεσιών (services) και η δημιουργία ενός νέου φορέα, της EUROBANK PROPERTY SERVICES AE, 100% θυγατρικής εταιρείας της Τράπεζας.

Από τότε και μέχρι σήμερα η παροχή υπηρεσιών στο χώρο του real estate προσφέρεται μέσα από τη νέα Εταιρεία, η οποία είναι οργανωμένη και λειτουργεί σύμφωνα με τα σύγχρονα πρότυπα, με τον ίδιο πάντα επαγγελματισμό και ποιότητα υπηρεσιών, στοχεύοντας στη συνεχή βελτίωση και στην πλήρη εξυπηρέτηση των πελατών.

Ανθρώπινο δυναμικό

Το 2009, ο συνολικός αριθμός εργαζομένων του Ομίλου ανήλθε σε 23.578 άτομα, έναντι 24.497 ατόμων το 2008. Στα τέλη του 2009, το 57% του ανθρώπινου δυναμικού εργαζόταν στην ευρύτερη περιοχή της Νέας Ευρώπης (Βουλγαρία, Ρουμανία, Σερβία, Πολωνία, Τουρκία, Ουκρανία και Κύπρο) και το 43% στην Ελλάδα. Το ανθρώπινο δυναμικό του Ομίλου απασχολείται κατά κύριο λόγο (84%) στην Τράπεζα στην Ελλάδα και τις αντίστοιχες τράπεζες του εξωτερικού. Ειδικότερα, στην Ελλάδα απασχολείται κατά 75% στην Τράπεζα και κατά 25% στις εγχώριες θυγατρικές εταιρείες. Περίπου το 83% των εργαζομένων στον Όμιλο έχει ηλικία μικρότερη από 45 έτη, με το μέσο όρο ηλικίας για το 2009 τα 36 έτη. Αντίστοιχα, το 79% των απασχολούμενων στην Ελλάδα έχει ηλικία μικρότερη των 45 ετών, με το μέσο όρο ηλικίας το 2009 να διαμορφώνεται στα 38 έτη. Ο αριθμός των γυναικών που απασχολούνται στον Όμιλο ανέρχεται στο 63% επί του συνόλου των εργαζομένων, έναντι 37% των ανδρών. Στην Ελλάδα, η κατανομή ανά φύλο είναι ιδιαίτερα ισορροπημένη, με τον αριθμό των γυναικών

να διαμορφώνεται στο 53% επί του συνόλου των εργαζομένων. Το μείγμα ανδρών / γυναικών επιβεβαιώνει με τον καλύτερο τρόπο την πολιτική ίσων ευκαιριών που εφαρμόζει ο όμιλος Eurobank EFG.

ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΟΜΙΛΟΥ

Βασικά μεγέθη αποτελεσμάτων(εκατ.€)

<u>Ενεργητικό</u>	<u>31.12.2009</u>	<u>31.12.2008</u>
Καθαρά Έσοδα από Τόκους	2.341 εκατ.	2.385 εκατ.
Καθαρά Έσοδα Προμηθειών	496 εκατ.	618 εκατ.
Συνολικά Λειτουργικά Έσοδα	3.040 εκατ.	3.117 εκατ.
Συνολικές Λειτουργικές Δαπάνες	1.471 εκατ.	1.566
δισ.		
Προβλέψεις για Πιστωτικούς Κινδύνους	1.177 εκατ.	886 εκατ.
Κέρδη προ προβλέψεων	1.569 εκατ.	1.551 εκατ.
Κέρδη προ φόρων μετά δικαιωμάτων Μειοψηφίας	398 εκατ.	818 εκατ.
Καθαρά Κέρδη μετά από φόρους & δικ. μειοψ.	305 εκατ.	652 εκατ.
Καθαρά Κέρδη	362 εκατ.	652 εκατ.

<u>Βασικά μεγέθη και δείκτες</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>
Καθαρό Περιθώριο Επιτοκίου	2,8%	3,2%
Δείκτης Κόστους προς Έσοδα	48,4%	47,8%
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια προς συνολικά	5,2%	2,7%
Δείκτης Κάλυψης μη εξυπηρετούμενων δανείων	58,6%	89,7%
Προβλέψεις προς δάνεια	2,1%	1,7%
Δείκτης Κεφαλαίων 1ης διαβάθμισης	11,5%	8,0%
Δείκτης Συνολικής Κεφαλαιακής Επάρκειας	12,7%	10,4%

Αποδοτικότητα Ενεργητικού μετά από φόρους	0,4%	0,9%
Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων	6,0%	15,7%
Κέρδη ανά Μετοχή	0,51	1,20
<u>Καταστήματα και σημεία εξυπηρέτησης πελατών</u>	1.634	1.740
Ελλάδα	493	494
Νέα Ευρώπη	1.139	1.244
Δυτική Ευρώπη	2	2
<u>Ανθρώπινο Δυναμικό</u>	23.578	24.497
Ελλάδα & Δυτική Ευρώπη	10.011	10.142
Νέα Ευρώπη	13.567	14.355

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (σε χιλιάδες ευρώ)

<u>Ενεργητικό</u>	31.12.2009	31.12.2008
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	3.079	4.041
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	4.784	4.613
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	868	1.012
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.224	1.518
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	55.837	55.878
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	15.243	12.200
Άυλα πάγια στοιχεία	710	731

Ενσώματα πάγια στοιχεία	1.252	1.231
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	<u>1.272</u>	<u>978</u>
Σύνολο ενεργητικού	<u>84.269</u>	<u>82.202</u>

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	2.258	2.792
Συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων με χρηματοπιστ ιδρύματα	17.188	15.925
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	2.274	3.077
Υποχρεώσεις προς πελάτες	46.808	45.656
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	7.667	8.565
Λοιπές υποχρεώσεις	<u>1.760</u>	<u>1.564</u>
Σύνολο υποχρεώσεων	<u>77.955</u>	<u>77.579</u>

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Μετοχικό κεφάλαιο	1.480	1.378
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	1.441	1.100
Λοιπά αποθεματικά	<u>1.377</u>	<u>1.109</u>
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους κατόχους κοινών μετοχών της Τράπεζας	4.298	3.587
Προνομιούχες μετοχές	950	-
Προνομιούχοι τίτλοι	791	705
Δικαιώματα μειοψηφίας	<u>275</u>	<u>331</u>
Σύνολο	<u>6.314</u>	<u>4.623</u>
 Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και παθητικού	 <u>84.269</u>	 <u>82.202</u>

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Τράπεζες :

Στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται 66 τράπεζες

19 ελληνικές ,

30 υποκαταστήματα ξένων τραπεζών ,

16 συνεταιριστικές τράπεζες

1 ειδικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα.

Διαθέτουν 4130 υποκαταστήματα εκ των οποίων 1660 στην Αττική

Τα ATMs ελληνικών τραπεζών ανέρχονται στα 6.900

Τα ATMs των ξένων τραπεζών 440

Απασχολούνται συνολικά 67.800 εργαζόμενοι

Τράπεζες

Οικονομικά στοιχεία

Εθνική τράπεζα

Αριθμός μετοχών	607,021 εκατ
Κέρδη α' τριμ. 2010	21 εκατ. ευρώ
Κεφάλαια	8,3 δισ ευρώ
Βασικοί μέτοχοι	Ξένοι 39%, Ταμεία 17% Μικρομέτοχοι 26%

Alpha bank

Αριθμός μετοχών	534,269 εκατ
Κέρδη (ζημίες) α' τριμ 2010	(10,4 εκατ ευρώ)
Κεφάλαια	5,3 δισ ευρώ
Βασικοί μέτοχοι	Κωστόπουλος 9%
	Ξένοι 34%
	Μικρομέτοχοι 44%

Eurobank EFG

Αριθμός μετοχών	538,594 εκατ
Κέρδη α' τριμ. 2010	16 εκατ ευρώ
Κεφάλαια	4,46 δισ ευρώ
Βασικοί μέτοχοι	EFG Group 44%
	Ξένοι 18%
	Μικρομέτοχοι 21%

Τράπεζα Πειραιώς

Αριθμός μετοχών	336,272 εκατ
Κέρδη α' τριμ 2010	7 εκατ ευρώ
Κεφάλαια	3,57 δισ ευρώ
Βασικοί μέτοχοι	Ξένοι 26%
	Μικρομέτοχοι 37%
	Έλληνες θεσμικοί 12%
	Εταιρίες 17%
	Δημόσιο 2,5%

ΕΝΟΤΗΤΑ 3η

ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Ελληνική Οικονομία σήμερα /Α.Ε.Π.(ΕΛΛΕΙΜΜΑ-ΧΡΕΟΣ)

Η Ελλάδα είναι μια ανεπτυγμένη χώρα, με ένα υψηλό επίπεδο διαβίωσης και "πολύ υψηλό" Δείκτη Ανθρώπινης Ανάπτυξης, όπου κατατάσσεται **25^η στον κόσμο το 2007**, και **22^η στον δείκτη του The Economist του 2005** για την ποιότητα ζωής παγκοσμίως. Με βάση τα στοιχεία της Eurostat το κατά κεφαλήν **ΑΕΠ της Ελλάδας ήταν ίσο με το 95% του μέσου όρου της ΕΕ το 2008**. Οι κύριοι μεγάλοι κλάδοι της Ελληνικής οικονομίας είναι ο τουρισμός, η ναυτιλία, η βιομηχανική παραγωγή τροφίμων και η επεξεργασία καπνού, η υφαντουργία, τα χημικά, τα προϊόντα μετάλλου, η μεταλλευτική και η μονάδες διύλισης πετρελαίου.

Η μεγέθυνση του ΑΕΠ της Ελλάδος είναι επίσης, κατά μέσον όρο, από τις αρχές του 1990 υψηλότερη από αυτόν του μέσου όρου των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εντούτοις, η ελληνική οικονομία αντιμετωπίζει σημαντικά προβλήματα, περιλαμβανομένων και της αύξησης των επιπέδων της ανεργίας, την γραφειοκρατία και την διαφθορά.

Το 2009, η Ελλάδα την δεύτερη χαμηλότερη κατάταξη στην ΕΕ σύμφωνα με τον Δείκτη Οικονομικής Ελευθερίας (μετά την Πολωνία), ενώ κατατάσσεται 81^η παγκοσμίως. Η χώρα υποφέρει από υψηλά επίπεδα πολιτικής και οικονομικής οιαφθορας και χαμηλή ανταγωνιστικότητα συγκριτικά με τους Ευρωπαίους εταίρους της.

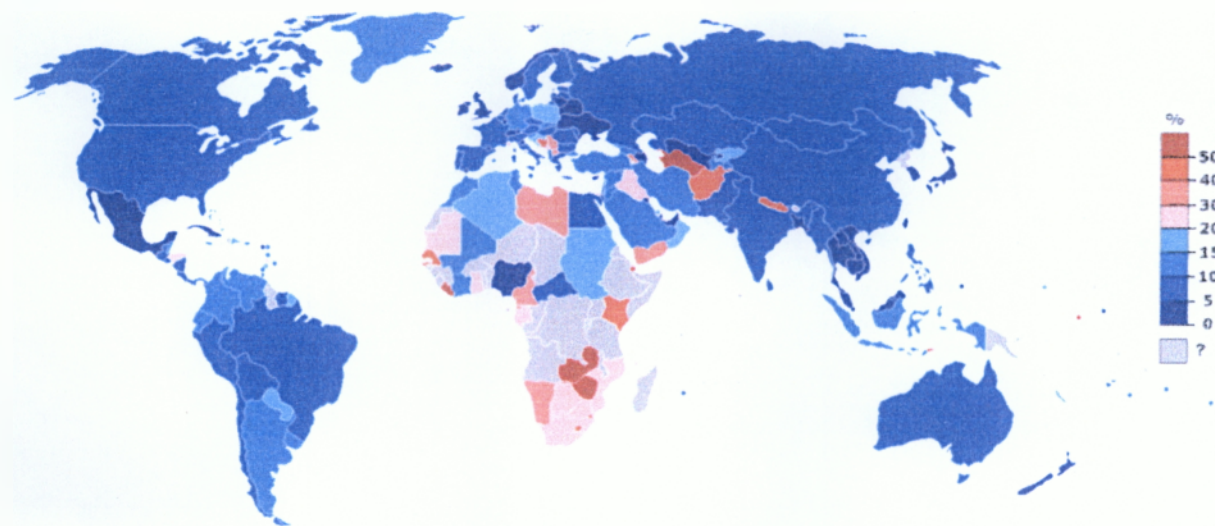
Ο ρυθμός μεγέθυνσης της οικονομίας γύρισε σε αρνητικό πρόσημο το 2009 για πρώτη φορά από το 1993. Μια ένδειξη της τάσης υπερχρέωσης τα περασμένα χρόνια είναι το γεγονός ότι η αναλογία ιδιωτικών δανείων προς καταθέσεις ξεπέρασε τις 100 μονάδες (αναλογία δηλαδή μεγαλύτερη του 1 προς 1) κατά την διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του έτους 2007.

Μέχρι το τέλος του 2009, ως αποτέλεσμα του συνδυασμού της διεθνούς οικονομικής κρίσης και εσωτερικών παραγόντων (ανεξέλεγκτης σπατάλης μέχρι τις εκλογές του Οκτωβρίου 2009), η Ελληνική οικονομία αντιμετώπισε την πιο σοβαρή της κρίση από το 1993, με το υψηλότερο δημόσιο έλλειμμα (αν και κοντά σε αυτό της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου) καθώς και το δεύτερο υψηλότερο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ στην ΕΕ.

Το δημόσιο έλλειμμα του 2009 έφτασε στο 13.6% του ΑΕΠ. Αυτό, και τα αυξανόμενα επίπεδα χρέους (στο 113% του ΑΕΠ το 2009) οδήγησαν σε υψηλό κόστος δανεισμού, που προκάλεσε μια σοβαρή οικονομική κρίση. Η Ελλάδα προσπαθεί να καλύψει το υπερβολικό ομολογιακό έλλειμμα της στα ιχνη της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης.

Από τα τέλη του 2009 και αρχές 2010, εξαιτίας συνδυασμού διεθνών (οικονομική κρίση) και τοπικών (ανεξέλεγκτες δαπάνες κατά την περίοδο μέχρι τις εκλογές του 2009) παραγόντων η ελληνική οικονομία αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα, καθώς έχει το δεύτερο μεγαλύτερο ετήσιο έλλειμμα κρατικού προϋπολογισμού και το δεύτερο μεγαλύτερο δημόσιο χρέος στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Παρακάτω δίνεται συνοπτικός πίνακας της πορείας των δύο αυτών δημοσιονομικών μεγεθών από το 2000 έως το 2009.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Έλλειμμα (%ΑΕΠ)	4.1	6.1	5.2	5.6	7.5	5.2	2.9	3.7	7.7	12.7
Χρέος (%ΑΕΠ)	114.0	114.4	110.7	97.9	98.6	100.0	97.1	95.6	99.2	113.4

ΑΕΠ ανα χώρα. 2008

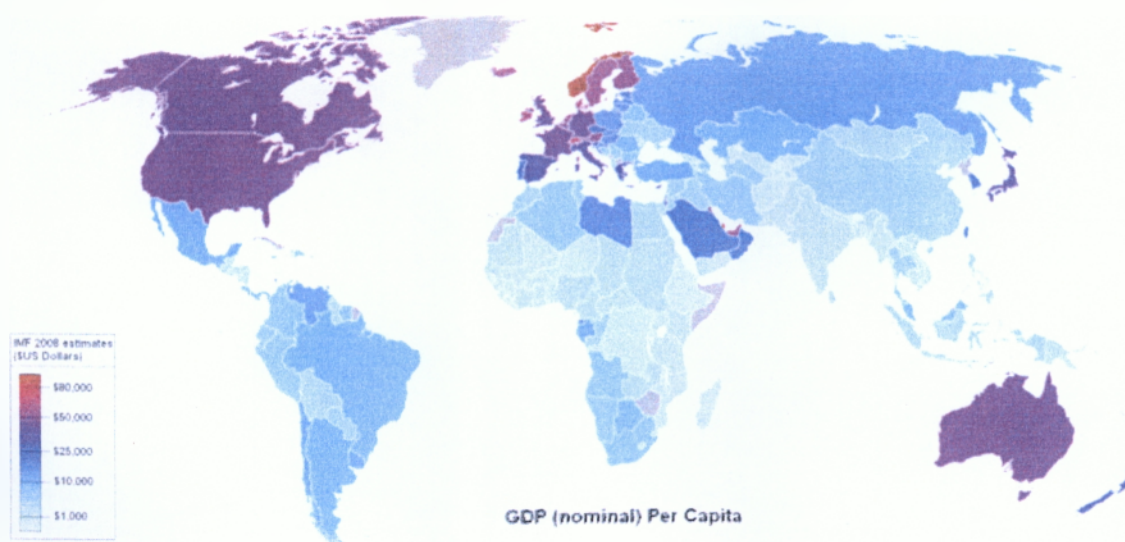

Το εργατικό δυναμικό της Ελλάδος φτάνει συνολικά τα 4.9 εκαττομύρια, και είναι το δεύτερο πιο σκληρά εργαζόμενο αναμέσα στις χώρες του ΟΟΣΑ, μετά την Νότιο Κορέα. Το Κέντρο Ανάπτυξης του Γκρόνιγκεν δημοσίευσε μια έρευνα που αποκάλυπτε ότι μεταξύ του 1995 και του 2005, η Ελλάδα ήταν η χώρα με το μεγαλύτερο ποσοστό ωρών εργασίας ανά εργαζόμενο ανάμεσα στα Ευρωπαϊκά έθνη. Οι Έλληνες εργάστηκαν κατά μέσον όρο 1,900 ώρες ανά έτος, ακολουθούμενοι από τους Ισπανούς (με μέσο όρο 1,800 ώρες ανά έτος).

ΑΝΕΡΓΙΑ

Η ύφεση της ελληνικής οικονομίας θα συνεχισθεί και το 2010, εκτιμά το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, σύμφωνα με την έκθεση «Παγκόσμιες Οικονομικές Προοπτικές»

Το ποσοστό ανεργίας έχει αυξηθεί στο 10,5% μέσα στο 2010, 9,5% το 2009 και 7,6% το 2008.

Χάρτης που απεικονίζει το δείκτη ανεργίας στον κόσμο.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

-ΠΑΡΟΥΣΑ ΤΑΣΗ

Τα τραπεζικά ιδρύματα αποτελούν την καρδιά του χρηματοοικονομικού συστήματος μιας χώρας. Δέχονται καταθέσεις από τις πλεονασματικές οικονομικές μονάδες και διαθέτουν κεφάλαια στους ιδιώτες τις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις. Με τις λειτουργίες αυτές διευκολύνουν τη ροή αγαθών και υπηρεσιών επιδρώντας στην αναπτυξιακή διαδικασία μιας χώρας. Η αποτελεσματική λειτουργία των τραπεζικών ιδρυμάτων σε αρμονία με τους γενικούς οικονομικούς στόχους εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την αποτελεσματική διαχείρισή τους. Το κυριότερο πρόβλημα των τραπεζικών ιδρυμάτων είναι η πληρωμή επαρκώς υψηλής απόδοσης στις πλεονασματικές μονάδες για να ελκύσουν κεφάλαια από αυτές και η επιβάρυνση με επαρκώς χαμηλό επιτόκιο των κεφαλαίων που διαθέτουν. Θα πρέπει όπως γίνεται αντιληπτό να διαμορφώνεται μια ικανοποιητική διαφορά μεταξύ του επιτοκίου χορηγήσεων και επιτοκίου καταθέσεων που θα εξασφαλίζει στις τράπεζες ένα ικανοποιητικό περιθώριο κέρδους.

Τα τραπεζικά ιδρύματα στηρίζουν την οικονομική ανάπτυξη με το να διαμεσολαβούν στην λειτουργία της αποταμίευσης – επένδυσης αφού διευκολύνεται ο διαχωρισμός των αποταμιευτικών από τις επενδυτικές αποφάσεις. Επιπρόσθετα, κάνοντας την παροχή κεφαλαίων από τις πλεονασματικές και τον δανεισμό από τις ελλειμματικές μονάδες περισσότερο ελκυστικό ο ρυθμός αύξησης του κεφαλαίου και εισοδήματος αυξάνονται ποιο πάνω από αυτούς που διαμορφώνονται σε περίπτωση που απουσιάζουν τα τραπεζικά ιδρύματα.

Παράλληλα, η τραπεζική διαμεσολάβηση προωθεί την εξειδίκευση στις δραστηριότητες και έτσι αυξάνεται η παραγωγικότητα. Τα τραπεζικά ιδρύματα έχουν ιδιαίτερη ικανότητα στο να μειώνουν τους συνολικούς κινδύνους με το να επιλέγουν το ενεργητικό τους κατά τέτοιο τρόπο που να μειώνεται ο κίνδυνος για αθέτηση των υποχρεώσεών τους προς τους αποταμιευτές, ενώ προσαρμόζουν την ρευστότητά και την εμπορευσιμότητα του παθητικού ανάλογα με την ζήτηση.

Τέλος, από διάφορες έρευνες που έχουν γίνει υφίσταται θετική σχέση ανάμεσα στην ανάπτυξη της χρηματοδοτικής διαμεσολάβησης και στην οικονομική ανάπτυξη.

ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΔΙΕΘΝΩΣ

Με το πέρας των δεκαετιών ο ρόλος των τραπεζών έχει γίνει σαφώς πιο πολυσύνθετος. Έπειτα από διάφορες έρευνες που έχουν γίνει έχει διαπιστωθεί ότι οι τάσεις που διαμορφώνονται στο τραπεζικό σύστημα είναι οι εξής (**Commercial Bank Management Peter Rose**) :

- Οι τράπεζες πλέον προσφέρουν πληθώρα χρηματοοικονομικών προϊόντων λόγω του έντονου ανταγωνισμού και στην προσπάθειά τους να προσελκύσουν περισσότερους πελάτες. Λόγω της εξέλιξης αυτής έχει αυξηθεί το κόστος λειτουργίας των τραπεζών αλλά και ο κίνδυνος μη βιωσιμότητας.

- Η παρέμβαση του κράτους έχει ελαχιστοποιηθεί στα πλαίσια απελευθέρωσης των αγορών .Τα επιτόκια πλέον δεν είναι διοικητικά ρυθμιζόμενα, αλλά καθορίζονται σε μέγιστο βαθμό από τους νόμους της αγοράς.
- Οι τράπεζες όπως γνωρίζουμε πουλάνε καταθετικά προϊόντα στην προσπάθειά τους να χρηματοδοτήσουν τα στοιχεία του ενεργητικού τους. Λόγω όμως της απελευθέρωσης των αγορών το κόστος συλλογής κεφαλαίων έχει αυξηθεί σημαντικά. Για τον λόγο αυτό οι τράπεζες προσπαθούν πλέον να εξοικονομήσουν κόστος με διάφορους τρόπους, όπως πχ με την μείωση του προσωπικού τους.
- Οι εργασίες των τραπεζών έχουν αυτοματοποιηθεί σε μεγάλο βαθμό χάρη στην ανάπτυξη της τεχνολογίας. Οι τράπεζες πλέον λειτουργούν περισσότερο κάτω από συνθήκες εντάσεως κεφαλαίου.
- Ο βαθμός συγκέντρωσης του τραπεζικού κλάδου έχει αυξηθεί σημαντικά αφού η ανάπτυξη της τεχνολογίας καθιστά τις οικονομίες κλίμακας ακόμα πιο αξιοποιήσιμες.
- Οι τράπεζες στις ανεπτυγμένες χώρες επεκτείνονται πέρα από τα εγχώρια σύνορά τους εκμεταλλευόμενες τις νέες ευκαιρίες που έχουν δημιουργηθεί διεθνώς.

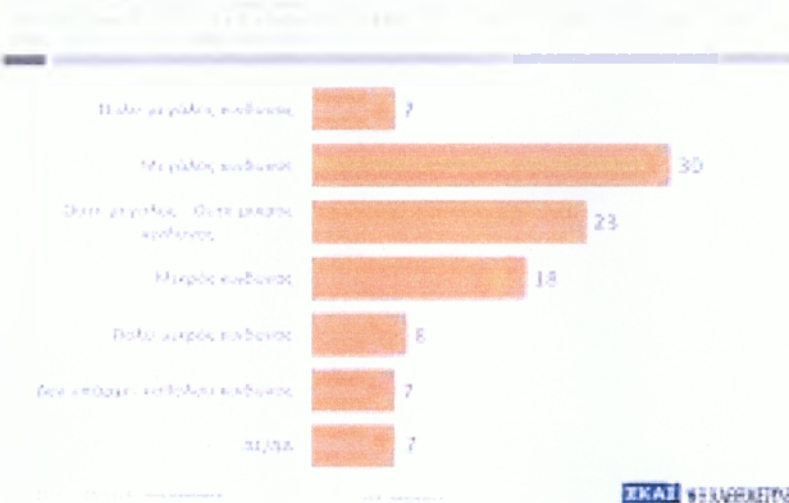
ΕΝΟΤΗΤΑ 4η

Τραπεζικό δίκαιο:

Το Τραπεζικό Δίκαιο που αποτελεί κλάδο του Εμπορικού Δικαίου ορίζει ως απαραίτητο κεφάλαιο για την σύσταση μίας τράπεζας τα 5.000.000 ευρώ. Επίσης η νομική μορφή της τράπεζας είναι η Ανώνυμη Εταιρία κατά αναγκαστικό δίκαιο εκτός από τις πιο σπάνιες περιπτώσεις των συνεταιριστικών τραπεζών. Όλες οι τράπεζες είναι υποχρεωμένες από το νόμο να διατηρούν ένα αποθεματικό δηλαδή ένα ποσοστό των χρημάτων που δέχονται ως καταθέσεις δεν δύνανται να το χορηγήσουν ως δάνεια για λόγους ασφαλείας (για την κάλυψη υπέρμετρων αναλήψεων των πελατών της και την αποφυγή έκτακτων περιπτώσεων έλλειψης ρευστότητας).

Οι τράπεζες όμως δεν είναι ανεξέλεγκτες στον καθορισμό των επιτοκίων και της πολιτικής των χορηγήσεων και καταθέσεων τους. Λόγω της πολύ μεγάλης ισχύος τους, οι γενικές κατευθύνσεις δίνονται από διατάξεις και νόμους καθώς και από την Κεντρική Τράπεζα της χώρας.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΕΚΑΕ ΠΕΙΡΑΙΕΩΣ

ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

4.1 ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

Η ιστορία του ελληνικού τραπεζικού συστήματος θα μπορούσε περιληπτικά να χωριστεί σε τρεις διακεκριμένες χρονικές περιόδους.

Η πρώτη εκτείνεται από την ουσιαστική εγκαθίδρυση του νεότερου ελληνικού κράτους το 1828 μέχρι το 1927 περίπου, οπότε και ιδρύθηκε η Τράπεζα της Ελλάδος με σκοπό να βρει λύσεις στα οικονομικά προβλήματα που υπήρχαν εκείνη την εποχή. Αυτή η περίοδος συμπίπτει με την εποχή του διεθνούς οικονομικού φιλελευθερισμού και χαρακτηρίζεται κυρίως από την παντελή έλλειψη κυβερνητικής μέριμνας και συγκεκριμένης πολιτικής στον πιστωτικό τομέα.

Η δεύτερη εκτείνεται από το 1928 μέχρι το τέλος του δεύτερου παγκοσμίου πολέμου, με κύριο χαρακτηριστικό της περιόδου το ότι για πρώτη φορά έχουμε εισαγωγή των στοιχείων εξειδίκευσης και της νομοθετικής ρύθμισης στην οργάνωση της τραπεζικής δραστηριότητας. Στο διάστημα μέχρι και το τέλος του Β' παγκοσμίου πολέμου έγιναν πολλές συγχωνεύσεις τραπεζών (Εθνική Τράπεζα – Τράπεζα Αθηνών, Ιονική – Λαϊκή) όπως επίσης και οι μεγαλύτερες τράπεζες κρατικοποιήθηκαν, με αποτέλεσμα το τραπεζικό σύστημα στην πλειοψηφία του να περιέλθει άμεσα ή έμμεσα υπό τον κρατικό έλεγχο.

Η τελευταία περίοδος εκτείνεται από το 1946 μέχρι και σήμερα. Κύρια χαρακτηριστικά της φάσης αυτής, είναι η έντονη, συστηματική και πολύπλευρη κρατική παρέμβαση στην άσκηση της τραπεζικής πίστης εντός του γενικότερου πλαισίου των σύγχρονων διεθνών αντιλήψεων της αναπτυξιακής οικονομικής πολιτικής.

Ειδικότερα από την 01.01.1981 με την πλήρη ένταξη της χώρας μας στην ευρωπαϊκή κοινότητα αρχίζει η νέα περίοδος του Ελληνικού τραπεζικού συστήματος και γενικότερα του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Αναλυτικότερα, το Ελληνικό Τραπεζικό σύστημα αρχίζει να υφίσταται το 1928 με την ίδρυση της Εθνικής Χρηματιστικής Τράπεζας η οποία το 1834 έκλεισε λόγω έλλειψης χρηματοδοτικών πόρων, που κατά κύριο λόγο είχαν προέλθει από πηγές του εξωτερικού. Το 1841 δημιουργήθηκε η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (ΕΤΕ) με ιδιωτικά και κρατικά κεφάλαια. Οι βασικές εργασίες της ήταν η αποδοχή καταθέσεων, η χορήγηση εμπορικών και στεγαστικών δανείων, όπως επίσης και το αποκλειστικό δικαίωμα της έκδοσης Τραπεζογραμματίων. Το 1864 η ΕΤΕ έχασε αυτή την αποκλειστικότητα μιας και την μοιράζονταν πλέον με την Ιονική Τράπεζα η οποία έως τότε δραστηριοποιούνταν μόνο στα Ιόνια νησιά και πλέον επέκτεινε την δραστηριότητά της και στην υπόλοιπη ελληνική επικράτεια.

Ένας μεγάλος αριθμός τραπεζών δημιουργήθηκε στο 2ο μισό του 19ου αιώνα και η τράπεζα Αθηνών έγινε η δεύτερη μεγαλύτερη τράπεζα στην αγορά. Το 1928, με την ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος ως κεντρικής τράπεζας, η Εθνική Τράπεζα έπαψε να έχει την αρμοδιότητα της έκδοσης τραπεζογραμματίων, μιας και αυτό ήταν πλέον αποκλειστικό δικαίωμα της κεντρικής τράπεζας, ενώ με την ίδρυση της Εθνικής Κτηματικής Τράπεζας Ελλάδος (ΕΚΤΕ) και της Αγροτικής Τράπεζας Ελλάδος (ΑΤΕ) αναγκάστηκε να περιορίσει και άλλες δραστηριότητες της που αφορούσαν την Στεγαστική και την Αγροτική πίστη.

Μέχρι τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο αρκετές μικρές Τράπεζες έκλεισαν, ακολούθησαν πολλές συγχωνεύσεις τραπεζών (ΕΤΕ - Τράπεζα Αθηνών, Ιονική - Λαϊκή κ.α.) και το ελληνικό τραπεζικό σύστημα απέκτησε, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, κρατικό κατά κύριο λόγο χαρακτήρα.

Μολονότι όμως η έναρξη της τραπεζικής λειτουργίας στη Ελλάδα ανάγεται δύο αιώνες πριν, οι βασικές δομές του σύγχρονου ελληνικού τραπεζικού συστήματος τέθηκαν στα μέσα της δεκαετίας του 1920, όταν αποφασίσθηκε:

- η ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος ως Κεντρικής Τράπεζας, σύμφωνα με τα τότε κυρίαρχα διεθνή πρότυπα,
- η δημιουργία συγκεκριμένων ειδικών πιστωτικών οργανισμών για τη χρηματοδότηση της αγροτικής και κτηματικής πίστης στην Ελλάδα, τομείς στους οποίους οι λειτουργούσες εμπορικές τράπεζες δεν είχαν αναπτύξει μεγάλη δραστηριότητα και
- η διαμόρφωση ενός συγκεκριμένου θεσμικού πλαισίου που να διέπει τη λειτουργία των εμπορικών τραπεζών και τις συναλλαγές με την πελατεία τους.

Η παρουσία του κράτους στη λειτουργία του τραπεζικού συστήματος ενισχύθηκε αισθητά στις δεκαετίες του 1950 και 1960 με κύρια χαρακτηριστικά την ίδρυση της, κυβερνητικής σύνθεσης, Νομισματικής Επιτροπής η οποία, μέχρι το 1982 που καταργήθηκε, ήταν αρμόδια για τη χάραξη της νομισματικής πολιτικής στην Ελλάδα και την άσκηση στις εμπορικές τράπεζες κάθε μορφής κατασταλτικών ελέγχων, περιλαμβανομένων του καθορισμού των επιτοκίων χορηγήσεων και καταθέσεων και των όρων και προϋποθέσεων, μέχρι λεπτομέρειας πολλές φορές, διάθεσης όλων των τραπεζικών προϊόντων.

Η κατάσταση αυτή δε μεταβλήθηκε ουσιαστικά ούτε στη δεκαετία του 1970 η οποία, σε ό,τι αφορά τα δομικά στοιχεία του συστήματος, χαρακτηρίστηκε από δύο μείζονος σημασίας εξελίξεις: την εγκατάσταση στην Ελλάδα ικανού αριθμού αλλοδαπών τραπεζών μέσω υποκαταστημάτων, εν όψει της προοπτικής της ένταξης της χώρας στην τότε Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) και την

κρατικοποίηση της μεγαλύτερης εκείνη την εποχή ελληνικής ιδιωτικής τράπεζας, της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος.

Η πιστωτική μεταρρύθμιση και ο θεσμικός, λειτουργικός και τεχνολογικός εκσυγχρονισμός του ελληνικού τραπεζικού συστήματος άρχισαν στα μέσα της δεκαετίας του 1980. Οι σχετικές προσπάθειες επιταχύνθηκαν ιδιαίτερα μετά το 1987, κατ' εφαρμογή των προτάσεων της «Επιτροπής για την Αναμόρφωση και τον Εκσυγχρονισμό του Ελληνικού Τραπεζικού Συστήματος», γνωστής ως Επιτροπής Καρατζά. Βασικός στόχος του προγράμματος για τη μεταρρύθμιση και αποκανονικοποίηση του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος υπήρξε η σταδιακή μεν αλλά πλήρης κατάργηση των διοικητικών περιορισμών στη λειτουργία των πιστωτικών ιδρυμάτων και των υπολοίπων κατηγοριών επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα. Συνοπτικά θα μπορούσαν να εντοπιστούν ως σημαντικότερες οι ακόλουθες εξελίξεις:

- η απελευθέρωση των επιτοκίων και της διακύμανσης της συναλλαγματικής ισοτιμίας της δραχμής,
- η κατάργηση των κατασταλτικών ελέγχων στη λειτουργία των πιστωτικών ιδρυμάτων,
- η αποεξειδίκευση της λειτουργίας των διαφόρων κατηγοριών πιστωτικών ιδρυμάτων και
- η απελευθέρωση της διασυννοριακής κίνησης κεφαλαίων.

Η απεξάρτηση του τραπεζικού συστήματος από το διοικητικό πλαίσιο παρέμβασης που διαμορφώθηκε στις δεκαετίες της οικονομικής ανασυγκρότησης της χώρας και ο αποχαρακτηρισμός του ως φορέα διοχέτευσης ελκυστικών δανειακών κεφαλαίων σε ιδιωτικές ή δημόσιες επιχειρήσεις με μη αμιγή ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια τέθηκαν ως βασικές προτεραιότητες πολιτικής.

Ταυτόχρονα, η κατάργηση των διοικητικών παρεμβάσεων πλαισιώθηκε με την καθιέρωση των μέτρων που έχουν επιλεγεί διεθνώς ως ικανά να συμβάλουν στη διασφάλιση της σταθερότητας των απελευθερωμένων τραπεζικών συστημάτων.

Η περίοδος 1990 – 2000 ήταν η περίοδος της αναμόρφωσης και απελευθέρωσης του τραπεζικού συστήματος. Σε αυτή την περίοδο οι τράπεζες εκσυγχρόνισαν το δίκτυο τους ενώ η παραγωγικότητα στον τραπεζικό κλάδο αυξήθηκε ραγδαία. Τότε άρχισαν και οι πρώτες ιδιωτικοποιήσεις των ελληνικών τραπεζών ενώ παράλληλα εισήχθη και η μετοχή της Εθνικής τράπεζας στο Αμερικάνικο χρηματιστήριο.

Την περίοδο 1995 - 2000 σημειώθηκαν αξιοσημείωτες ανακατατάξεις στο τραπεζικό κλάδο με διαδοχικές συγχωνεύσεις ενώ οι τράπεζες αρχίζουν πλέον να πραγματοποιούν σημαντικά ανοίγματα στις αναδυόμενες αγορές των Βαλκανίων. Την περίοδο 1990 – 1995 ο δείκτης ενεργητικού ανά κατάσταση αυξάνεται σωρευτικά κατά 56 %, ενώ οι χορηγήσεις και οι καταθέσεις ανά κατάσταση παρουσιάζουν σωρευτική άνοδο κατά 38% και 68% αντίστοιχα. Η μείωση του δείκτη χορηγήσεων προς καταθέσεις από 63 % σε 51 % στο τέλος της πενταετίας αποκαλύπτει την αδυναμία του τραπεζικού συστήματος να διοχετεύσει τα αντληθέντα κεφάλαια σε παραγωγικές χρήσεις.

Την ίδια περίοδο (1995 – 2000) όπου η εικόνα του τραπεζικού κλάδου όπως αναφέραμε προηγουμένως αλλάζει άρδην, το σύνολο του ενεργητικού παρουσιάζει σωρευτική αύξηση 83% ενώ το σύνολο των χορηγήσεων παρουσίασε άνοδο 78 %. Την ίδια περίοδο οι καταθέσεις αυξήθηκαν κατά 89 %.

Ενδεικτική της αναπτυξιακής δυναμικής του κλάδου την περίοδο αυτή είναι η αύξηση των ιδίων κεφαλαίων τα οποία ενισχύθηκαν ιδιαίτερα κατά το 1999 με τις διαδοχικές αυξήσεις μετοχικών κεφαλαίων στο ΧΑΑ. Τέλος την συγκεκριμένη περίοδο βελτιώνονται σημαντικά και οι δείκτες αποδοτικότητας ROE, ROA.

Η περίοδος από το 1992 έως το 1999 χαρακτηρίζεται από την πλήρη απελευθέρωση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος και την εναρμόνιση του με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα:

- ✓ την ανάπτυξη του ανταγωνισμού μεταξύ των τραπεζών
- ✓ τη διεθνοποίηση των αγορών
- ✓ την ανάπτυξη διαφόρων στρατηγικών των τραπεζών για την εξάπλωση τους
- ✓ την εξάπλωση σύνθετων προϊόντων.

Η πλήρης απελευθέρωση της κίνησης κεφαλαίων που πραγματοποιήθηκε το Μάιο του 1994 είχε ως αποτέλεσμα την ενίσχυση του ανταγωνισμού μεταξύ των τραπεζών. Οι τράπεζες αρχίζουν να παρέχουν περισσότερες πιστώσεις με μεγαλύτερη διάρκεια και σταθερά επιτόκια. Η συρρίκνωση των ευρωπαϊκών νομισμάτων που γίνεται με το Τρίτο Στάδιο της ΟΝΕ, έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων των τραπεζών από προμήθειες. Όλα τα τραπεζικά ιδρύματα έπρεπε πλέον να εναρμονιστούν με τους κανόνες της Ε.Ε. για τη μετάβαση στο Τρίτο Στάδιο της ΟΝΕ.

Η εναρμόνιση αυτή αφορούσε κυρίως:

- ✓ τους λογιστικούς κανόνες και πρότυπα
- ✓ τα συστήματα πληροφορικής και επικοινωνιών
- ✓ τα συστήματα πληρωμών και διακανονισμών
- ✓ τα συστήματα διαχείρισης κινδύνου και εσωτερικού ελέγχου των τραπεζών

Στα τέλη του 1997 λειτουργούσαν 41 εμπορικές τράπεζες στην Ελλάδα εκ των οποίων 19 ήταν ελληνικών συμφερόντων και 22 ξένων. Τα υποκαταστήματα όλων των τραπεζών είχαν αυξηθεί και συνεχώς νέες ξένες τράπεζες έρχονταν να προσθέσουν στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα. Αυτό αντικατοπτρίζεται και από το ότι η Ελλάδα συγκρινόμενη με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, εμφάνιζε υψηλούς δείκτες τραπεζικών καταστημάτων σε σχέση με τον πληθυσμό της. Οι τράπεζες κυρίως λόγω του μεγάλου ανταγωνισμού που επικρατούσε έριξαν τα επιτόκια χορηγήσεων και άρχισαν να ασχολούνται και με άλλες εργασίες και να προσφέρουν νέες υπηρεσίες. Οι περισσότερες τράπεζες στα τέλη του 1999 είχαν δικές τους ασφαλιστικές και χρηματιστηριακές εταιρίες και προσέφεραν δάνεια σε ιδιώτες και επιχειρήσεις με ελκυστικά προνόμια.

Μολονότι την περίοδο 1996 – 1999 ο κλάδος εισήλθε σε φάση συγκέντρωσης, από το 2001 και μετά παρατηρείται είσοδος νέων «παικτών» με την ίδρυση ορισμένων μικρών νέων τραπεζών (πχ Nova bank). Το κατάστημα παραμένει το κυρίαρχο κανάλι διανομής, όπως προκύπτει και από την αύξηση του αριθμού των τραπεζικών καταστημάτων, παρά την ανάπτυξη και εναλλακτικών καναλιών (ATM, internet banking, phone banking κ.α.).

Την περίοδο 2001- 2003 οι τράπεζες κλήθηκαν να λειτουργήσουν σε ένα περιβάλλον όπου κυριάρχησε η υιοθέτηση ενιαίου νομίσματος και η ενοποίηση (financial integration) των αγορών. Το σύνολο του ενεργητικού αυξάνεται συνεχώς με φθίνοντες ρυθμούς ενώ το σύνολο των χορηγήσεων αυξήθηκε σωρευτικά κατά 56 %. Είναι πλέον φανερή μια σχετική επιβράδυνση στους ρυθμούς μεγέθυνσης των Ελληνικών τραπεζών αφού πλέον οι τελευταίες έχουν περάσει στο στάδιο ωρίμανσής τους. Οι δείκτες αποδοτικότητας ROE και ROA μειώνονται την εν λόγω περίοδο κατά 22,7 % και 46,3 % αντίστοιχα λόγω της όξυνσης του ανταγωνισμού και της συμπίεσης των επιτοκιακών περιθωρίων.

Την περίοδο μετά το 2003, όπου το σκηνικό πλέον είχε σταθεροποιηθεί, οι περισσότερες τράπεζες εστίασαν σε προσπάθειες μείωσης του λειτουργικού τους κόστους μέσω της τεχνολογίας (π.χ. κεντροποίηση υπηρεσιών) και μέσω μείωσης του προσωπικού (π.χ. προγράμματα εθελούσιας εξόδου). Ο ανταγωνισμός έγινε ακόμη πιο έντονος στον τομέα της λιανικής τραπεζικής και οι μεγάλες τράπεζες κινήθηκαν επιθετικά και επεκτάθηκαν εκτός συνόρων, στις αγορές της ΝΑ Ευρώπης, προκειμένου να τοποθετηθούν έγκαιρα σε αυτές αυξάνοντας μελλοντικά τα έσοδά τους.

Για να έρθουμε πλέον και στο σήμερα, σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε η Τράπεζα της Ελλάδος το Μάρτιο του 2008, στην Ελλάδα ήταν εγκατεστημένα και λειτουργούσαν 64 πιστωτικά ιδρύματα, εκ των οποίων:

- 35 πιστωτικά ιδρύματα (19 εμπορικές και 16 συνεταιριστικές τράπεζες) που έχουν καταστατικά έδρα στην Ελλάδα, έχουν αδειοδοτηθεί και εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος και υπάγονται στο καθεστώς της αμοιβαίας αναγνώρισης σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3601/2007,

- 23 υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν έδρα σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και επίσης υπάγονται στο καθεστώς της αμοιβαίας αναγνώρισης(κοινοτικό διαβατήριο) του ν. 3601/2007, εποπτευόμενα από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους καταγωγής των πιστωτικών ιδρυμάτων,
- 5 υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν έδρα εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος, καθώς δεν υπάγονται στο καθεστώς της αμοιβαίας αναγνώρισης, και
- 1 πιστωτικό ίδρυμα που έχει εξαιρεθεί από την εφαρμογή του ν. 3601/2007, δηλαδή το Ταμείο Παρακαταθηκών και ανείων.
-

Τέλος, το μερίδιο αγοράς των πέντε μεγαλύτερων τραπεζών διαμορφώθηκε το 2006 σε:

- ✓ 66,3% σε όρους ενεργητικού,
- ✓ 63,9% στις χορηγήσεις, και
- ✓ 65,8% στις καταθέσεις

εμφανίζοντας ελαφρά ενίσχυση του βαθμού συγκέντρωσης κατά το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Αξιοσημείωτο είναι ότι ο βαθμός συγκέντρωσης του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, με βάση το ενεργητικό των πέντε μεγαλύτερων ελληνικών τραπεζών, μολονότι εμφανίζεται υψηλότερος από τον γενικό μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παραμένει αισθητά χαμηλότερος από τον αντίστοιχο βαθμό συγκέντρωσης διαφόρων κρατών μελών όπως η Ολλανδία, το Βέλγιο, η Μάλτα, η Πορτογαλία, η Κύπρος

Η παρουσία των Ελληνικών τραπεζών στις Βαλκανικές χώρες φαίνεται από τον παρακάτω πίνακα

**ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΣΤΑ ΤΕΛΗ ΤΟΥ 2007 (ΠΗΓΗ
ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ)**

	ΕΘΝΙΚ Η	ΑΓΡΟΤΙ ΚΗ	ΑΛΦΑ BANK	ΠΕΙΡΑΙΩ Σ	EUROBA NK	ΕΜΠΟΡΙΚ Η
ΑΛΒΑΝ ΙΑ	24		20	39		19
ΒΟΥΛΓ ΑΡΙΑ	229		80	76	233	22
FYROM	60		15			
ΡΟΥΜΑ ΝΙΑ	122	12	125	110	255	17
ΣΕΡΒΙΑ	204		130	45	106	
ΤΟΥΡΚΙ Α	413				36	

4.2 ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΚΛΑΔΟΥΝ (2009 – 2010)

Χαρακτηριστικό της παρούσας περιόδου είναι η παγκόσμια οικονομική ύφεση και κυρίως η βαθύτατη δημοσιονομική και γενικότερα οικονομική κρίση που πλήττει την χώρα μας. Το 2009 η κερδοφορία των Ελληνικών τραπεζών δέχτηκε ισχυρό πλήγμα ενώ η πτωτική τάση της κερδοφορίας αναμένεται να ενταθεί το 2010.

Τα κέρδη των Ελληνικών τραπεζών το 2009 σε σχέση με το 2007 αλλά και οι εκτιμήσεις για το 2010 παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.(πηγή εφημερίδα χρηματιστήριο 26 – 10 – 2010)

Εκ euro	2007	2009	2010
ΕΘΝΙΚΗ	1.625	971	500
ALPHA BANK	850	350	140
EUROBANK	851	362	145
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	652	202	65
ΚΥΠΡΟΥ	485	313	320
MARFIN P.B	563	186	90
ΕΜΠΟΡΙΚΗ	48	-582	-350

Οι δείκτες αποδοτικότητας το 2009 σε σχέση με το 2008 διαμορφώθηκαν ως εξής :

	2009	2008
Δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων	2,4	9,9
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο	2,6	2,9
Δείκτης αποτελεσματικότητας	54,9	56,1

Το παρήγορο με τις Ελληνικές τράπεζες είναι ότι η κεφαλαιακή τους επάρκεια διαμορφώνεται σε σχετικά ικανοποιητικά επίπεδα. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι οι Ελληνικές τράπεζες είναι επαρκώς θωρακισμένες για να αντιμετωπίσουν τυχόν οικονομικούς κινδύνους ειδικά σε ένα οικονομικό περιβάλλον το οποίο για τους γνωστούς λόγους παρουσιάζει υψηλή μεταβλητότητα. Πάντως στο πρόσφατο stress test στο οποίο οι Ελληνικές τράπεζες υποβλήθηκαν και αν εξαιρέσουμε την Αγροτική τράπεζα δεν φάνηκαν ιδιαίτερα ανησυχητικά σημεία αναφορικά με την χρηματοοικονομική τους κατάσταση.

Ο αριθμός των πιστωτικών ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα παρουσιάζει αυξητική τάση τα τελευταία χρόνια και το 2009 ανερχόταν στα 65 πιστωτικά ιδρύματα. Από αυτά 35 ήταν πιστωτικά ιδρύματα που έχουν έδρα στην Ελλάδα, 24 ήταν υποκαταστήματα πιστωτικών τραπεζών που έχουν έδρα σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής ένωσης , τα 5 ήταν υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν έδρα εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και υπήρχε επίσης το ταμείο παρακαταθηκών και δανείων.

Το μερίδιο αγοράς των 5 μεγαλύτερων τραπεζών σε όρους ενεργητικού στα τέλη του 2008 ανερχόταν σε 69,5 % έναντι 67 % το 2008. Το αξιοσημείωτο είναι ότι παρόλο που ο βαθμός συγκέντρωσης του Ελληνικού τραπεζικού συστήματος είναι μεγαλύτερος από τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο, είναι μικρότερος από χώρες της Ευρώπης που έχουν τον ίδιο περίπου πληθυσμό με την Ελλάδα

4.3 ΕΞΕΛΙΞΗ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Όπως αναφέραμε προηγουμένως, η δομή του τραπεζικού συστήματος άλλαξε ριζικά στα τέλη της δεκαετίας του 1990 με μια σειρά συγχωνεύσεων που πραγματοποιήθηκαν και στόχευαν στην βελτίωση της αποτελεσματικότητας των τραπεζικών ιδρυμάτων. Η απελευθέρωση και η αποκρατικοποίηση του τραπεζικού συστήματος, καθώς και η προοπτική ένταξη της χώρας μας στην ΟΝΕ έδωσαν το έναυσμα για αυτές τις συγχωνεύσεις. Οι νέες τράπεζες που δημιουργήθηκαν ως αποτέλεσμα των συγχωνεύσεων ήταν μεγάλου μεγέθους για τα Ελληνικά δεδομένα αλλά όχι και για τα Ευρωπαϊκά (Μυλωνίδης **South Eastern Journal of Economics 2008**). Στον παρακάτω πίνακα εξετάζουμε του πως εξελίχθηκαν οι δείκτες αποδοτικότητας έπειτα από την συγχώνευση συγκεκριμένων τραπεζών (πηγή **South Eastern Journal of Economics – ICAP**)

ΤΡΑΠΕΖΕΣ	ROA %		ROE %	
	Pre merger	Post merger	Pre merger	Post merger
Alpha Bank	2,22	1,17	27,18	16,78
Ionian Bank	0,28		1,73	
Eurobank	1,08	1,6	10,38	9,55
ΕΓΝΑΤΙΑ	3,9		44,76	
Τράπεζα Πειραιώς	2,41	0,97	14,6	11,72
Τράπεζα Χίου	1,8		26,56	
Μακεδονία Θράκης	-0,2		2-3,84	

Στον παραπάνω πίνακα η Alpha Bank, η Eurobank και η Τράπεζα Πειραιώς είναι αυτές που προβαίνουν στην εξαγορά ενώ οι άλλες τράπεζες είναι οι εξαγοραζόμενες. Με βάση τους δείκτες παρατηρούμε ότι η αποδοτικότητα των τραπεζών που εξαγοράστηκαν βελτιώνεται αισθητά με την ολοκλήρωση της συγχώνευσης. Να σημειώσουμε ότι η στήλη του pre merger αναφέρεται στην προ συγχώνευσης περίοδο ενώ η στήλη του post merger στην μετά συγχώνευσης περίοδο και ποιο συγκεκριμένα στην περίοδο 2001 – 2002. Επιπρόσθετα, δεν είναι απαραίτητο ότι θα βελτιωθεί η αποδοτικότητα των μεγάλου μεγέθους τραπεζών κάτι που φαίνεται άλλωστε και στον πίνακα.

Συγχωνεύσεις που έχουν πραγματοποιηθεί τα προηγούμενα χρόνια:

Στην ελληνική αγορά όλα αυτά τα χρόνια ουκ ολίγα έχουν γίνει. Και δεν αναφερόμαστε στις συγχωνεύσεις των τραπεζών με τις θυγατρικές τους ΑΕΕΧ, εταιρίες leasing, ακόμα και αποθήκες (για καθαρά φορολογικούς και ουχί επιχειρηματικούς λόγους). Αναφερόμαστε στις επεκτάσεις των παλαιών και στις δημιουργίες των νέων τραπεζικών ομίλων.

Ο όμιλος της Εμπορικής Τράπεζας, το επιχειρηματικό τέκνο του Ανδρεάδη, που έχει κρατικοποιηθεί από τον τότε πρωθυπουργό Κωνσταντίνο Καραμανλή, είχε μετατραπεί σε έναν άκρως προβληματικό τραπεζικό όμιλο. Η άλλοτε, δεύτερη σε μέγεθος ελληνική τράπεζα αποσυντίθεται και οι θυγατρικές της αποτελούν τη μαγιά των τραπεζικών εξελίξεων. Πωλεί διαδοχικά όλες τις θυγατρικές της.

Πρώτα, βγαίνει προς πώληση η Τράπεζα Πειραιώς. Τότε, το μετοχικό σχήμα της Ιδιωτικής Επενδυτικής ΑΕΕΧ με επικεφαλής τον Σάλλα (πρώην πρόεδρο της ΕΚ) και τον Αλβανό (πρόεδρο μιας ομάδας μικρομετόχων) αποφασίζει να την εξαγοράσει. Στην πορεία, η Πειραιώς απορροφά την Τράπεζα Χίου, τις δραστηριότητες της Chase Manhattan, της Credit Lyonnais και της Natwest στην Ελλάδα. Ακολουθούν οι εξαγορές και συγχωνεύσεις της Μακεδονίας-Θράκης και της ΕΤΒΑ. Φυσικά όλοι θυμόμαστε τα σχέδια εξαγορών και συγχωνεύσεων με την Τράπεζα Κύπρου και την Marfin Bank, τα οποία για διαφορετικούς λόγους έμεινα στα χαρτιά.

Ακολούθησε η πώληση της Τράπεζας Επαγγελματικής Πίστεως, η μετονομασία της σε Τράπεζα Αθηνών και η απόκτηση της από την κορεατική τράπεζα Hanwa. Οι κορεάτες κρίνοντας το εγχείρημα τους ως αποτυχημένο, πωλούν με τη σειρά τους την τράπεζα στον όμιλο της Eurobank. Η Eurobank, κινούμενη άκρως επιθετικά αγοράζει μέσω του χρηματιστηρίου την πλέον πετυχημένη και αγαπημένη (χρηματιστηριακά) ελληνική τράπεζα του αείμνηστου Καψάσκη, την Τράπεζα Εργασίας. Τα στελέχη και οι μέτοχοι που δεν ακολούθησαν δημιούργησαν την Probank. Η , Eurobank, ακολούθως εξαγοράζει την υπό κρατικό έλεγχο Τράπεζα Κρήτης (το δημιούργημα του Κοσκωτά). Στην πορεία είχε εξαγοράσει και την τράπεζα Interbank του ομίλου Κοντομηνά. Στο τέλος εξαγοράζει και την Telesis Capital, η οποία εν τω μεταξύ είχε εξαγοράσει την Δωρική τράπεζα.

Η τρίτη κόρη, της πάλαι ποτέ κραταιάς Εμπορικής, η Ιονική τράπεζα, μετά από μεγάλη μάχη ανάμεσα στην Τράπεζα Πίστεως και την Τράπεζα Πειραιώς, καταλήγει στον όμιλο Κωστόπουλο μαζί με την Ιονική Ξενοδοχειακή. Η νέα τράπεζα μετονομάζεται σε Alpha Bank.

Η Εμπορική Τράπεζα παρ' όλη την κεφαλαιακή της ενίσχυση από τις πωλήσεις των θυγατρικών της, (τα κεφάλαια από την πώληση της Ιονικής «χάθηκαν λόγω χρηματιστηριακών ζημιών το 1999-2000») πωλείται και αυτή με τη σειρά της από το ελληνικό δημόσιο καταλήγοντας στην Credit Agricole.

Σε γαλλικά χέρια κατέληξε και η Γενική Τράπεζα με βασικό μέτοχο το Μετοχικό Ταμείο Στρατού. Συγκεκριμένα η Societe Generale, εξαγόρασε την τράπεζα μετά από μια σειρά αποτυχημένων διοικητικών σχημάτων (διορισμένων από την κυβέρνηση) και μία είσοδο και έξοδο του ομίλου Κοντομηνά ως στρατηγικού επενδυτή.

Όταν η Αγροτική Τράπεζα έβαλε πωλητήριο στην θυγατρική της, Τράπεζα Κεντρικής Ελλάδος, βρέθηκε η Εγνατία να την εξαγοράσει, η οποία με την σειρά της εξαγοράστηκε από τον όμιλο της Marfin. Ο όμιλος της Marfin, εξαγόρασε την Λαϊκή Τράπεζα Κύπρου, δημιουργώντας αυτό που σήμερα γνωρίζουμε σαν Marfin Laiki Bank με έδρα στην Κύπρο, και με τραπεζικό βραχίονα στην Ελλάδα την Marfin Egnatia Bank. Παράλληλα η Αγροτική Τράπεζα μαζί με τον όμιλο Ρέστη δημιουργούν την First Business Bank. Μια τράπεζα που μετά από πάμπολλες αντιπαραθέσεις μεταξύ των μετόχων κατέληξε στα χέρια του εφοπλιστή Ρέστη.

Η Aspis Bank, ξεκίνησε ως ένα εγχείρημα του ομίλου της Ψωμιάδη με τον Ολλανδικό όμιλο AEGON, για την δημιουργία μιας τράπεζας αμιγώς κτηματικής πίστωσης. Στην πορεία οι ολλανδοί αποχώρησαν πωλώντας το 49% στην Ασπίς Πρόνοια. Γίνεται η εξαγορά των δραστηριοτήτων της Grindlays Bank και της ABN – AMRO. Η τράπεζα με την νέα της ονομασία T-Bank, καταλήγει στα χέρια του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου, καθώς το σκάνδαλο της Ασπίς Πρόνοια και της Commercial Value, δεν της επιτρέπει τη λειτουργική της συνέχεια.

Η Proton Bank (του αείμνηστου πρωτοπόρου χρηματιστή Τζώνου Μαρκόπουλου) εξαγοράζει την Omega Bank, η οποία της είχε κάνει την αναδοχή, ώστε η Proton να μπορέσει να μπει στο χρηματιστήριο καθώς ο θάνατος του Τζώνου την βρήκε σε δύσκολη κατάσταση. Η Omega από την πλευρά της ήταν η μετατροπή του πολυμετοχικού σχήματος της Ωμέγα Χρηματιστηριακής σε τραπεζικό ίδρυμα. Η τράπεζα περνώντας ακόμα πιο δύσκολες στιγμές καταλήγει στα χέρια της Τράπεζας Πειραιώς ώστε να επιβιώσει. Ακολούθως πωλείται σε τριπλάσιο τίμημα στον όμιλο Λαυρεντιάδη.

Αφήσαμε τελευταία την Εθνική Τράπεζα. Η ΕΤΕ, απορρόφησε τις θυγατρικές της, Εθνική Κτηματική τράπεζα, Εθνική Στεγαστική τράπεζα, ΕΤΕΒΑ, Εθνική Χαρτοφυλακίου και την Γενική Αποθηκών. Είχε δε φτάσει στο «παραπέντε» σε γάμο με την Alpha Bank, που δεν είχε όμως αίσιο τέλος.

Εξαγορές και συγχωνεύσεις στην Ελλάδα τα τελευταία 16 χρόνια.

#	Year	Target	Buyer	Deal Size (€ mn.)	Price to Book Value	Price to PBT*
1	2006	Emponiki Bank	Credit Agricole	2.089.9	2.87	19.50
2	2006	Marfin Financial Group	Dubai Financial Group	401.6	2.03	30.24
3	2006	Egnatia	Marfin Financial Group	113.4	2.40	21.49
4	2005	Novobank	Milkenium BCP Group	330.0	4.44	(19.55)
5	2005	Egnatia	Marfin Financial Group	30.6	1.42	13.85
6	2005	Panellinia	DZ Bank	8.5	2.81	65.53
7	2004	Geniki	Socrete Generale	125.1	1.14	25.82
8	2002	ETBA	Piraeus	510.1	0.77	20.99
9	2002	Attica	Postal Savings	40.4	2.48	16.77
10	1999	Ergasias	Eurobank	1.821.7	15.93	27.55
11	1999	Ioniki	Alpha	798.2	5.59	42.24
12	1999	Donki	Telesis	41.1	4.05	23.08
13	1999	Ergasias	Deutsche Bank	19.7	0.95	1.76
14	1998	Xiosbank	Piraeus	243.8	15.15	51.52
15	1998	Bank of Crete	Eurobank	218.6	1.79	n/a
16	1998	Macedonian - Thrace Bank	Piraeus	80.0	3.54	n/a
17	1998	Geniki	Interamerican	51.7	3.66	34.94
18	1998	Bank of Central Greece	Egnatia	49.4	2.41	n/a
19	1998	Bank of Athens	Eurobank	26.2	3.01	n/a
20	1997	Attica	TSMEDE	27.6	2.31	107.08
21	1996	Interbank	Eurobank	47.0	1.78	n/a
22	1993	Bank of Athens	Harwa First Investment Co.	14.2	1.21	n/a
23	1991	Piraeus	Privatisation	8.8	2.01	n/a

Εξαγορές και Συγχωνεύσεις μεταξύ Ελληνικών τραπεζών.

Αγοραστής Ελληνική Τράπεζα	Συγχωνευθείσα Ελληνικά Τράπεζα
MARFIN Popular Bank	Marfin Bank, Εγνατία Τράπεζα, Λαϊκή Τράπεζα (Ελλάς)
MARFIN Bank	10% της Εγνατίας Τράπεζας
Εμπορική Τράπεζα	Τράπεζα Επενδύσεων
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος	ΕΤΕΒΑ
EFG Eurobank	Unit Bank
Τράπεζα Πειραιώς	ΕΤΒΑ
EFG Eurobank	Telesis, Τράπεζα Επενδύσεων
Credit Agricole	6,7% της Εμπορικής Τράπεζας Ελλάδος
BCB	50% της NOVA Bank
Alpha Τράπεζα Πίστεως	Ιονική Τράπεζα
EFG Eurobank	Τράπεζα Εργασίας
Deutsche Bank	10% της EFG Eurobank
Τράπεζα Πειραιώς	National Westminster Bank
Telesis AXE	Δωρική Τράπεζα
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος	Εθνική Κτηματική Τράπεζα της Ελλάδος
EFG Eurobank	Τράπεζα Κρήτης
EFG Eurobank	Τράπεζα Αθηνών
Τράπεζα Πειραιώς	Τράπεζα Μακεδονίας Θράκης
Τράπεζα Πειραιώς	Xios Bank
Τράπεζα Πειραιώς	Credit Lyonnais
Εγνατία Τράπεζα	Τράπεζα Κεντρικής Ελλάδος
Εθνική Κτηματική Τράπεζα της Ελλάδος	Εθνική Στεγαστική Τράπεζα
Τράπεζα Πειραιώς	Ελληνικό δίκτυο Chase Manhattan
EFG Eurobank	Interbank

ΝΟΜΟΣ ΓΙΑ ΣΥΝΧΩΝΕΥΣΕΙΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Κοινοποίηση μερικών διατάξεων του Ν. 2515/1997 - Συγχώνευση Πιστωτικών Ιδρυμάτων κ.λπ.

1. Με τις διατάξεις του άρθρου 16 ρυθμίζονται θέματα συγχώνευσης πιστωτικών ιδρυμάτων κατά την έννοια του άρθρου 2 του Ν. 2076/1992. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 δεν εφαρμόζονται στα πιστωτικά ιδρύματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 2 και 3 του Ν.2076/1992, δηλαδή στην Τράπεζα της Ελλάδος, το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, την E.T.B.A., το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, στα Πιστωτικά ιδρύματα που εδρεύουν και λειτουργούν σε άλλα Κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν ρητά εξαιρεθεί από τις κοινοτικές οδηγίες που αφορούν την ανάληψη και άσκηση δραστηριότητας πιστωτικού ιδρύματος καθώς και στα πιστωτικά ιδρύματα που συνιστώνται και λειτουργούν με τη μορφή αμιγούς πιστωτικού συνεταιρισμού. Ειδικότερα, αναφορικά με φορολογικά θέματα, επισημαίνονται τα εξής:

α) Με τις διατάξεις της παραγράφου 9 παρέχονται απαλλαγές των αναφερομένων στις διατάξεις αυτές πράξεων και συναλλαγών, από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου ή άλλο τέλος, εισφορά ή δικαιώματος υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών, αναλογικών και παγίων δικαιωμάτων, επιδομάτων ή άλλων τελών υπέρ των υποθηκοφυλάκων.

Ειδικά για το φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίων δεν παρέχονται ιδιαίτερες απαλλαγές αλλά εφαρμόζονται οι σχετικές με το φόρο αυτό διατάξεις του Ν.1676/1986 και της παραγράφου 41 του άρθρου 15 του Ν.2166/1993 που αφορά στην επιβολή φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίων στην τυχόν προκύπτουσα από τη συγχώνευση υπεραξία.

β) Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 11 ουδεμία φορολογική υποχρέωση δημιουργείται (επομένως ούτε από τέλη χαρτοσήμου) για το νέο πιστωτικό ίδρυμα που συνίσταται με τη συγχώνευση ή για το απορροφόν και το απορροφόμενο πιστωτικό ίδρυμα, καθώς και για τους μετόχους τους, συνεπεία της συγχώνευσης ιδίως για τυχόν εμφανιζόμενες υπεραξίες που προκύπτουν από τη συγχώνευση.

Για τις υπεραξίες, όμως, αυτές επιβάλλεται φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίων με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 18 του Ν.1676/1986.

γ) Με τις διατάξεις της παραγράφου 15, στις συγχωνεύσεις τραπεζικών ανωνύμων εταιριών μεταξύ τους, ή τραπεζικής ανώνυμης εταιρίας και θυγατρικής της εταιρίας διαχειρίσεως στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, εφαρμόζονται από 25.7.1997 οι διατάξεις των παραγράφων 9 έως και 12 του κοινοποιούμενου άρθρου 16 και όχι οι διατάξεις του καταργούμενου άρθρου 6 του Ν.2292/1953.

δ) Με τις διατάξεις της παραγράφου 17 στη μεταβίβαση, από πιστωτικό ίδρυμα κλάδου, μέρους ή τμήματος της επιχείρησης ή υποκαταστήματός του προς άλλο πιστωτικό ίδρυμα εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 5 και της παραγράφου 4 του άρθρου 8 του Ν.1642/1986 και επομένως στην αξία της κατά τα ανωτέρω μεταβίβασης κλάδου, μέρους κ.λπ., εφόσον η μεταβίβαση αυτή είναι εκτός πεδίου εφαρμογής Φ.Π.Α., επιβάλλονται τέλη χαρτοσήμου 2% (πλέον εισφορά Ο.Γ.Α. 20%) σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 παρ. 1α' του Κώδικα Τελών Χαρτοσήμου.

ε) Με τις διατάξεις της παραγράφου 18 καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 1 έως 15 του Ν.2292/1953 που αφορούσαν τις συγχωνεύσεις των ανωνύμων Τραπεζικών εταιριών με εξαίρεση το άρθρο 2 του ανωτέρου νόμου, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 7 του άρθρου 26 του Ν.2076/1992, που αφορά την εκπροσώπηση στις Γενικές συνελεύσεις, των μετόχων της Τράπεζας της Ελλάδος, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των Δημόσιων Οργανισμών, των οργανισμών κοινής ωφέλειας και των Ασφαλιστικών Ταμείων που είναι μέτοχοι των ανωτέρω προσώπων, καθώς και το άρθρο 3 του ίδιου ως άνω νόμου 2292/1953, που αφορά την εξαίρεση από την απαγόρευση χρήσης των ανωνύμων Τραπεζικών εταιριών των τίτλων "Ακαδημία", "Ακαδημαϊκόν", "Εθνικόν", ως προσωνομίας.

2. Τα ανωτέρω σύμφωνα με τις διατάξεις του κοινοποιούμενου άρθρου 34 ισχύουν από 25.7.1997 ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως(ΦΕΚΑ'/154/25.7.1997).

Άρθρο 22, Περίπτ. Β'

Με τις διατάξεις της κοινοποιούμενης περίπτωσης β' του άρθρου 22, από 1.9.1997 μειώνεται από 4% σε 3% ο ειδικός φόρος Τραπεζικών εργασιών που επιβάλλεται στα έσοδα των προσώπων του άρθρου 8 του Ν.1676/1986 (ημεδαπών ανωνύμων τραπεζικών εταιριών, που λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.5076/1931, της Τράπεζας της Ελλάδος και των αλλοδαπών ανωνύμων Τραπεζικών εταιριών που λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα). Ειδικότερα:

Η μείωση του ειδικού φόρου Τραπεζικών εργασιών αφορά το φόρο για όλα τα έσοδα των Τραπεζών στα οποία επιβάλλεται ο φόρος αυτός (τόκους, προμήθειες, μεσιτείες, προεξοφλήματα, νομισματικές ή συναλλαγματικές διαφορές, διαφορές τιμήματος και κάθε φύσης εισοδήματα ή ωφέλειες) ανεξάρτητα από το πρόσωπο που καταβάλλει τα αντίστοιχα ποσά (επιχειρήσεις, νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, ιδιώτες κ.λπ.) ή από τον τρόπο που προκύπτουν τα έσοδα αυτά και από το χρόνο που καταρτίστηκαν οι σχετικές συμβάσεις από τις οποίες προέκυψαν τα έσοδα, από την υπαγωγή ή μη των συμβάσεων στο φόρο 3% στην περίπτωση που οι συμβάσεις είχαν καταρτισθεί πριν την κατάργηση του Ε.Φ.Τ.Ε. των συμβάσεων, και την εξασφάλισή τους με υποθήκη, ενέχυρο κ.λπ. Επίσης η μείωση του φόρου από 4% σε 3% αφορά και τα έσοδα των Τραπεζών που προκύπτουν από συμβάσεις που εξακολουθούν να υπάγονται σε τέλη χαρτοσήμου (π.χ. ενέγγυες πιστώσεις).

Αντίθετα η μείωση του φόρου δεν αφορά:

- α) τα τέλη χαρτοσήμου που επιβάλλονται, σε ορισμένα έσοδα των τραπεζών (π.χ. μισθώματα από ακίνητα) που υπόκεινται στα τέλη αυτά.
- β) τα τέλη χαρτοσήμου που επιβάλλονται στα έσοδα (τόκους κ.λπ.) των λοιπών πιστωδοτικών ιδρυμάτων (Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων κ.λπ.).

Όπως ρητά ορίζεται στην παράγραφο 2 της κοινοποιούμενης περίπτωσης Β' η μείωση του ειδικού φόρου τραπεζικών εργασιών από 4% σε 3% ισχύει από 1 Σεπτεμβρίου 1997 και καταλαμβάνει έσοδα για τα οποία η φορολογική υποχρέωση γεννάται από την ημερομηνία αυτή. Κρίσιμο όμως στοιχείο για την υπαγωγή των εσόδων στον ειδικό φόρο τραπεζικών εργασιών με συντελεστή 3%, σύμφωνα με τις κοινοποιούμενες διατάξεις, δεν είναι ο χρόνος είσπραξης από την τράπεζα των σχετικών εσόδων ούτε ο χρόνος κατάρτισης των συμβάσεων από τις οποίες απέρρευσαν τα έσοδα, αλλά ο χρόνος γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης. Επομένως, ενόψει των οριζόμενων στις διατάξεις της περίπτ. γ' του άρθρου 9 του Ν.1676/1986, όπως αντικαταστάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 27 παρ. 4 του Ν.2076/1992, εφόσον τα έσοδα των τραπεζών γίνουν αντικείμενο δικαιώματος ωρίμου να ασκηθεί μέχρι 31.8.1997 θα υπαχθούν στον ειδικό φόρο τραπεζικών εργασιών με συντελεστή 4%, ενώ εάν γίνουν αντικείμενο δικαιώματος ωρίμου να ασκηθεί από 1.9.1997 θα υπαχθούν στο φόρο με συντελεστή 3%.

Εξαιρετικά οι επισφαλείς ή μη εισπράξιμοι τόκοι απαιτήσεων που ορίζει το άρθρο μόνο του Α.Ν.396/1968, για τους οποίους η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά τη λογιστικοποίησή τους στα βιβλία των τραπεζών θα υπαχθούν στο φόρο 4% εάν η λογιστικοποίηση γίνει μέχρι 31.8.1997 ενώ εάν η λογιστικοποίηση γίνει από 1.9.1997 θα υπαχθούν στο μειωμένο φόρο 3%.

Εφόσον σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 48 του Ν.1914/1990 όπως αντικαταστάθηκε με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 23 του Ν.2093/1992, η φορολογική υποχρέωση για καταβολή ειδικού φόρου τραπεζικών εργασιών γεννήθηκε μέχρι 31.8.1997 λόγω διαπίστωσης μέχρι τότε ότι δεν πραγματοποιήθηκε η εξαγωγή που χρηματοδοτήθηκε, η περίπτωση θα υπαχθεί σε φόρο 4%.

Εάν η διαπίστωση αυτή γίνει από 1.9.1997 θα οφείλεται φόρος με συντελεστή 3%.

Σημειώνουμε ότι η διάταξη της περίπτ. β' του άρθρου 16 του Ν.1676/1986 που προβλέπει τη μη επιβολή τελών χαρτοσήμου στα παρεπόμενα σύμφωνα των ανωτέρων εσόδων, εξακολουθεί να ισχύει.

5.Γενικά χαρακτηριστικά Συγχωνεύσεων στον τραπεζικό κλάδο

5.1Οι λόγοι και τα κίνητρα πραγματοποίησής τους

Με τον όρο συγχώνευση αναφερόμαστε σε κάθε συνδυασμό επιχειρήσεων που δημιουργεί μια νέα οικονομική μονάδα. Η διαφορά της συγχώνευσης από τη εξαγορά είναι ότι ενώ στην μεν πρώτη δύο εταιρείες ίδιου περίπου μεγέθους λύνονται για να συστήσουν μια νέα οικονομική μονάδα στην δεύτερη μία μεγάλη εταιρεία αγοράζει μια μικρότερη ενώ η μικρότερη εταιρεία παύει να υφίσταται. Παρόλο τις οποίες διαφορές τους οι όροι συγχώνευση (merger) και εξαγορά (acquisition)πολλές φορές θεωρούνται ισοδύναμες. Όσον αφορά τον τραπεζικό κλάδο στην χώρα μας, οι συγχωνεύσεις γίνονται συνήθως με την απορρόφηση της ασθενέστερης οικονομικά τράπεζας αλλά και σε όρους μεγέθους από την ισχυρότερη όπως π.χ συνέβη με την περίπτωση της συγχώνευσης Eurobank – Ergasias. Σε αυτή την περίπτωση με βάση τον ορισμό που δώσαμε θα μπορούσαμε και να μιλήσουμε για εξαγορά της πρώτης από την δεύτερη.

Το κύμα των συγχωνεύσεων στον τραπεζικό κλάδο έχει προκαλέσει το ενδιαφέρον πλήθους ερευνητών αλλά και εποπτικών αρχών, οι οποίοι προσπαθούν να εξηγήσουν όσο το δυνατόν πιο ολοκληρωμένα ποιοι είναι οι κύριοι λόγοι που οδηγούν μία τράπεζα σε μία τέτοια απόφαση. Η παγκοσμιοποίηση των αγορών και η ένταση του ανταγωνισμού επιβάλλουν την επέκταση της επιχειρηματικής δραστηριότητας όχι μόνο για την συνεχή επιτυχία μιας επιχείρησης, αλλά και για την εξασφάλιση της ίδιας της επιβιώσής της.

Επιχειρώντας να προσδιορίσουμε τους λόγους και τα κίνητρα που ωθούν έναν τραπεζικό οργανισμό να λάβει μέρος σε μια διαδικασία συγχώνευσης, μπορούμε να συνοψίσουμε στα εξής:

- ✓ Στην εκμετάλλευση οικονομιών κλίμακας, που προκύπτουν από το αυξημένο μέγεθος του και κατά συνέπεια από την μείωση του κόστους παραγωγής μέσω του καταμερισμού των εξόδων σε μεγαλύτερο όγκο διάθεσης προϊόντων και υπηρεσιών και οικονομιών φάσματος που προκύπτουν από την παροχή νέων διαφοροποιημένων υπηρεσιών και προϊόντων.
- ✓ Στην αύξηση του μεριδίου αγοράς και της εν γένει δυναμικής του, αφού μπορεί πλέον να απευθύνεται σε μεγαλύτερο αριθμό πελατών μέσω του νέου, πολυάριθμου δικτύου καταστημάτων που διαθέτει.

- ✓ Στην μεγιστοποίηση της αξίας της μετοχής του. Μοχλό για την επίτευξη ενός τέτοιου στόχου μπορεί να αποτελέσει η αύξηση της αποτελεσματικότητάς του με την αντικατάσταση μιας πιθανόν αναποτελεσματικής διοίκησης, της επιτυχημένης κουλτούρας και της πολύτιμής εμπειρίας του νέου management αλλά και του προσωπικού της εξαγοράστριας τράπεζας και την υιοθέτηση πολιτικών και διαδικασιών που έχουν κριθεί ως επιτυχημένες. Ακόμη και το τεχνολογικό υπόβαθρο που διαθέτει η εξαγοράστρια τράπεζα μπορεί να συμβάλει στην απλούστευση και συντόμευση διαδικασιών και στην καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού.

- ✓ Στην υπέρβαση εμποδίων εισόδου σε νέες κατηγορίες υπηρεσιών και προϊόντων μέσω της αντιμετώπισης ζητημάτων που αφορούν το κόστος ανάπτυξης, διαφήμισης, προώθησης και έναρξης διάθεσης (για παράδειγμα ένας τραπεζικό οργανισμός που είναι επικεντρωμένος στην πίστη ιδιωτών και που επιθυμεί να εισχωρήσει στον χώρο της επαγγελματικής πίστης μπορεί να το πετύχει εξαγοράζοντας μια τράπεζα με έμφαση σε αυτό το κομμάτι τραπεζικών υπηρεσιών). Μέσω των συγχωνεύσεων που πραγματοποιήθηκαν τα τελευταία χρόνια δόθηκε στις τράπεζες η δυνατότητα προσφοράς περισσότερων προϊόντων και υπηρεσιών σε ένα σημείο (το λεγόμενο “onestop shopping”) καθώς και παροχής καλύτερων και πιο ολοκληρωμένων παροχών σε μεγάλους πελάτες.

- ✓ Στον περιορισμό και την αποφυγή του υπερβάλλοντος ανταγωνισμού αφενός μεν με την επέκταση σε νέες αγορές, αφετέρου δε με την αλλαγή της δομής του κλάδου η οποία τείνει να γίνει περισσότερο ολιγοπωλιακή και επομένως με την αύξηση της ολιγοπωλιακής του δύναμης λόγω του αυξημένου ποσοστιαία μεριδίου αγοράς.

Σε αυτό το σημείο μπορούμε να διακρίνουμε δύο διαφορετικά κίνητρα εξαγοράς:

Το «**επιθετικό κίνητρο**» με βάση το οποίο μια τράπεζα προβαίνει στην εξαγορά μιας άλλης πριν αυτή γίνει άμεση ανταγωνίστριά της, αποφεύγοντας έτσι την ισχυροποίηση της ανταγωνίστριας στην αγορά και το «**αμυντικό κίνητρο**» με βάση το οποίο η αξαγοράστρια τράπεζα επιδιώκει να ισχυροποιήσει τη θέση της στην αγορά αποτρέποντας μια μελλοντική εξαγορά της από κάποια άλλη ισχυρότερη ανταγωνίστριά της.

Σε σχέση με το γενικότερο οικονομικό περιβάλλον οι εξαγορές και συγχωνεύσεις αντανakλούν την σύγχρονη τάση της αγοράς για δημιουργία ισχυρών τραπεζικών ομίλων, ικανών να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της σημερινής παγκοσμιοποιημένης οικονομίας και στον διεθνή ανταγωνισμό, να αξιοποιήσουν τις νέες τεχνολογίες, την εμπειρία και τη γνώση του ανθρώπινου δυναμικού τους και να προωθήσουν νέα, σύγχρονα προϊόντα και υπηρεσίες, αυξάνοντας το μερίδιό τους στην τραπεζική αγορά.

5.2 Προϋποθέσεις επιτυχίας συγχωνεύσεων – κίνδυνοι και αιτίες αποτυχίας τους.

Προκειμένου να διασφαλίζεται η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη πιθανότητα επιτυχίας μιας απόπειρας συγχώνευσης δύο τραπεζών είναι απαραίτητο να πληρούνται κάποιες στοιχειώδεις προϋποθέσεις.

Καταρχήν μια τέτοια διεργασία προϋποθέτει και προαπαιτεί την σωστή αξιολόγηση της επιχείρησης – στόχου από την εξαγοράζουσα επιχείρηση. Μια εξαγορά θα χαρακτηριστεί επιτυχημένη εφόσον συμβάλει στη δημιουργία υπεραξίας και συγκριτικού πλεονεκτήματος έναντι του ανταγωνισμού. Στα πλαίσια λοιπόν της σωστής αξιολόγησης και της επιτυχούς διεκπεραίωσης της όλης διαδικασίας απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ύπαρξη έμπειρων και ικανών στελεχών που διαθέτουν την γνώση και την κρίση για να αποφασίσουν αν μια στρατηγική κίνηση εξαγοράς ή συγχώνευσης θα επιφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα και θα αποβεί κερδοφόρος.

Μια δεύτερη βασική προϋπόθεση είναι η συγχώνευση να αφορά επιχειρήσεις των οποίων οι ξεχωριστές δεξιότητες, τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα και οι αδυναμίες τους να αλληλεπιδρούν συμπληρωματικά. Αυτό σημαίνει για παράδειγμα πως ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα το οποίο διαθέτει ένα ικανό και σύγχρονο πληροφοριακό σύστημα και μια αξιόλογη κεφαλαιακή επάρκεια, άλλα υστερεί σε πελατειακή βάση και γεωγραφική κατανομή, θα μπορούσε με επιτυχία να συνάψει κάποιου είδους στρατηγική συμμαχία με ένα αντίστοιχο το οποίο ίσως και λόγω του ιστορικού του χαρακτήρα διαθέτει μεγάλο δίκτυο καταστημάτων και πλήθος πιστών πελατών αλλά υστερεί σε θέματα τεχνολογικής εξέλιξης.

Τέλος ένα ιδιαίτερα κρίσιμο σημείο για να στεφθεί μια συγχώνευση από επιτυχία είναι ο συγκερασμός της εταιρικής κουλτούρας των δύο πλευρών και ο φιλικός ή μη χαρακτήρας της συγχώνευσης. Η δημιουργία ενός επιτυχημένου και κερδοφόρου ομίλου τραπεζών προϋποθέτει ότι το σύνολο του προσωπικού, από τους απλούς υπαλλήλους έως και τη διοίκηση έχουν περίπου την ίδια φιλοσοφία και νοοτροπία, τους ίδιους στόχους και επιθυμούν την μεταξύ τους συνεργασία.

Από την άλλη μεριά υπάρχουν πολύ συγκεκριμένοι παράγοντες που ενισχύουν την πιθανότητα αποτυχίας μιας συγχώνευσης. Οι κυριότεροι από αυτούς τους παράγοντες σχετίζονται με την ανεπαρκή αξιολόγηση της απόδοσης επιχείρησης-στόχου, τις δυσκολίες ενοποίησης, το υπερβολικό χρέος και το ρόλο των στελεχών.

Ο πρώτος παράγοντας αφορά τις περιπτώσεις κατά τις οποίες γίνεται μια υπερτίμηση από τις επιχειρήσεις- αγοραστές των πιθανών ωφελειών ή/και υποτίμηση του κόστους που συνοδεύει τέτοιες επιχειρηματικές κινήσεις. Οι δυσκολίες ενοποίησης αφορούν τις περιπτώσεις που δεν επιτυγχάνεται ικανοποιητικός βαθμός συνέργειας μεταξύ των εταιρειών με αποτέλεσμα την επίτευξη χαμηλού βαθμού οικονομιών κλίμακας, φάσματος και αξιοποίησης των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων.

Οι δυσκολίες ενοποίησης σχετίζονται, επίσης, και με τη διαφορετική εταιρική κουλτούρα των δύο επιχειρήσεων, τα διαφορετικά χρηματοοικονομικά και ελεγκτικά συστήματα και, κυρίως, στην δυσκολία αποτελεσματικής συνεργασίας των διοικητικών στελεχών.

Το υπερβολικό χρέος που συνδέεται με μια συγχώνευση έχει να κάνει με τις περιπτώσεις στις οποίες ο υποψήφιος αγοραστής, είτε από ελλιπή ενημέρωση είτε από υπερβολική αυτοπεποίθηση των στελεχών του για τα επικείμενα οφέλη, δεν έχει σαφή εικόνα για την ακριβή αξία της εταιρίας-στόχου, με αποτέλεσμα να πληρώνει μεγάλα έξοδα, τα οποία συχνά καλύπτονται με δανεισμό.

Ο τελευταίος σημαντικός παράγοντας αποτυχίας των συγχωνεύσεων και εξαγορών αφορά το ρόλο των στελεχών των συγχωνευομένων επιχειρήσεων, το βαθμό συνεργασίας και την πιθανότητα απροθυμίας συμβολής τους στην επιτυχία των στόχων μιας τέτοιας εταιρικής συμφωνίας. Στην περίπτωση βέβαια των λεγόμενων διασυννοριακών εξαγορών και συγχωνεύσεων μπορεί να υπάρξουν σημαντικοί λειτουργικοί και στρατηγικοί κίνδυνοι, καθώς η διοίκηση της τράπεζας που εξαγοράζει μπορεί να μην έχει πλήρη γνώση των ιδιαιτεροτήτων της αγοράς στην οποία εισέρχεται, του εποπτικού πλαισίου και συνήθους πρακτικής που εφαρμόζεται σε ένα άγνωστο για την ίδια περιβάλλον.

5.3 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των Συγχωνεύσεων στον τραπεζικό κλάδο

Είναι πλέον στις μέρες μας ευρύτατα κατανοητό και αποδεκτό ότι η Οικονομική και Νομισματική Ένωση των χωρών της Ευρωζώνης έχει δημιουργήσει νέα δεδομένα στον κλάδο των Τραπεζών, αυξάνοντας των μεταξύ τους ανταγωνισμό, συμπιέζοντας τα περιθώρια κέρδους τους και δημιουργώντας την άμεση ανάγκη περιορισμού του λειτουργικού κόστους τους. Η δημιουργία μεγάλων Τραπεζικών ομίλων μέσω της διαδικασίας εξαγορών και συγχωνεύσεων αποτελεί ίσως αναγκαία επιλογή από την πλευρά των διοικήσεων προκειμένου να σταθούν στο ύψος των περιστάσεων. Εξάλλου στα πλαίσια ενός ευρύτατα παγκοσμιοποιημένου οικονομικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος μια τέτοια λύση ουσιαστικά δεν επιβάλλεται μόνο από τους μηχανισμούς της ΟΝΕ αφού αποτέλεσε εδώ και χρόνια στρατηγική επιλογή και σε χώρες εκτός Ευρωζώνης, όπως οι Η.Π.Α. και ο Καναδάς αλλά και στην Ασιατική Ήπειρο.

Ορισμένα από τα **πλεονεκτήματα** που μπορούν να προκύψουν από μια διαδικασία Συγχώνευσης είναι τα εξής:

- η μεγιστοποίηση της απόδοσης των μετοχών και της αξίας των μετόχων (shareholder value). Μέσω της διαδικασίας των Συγχωνεύσεων ο νέος χρηματοοικονομικός όμιλος αποκτά μια ισχυρή δυναμική, κερδίζει την εμπιστοσύνη των επενδυτών και εξασφαλίζει την άνοδο της τιμής της μετοχής του λόγω και της δραματικής αύξησης του μεριδίου αγοράς που του αναλογεί πλέον. Η μέσο – μακροπρόθεσμη διεύρυνση των κερδών του στα επόμενα χρόνια θα επιτρέψει τη σταθεροποίηση της τιμής της μετοχής σε υψηλά επίπεδα.
- η αντιμετώπιση και η υπέρσχυση έναντι του αμείλικτου ανταγωνισμού από τη στιγμή που ο όμιλος θα προσφέρει νέα και διαφοροποιημένα

προϊόντα υψηλής ποιότητας, σε ελκυστικές τιμές και επιπρόσθετα θα έχει πλέον απαλλαγεί από την παρουσία ανταγωνιστριών τραπεζών οι οποίες μελλοντικά θα αποτελούσαν ίσως και κίνδυνο επιθετικής εξαγοράς του. Απαραίτητη βέβαια προϋπόθεση είναι η μείωση του κόστους λειτουργίας και ιδιαίτερα των δαπανών μισθοδοσίας του προσωπικού.

- Η εξοικονόμηση κόστους, η οποία μπορεί να ανέλθει σε 15% και σε μερικές περιπτώσεις που οι αγορές στις οποίες δραστηριοποιούνται τα συγχωνευόμενα πιστωτικά ιδρύματα είναι παρεμφερείς, μέχρι και 25%
- η απόκτηση ολιγοπωλιακής δύναμης αυξάνει τα κέρδη των πιστωτικών ιδρυμάτων. Οι τράπεζες έχουν πλέον την ευχέρεια να διατηρούν ή ακόμη και να μειώνουν το περιθώριο των επιτοκίων καταθέσεων και ταυτόχρονα να αυξάνουν το αντίστοιχο των χορηγήσεων στην αγορά λιανικής τραπεζική (retail banking).

- Η εισαγωγή νέας τεχνολογίας είναι στις περισσότερες περιπτώσεις δαπανηρή και συμφέρουσα μόνο σε μεγάλους ομίλους αφού η υφιστάμενη τεχνογνωσία των επιμέρους εταιριών και τα ήδη αναπτυγμένα τους πληροφοριακά συστήματα συμβάλλουν στη εξοικονόμηση δαπανών και πολύτιμου χρόνου. Παραδείγματα ανάπτυξης τεχνολογίας όπως η τηλεφωνική τραπεζική (phone banking) και η διαδικτυακή τραπεζική (Internet banking), συναντιούνται συχνότερα σε ισχυρούς τραπεζικούς ομίλους και επιτρέπουν τη δημιουργία μεγαλύτερων οικονομιών κλίμακας από το παραδοσιακό δίκτυο των υποκαταστημάτων
- νέα εργαλεία χρηματοοικονομικής διαχείρισης κινδύνου, όπως τα παράγωγα προϊόντα, εφαρμόζονται με αποτελεσματικότερο τρόπο από μεγάλου μεγέθους πιστωτικά ιδρύματα

Οι Συγχωνεύσεις μεταξύ τραπεζικών ιδρυμάτων παρουσιάζουν και **μειονεκτήματα**, τα βασικότερα από τα οποία είναι τα εξής:

- Οι δυσκολίες στην εξοικείωση του προσωπικού του νέου εταιρικού σχήματος με τους νέους συνεργάτες οι οποίοι πιθανόν να έχουν διαφορετική εταιρική κουλτούρα και συνείδηση, τις νέες πολιτικές και τις νέες διαδικασίες.
- Ο κακός νοούμενος, μη υγιής ανταγωνισμός μεταξύ του προσωπικού του ομίλου, που έχει σαν αποτέλεσμα την πρόκληση προστριβών και την αδυναμία συνεργασίας.

- Τα πορίσματα μελετών για τις μεγάλες εξαγορές που έχουν υλοποιηθεί παγκοσμίως, τα οποία έδειξαν ότι οι μεν μέτοχοι της τράπεζας που προέβη στην εξαγορά σε μεγάλο ποσοστό βγήκαν κερδισμένοι οι δε όμως μέτοχοι της εξαγορασθείσας τράπεζας σημείωσαν απώλειες στη μετοχική τους αξία.
- Το διοικητικό και διαχειριστικό κόστος που συνεπάγονται οι συγχωνεύσεις και το οποίο είναι υψηλό(αφορά ακόμη και δαπάνες όπως η ανακατασκευή των υποκαταστημάτων προκειμένου να είναι συμβατά με τη νέα εταιρική ταυτότητα, η ενοποίηση των πληροφοριακών συστημάτων τα οποία προϋπήρχαν ή ακόμη και η αντικατάσταση εντύπων και διαφημιστικού υλικού). Θα μπορούσε, όμως, να υποστηριχθεί ότι πρόκειται για εφάπαξ δαπάνη που συμψηφίζεται με τις περικοπές κόστους λόγω συνεργειών
- το διαπιστωμένο γεγονός ότι μετά την ολοκλήρωση μιας διαδικασίας εξαγοράς ή συγχώνευσης είναι πιθανό να προκύψουν σημαντικές δυσκολίες προσαρμογής όπως ο συγκερασμός της διαφορετικής εταιρικής κουλτούρας των τραπεζών, η προσαρμογή διαφορετικών μισθολογίων, επιδομάτων και παροχών και του διαφορετικού τρόπου υπηρεσιακής ανέλιξης
- το κοινωνικό κόστος, το οποίο είναι υψηλό αφού στο 80% των εξαγορών και συγχωνεύσεων υπήρξε μείωση της απασχόλησης που πραγματοποιήθηκε και απολύσεις προσωπικού συγχώνευση υποκαταστημάτων τραπεζών και γενικότερα περικοπή υφιστάμενων θέσεων εργασίας. Γενικότερα σε περιπτώσεις εξαγορών και συγχωνεύσεων υπάρχει η αβεβαιότητα του κατά πόσο θα διατηρηθεί όλη η υφιστάμενη πριν τη συγχώνευση δραστηριότητα των τραπεζών που συγχωνεύονται και κατά πόσο κάποιο σημαντικό και ουσιώδες κομμάτι επιχειρηματικής δραστηριότητας θα χαθεί σαν παραπροϊόν της ενοποίησης.

- Η πιθανή αστάθεια η οποία μπορεί να προκληθεί στο σύνολο του χρηματοπιστωτικού και ευρύτερου χρηματοοικονομικού συστήματος της χώρας, λόγω του μεγέθους και της ισχύος των νέων πιστωτικών ιδρυμάτων και της δυσκολίας ελέγχου τους από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές. Εξάλλου εάν η τραπεζική αγορά τείνει να έχει ολιγοπωλιακό χαρακτήρα, είναι φυσιολογικό να παρουσιαστούν προβλήματα που ταλανίζουν όλες τις αγορές αυτής της μορφής. Τέτοια μπορεί για παράδειγμα να είναι η αύξηση των επιτοκίων χορηγήσεων, η μείωση των επιτοκίων καταθέσεων ή και ο περιορισμός του ύψους των χορηγήσεων προς τα νοικοκυριά και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

5.4 ΔΙΕΘΝΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

Τις τελευταίες δεκαετίες υπήρξε μια έκρηξη συγχωνεύσεων και ειδικά την δεκαετία 1990 – 2000 όπου σημαντικές αλλαγές στον ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει τις αγορές, αλλά και η ανάπτυξη της τεχνολογίας ευνόησαν την εμφάνιση του φαινομένου αυτού. Θα λέγαμε ότι η παγκοσμιοποίηση της αγοράς συνέβαλε στην όξυνση του ανταγωνισμού σε κάθε κλάδο με αποτέλεσμα μέσω των συγχωνεύσεων να αναζητηθούν μηχανισμοί ανάκτησης μονοπωλιακής δύναμης. Ιδιαίτερα έντονο ήταν το φαινόμενο των συγχωνεύσεων στον χρηματοοικονομικό κλάδο. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζουμε τον αριθμό των τραπεζών που ενεπλάκησαν σε συγχωνεύσεις καθώς και την αξία των συγχωνεύσεων για διάφορες χώρες στον χρηματοοικονομικό κλάδο την περίοδο 1996 – 2001(πηγή Thompson financial).

ΧΩΡΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	ΑΞΙΑ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΩΝ (Δις €)
	91	13,2
ΒΕΛΓΙΟ	34	28,1
ΚΑΝΑΔΑΣ	112	15
ΓΑΛΛΙΑ	96	44,6
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	229	68,9
ΙΤΑΛΙΑ	138	80,4
ΙΑΠΩΝΙΑ	236	119,1
ΗΝΩΜΕΝΟ Β.	279	114,4
ΗΠΑ	1.796	754,9

Οι συγχωνεύσεις στην Ευρώπη έγιναν με βασικό στόχο την μείωση του κόστους ενώ οι συγχωνεύσεις στις ΗΠΑ αποσκοπούσαν στην αύξηση των εσόδων ([www. efmaefm.org](http://www.efmaefm.org)). Έρευνες έχουν δείξει ότι οι στρατηγικές μείωσης λειτουργικού κόστους αποδείχθηκαν ποιο αποτελεσματικές από τις στρατηγικές αύξησης εσόδων. Αυτό οφείλεται στα τεράστια περιθώρια που είχαν ορισμένες Ευρωπαϊκές τράπεζες για βελτίωση του κόστους τους πριν την διενέργεια των συγχωνεύσεων.

Υφίστανται επίσης ισχυρές αποδείξεις για επίτευξη οικονομιών κλίμακας έπειτα από συγχωνεύσεις σε παγκόσμιο επίπεδο, αλλά η αύξηση της αποδοτικότητας δεν λαμβάνει υπόψη και τον αυξημένο κίνδυνο που ενέχει ένα τέτοιο εγχείρημα (**European Journal of Economics 2008**). Στην Ευρώπη οι συγχωνεύσεις ήταν επωφελείς για το κοινωνικό σύνολο λόγω διαφόρων κοινωνικών παροχών σε ένα αρχικό στάδιο αλλά αργότερα η κοινωνική ευημερία επιδεινώθηκε.

Όσο αναφορά τα οφέλη των μετόχων που προκύπτουν από τις συγχωνεύσεις οι πρώτες έρευνες έδειξαν ότι οι μέτοχοι τραπεζών που προέβησαν σε εξαγορές ζημιώθηκαν ενώ αντίθετα οι μέτοχοι των τραπεζών που εξαγοραστήκαν καρπώθηκαν σημαντικά οφέλη. Αν αθροίσουμε τα οφέλη των μετόχων των εξαγοραζόμενων τραπεζών και των τραπεζών που εξαγοράζουν το καθαρό αποτέλεσμα είναι από μηδενικό ως ελαφρά θετικό. Ουσιαστικά δηλαδή οι συγχωνεύσεις συμβάλλουν περισσότερο σε αναδιανομή του εισοδήματος μεταξύ των εμπλεκόμενων μετόχων παρά στην δημιουργία πλούτου.

Ποιο πρόσφατες έρευνες πάντως έχουν δείξει ότι λόγω της μεταβολής του ρυθμιστικού πλαισίου οι κεφαλαιαγορές δείχνουν μια πιο θετική στάση στις ανακοινώσεις για συγχωνεύσεις τραπεζών με τους μετόχους πλέον των τραπεζών που προβαίνουν σε εξαγορές να πραγματοποιούν κέρδη. Οι συνέργειες πλέον που προκύπτουν από τις συγχωνεύσεις είναι σημαντικές

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Ένας από τους κύριους λόγους που για τους οποίους θεωρείται από διάφορους αναλυτές επιτακτική η ανάγκη για συγχώνευση των Ελληνικών τραπεζών είναι η αδυναμία που επιδεικνύουν στα οικονομικά τους στοιχεία και η εξάρτησή τους από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Σύμφωνα με το διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, **Γεώργιο Προβόπουλο**, μπορεί η δημιουργία Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας να βοηθάει στην κάλυψη ορισμένων βασικών αναγκών, όμως ο κίνδυνος ελλοχεύει και η δημιουργία νέων ισχυρών σχημάτων κρίνεται απαραίτητη.

Για να μπορέσουμε να αξιολογήσουμε κατά πόσο οι Ελληνικές τράπεζες ταυτίζονται με τη γενικότερη ύφεση της Ελληνικής οικονομίας, αλλά και τις δυνατότητες που έχουν να απεμπλακούν από την κρίση θα αναλύσουμε συγκριτικά τα θεμελιώδη οικονομικά στοιχεία τους.

Αναλύοντας την **Εθνική Τράπεζα**, το Q1 του 2010 ανακοίνωσε κέρδη περίπου €1 δις. Το καθαρό κέρδος του Ομίλου ήταν €971 εκατομμύρια, αρκετά μειωμένο σε σχέση με το €1.5 δις το 2008. Η μείωση κατά 23% οφείλεται στις δυσοίωνες οικονομικές συνθήκες παγκοσμίως και τη χειροτέρευση των Ελληνικών δημόσιων οικονομικών. Το καθαρό κέρδος από τις δραστηριότητες στην Ελλάδα ήταν €398 εκατομμύρια, έναντι €624 εκ. το 2008. Η τράπεζα σημείωσε ζημιές από τις επενδύσεις σε ομόλογα και μετοχές (€237 εκ.) καθώς και από φορολογικές υποχρεώσεις €49 εκ. Παράλληλα, ανάλογες μειώσεις κερδών ανακοινώθηκαν και από τις επιχειρήσεις στις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Για το 2009 τα λειτουργικά έξοδα αυξήθηκαν κατά 30%, κυρίως λόγω της αύξησης στο προσωπικό(36.381 το 2009 έναντι 35.860 το 2008). Αντιθέτως τα λειτουργικά έξοδα μειώθηκαν κατά 6%.

Διεξάγοντας ανάλυση του ισολογισμού διαπιστώνουμε πως το σύνολο του ενεργητικού αυξήθηκε τα τελευταία δύο χρόνια, κατά κύριο λόγο εξαιτίας των επενδύσεων στο τομέα της διαχείρισης κεφαλαίων (Global Asset Management Sector), όπου διαπιστώθηκε αύξηση κατά περίπου 15%. Αξιοσημείωτη είναι η μείωση στις συνολικές καταθέσεις κατά 1% το πρώτο τρίμηνο του 2010 σε σχέση με το τελευταίο τρίμηνο του 2009, αλλά με μία αύξηση κατά 5% το 2009 σε σχέση με το 2008. Αντιθέτως, οι καταναλωτικές καταθέσεις σημείωσαν αύξηση κατά 3%, ενώ οι προθεσμιακές καταθέσεις παρέμειναν σχεδόν αμετάβλητες. Τα συνολικά δάνεια αυξήθηκαν κατά 8% το 2009, καθώς ο Όμιλος ενέμεινε στην πολιτική του να στηρίζει την τοπική οικονομία στην ευρύτερη περιοχή. Ο βραχυπρόθεσμος δανεισμός αυξήθηκε σημαντικά το 2009(50%) φτάνοντας τα €22 δις. Ο κύριος λόγος για την εκτόξευση του ποσού οφείλεται στο χρέος απέναντι στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Ο δανεισμός προς τους πελάτες ανήλθε στα €71 δις για το 2009(Αύξηση κατά 5%). Τέλος οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες ήταν €1,85 δις για το 2009, ενώ οι ροές από επενδυτικές και χρηματοοικονομικές ροές μειώθηκαν δραματικά(-€1,756 δις έναντι €1,11 δις και €72 έναντι €306 εκ. για το 2009 και 2008 αντίστοιχα).

Ο κύριος στόχος για τη **Eurobank** στο δύσκολο οικονομικό περιβάλλον είναι η ρευστότητά της. Για το πρώτο τρίμηνο του 2010, το δανειακό χαρτοφυλάκιο της αυξήθηκε κατά 3% σε ετήσια βάση. Οι συνολικές καταθέσεις μειώθηκαν κατά 2.4% σε ετήσια βάση, παρόλο που στις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης αυξήθηκαν κατά €1.4 δις. Η τράπεζα είναι στη διαδικασία έκδοσης ομολόγων και υπάρχει η πιθανότητα να ζητήσει τη συνδρομή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για να βελτιώσει τη ρευστότητά της. Ένα από τα κύρια ζητήματα που έχει να αντιμετωπίσει είναι τα €6.6 και €8.5 δις που έχει να πληρώσει για τα ομόλογα που λήγουν το 2011. Είναι θετικό το γεγονός πως η τράπεζα κατάφερε να περάσει με επιτυχία τα πρόσφατα stress test, παρόλο που σε αυτά δε συμπεριλαμβανόταν την αυξανόμενη έκθεση σε ελληνικά ομόλογα. Εκτιμάται πως τα 2010 τα έσοδα θα παραμείνουν σταθερά, ενώ οι καταναλωτικές καταθέσεις θα φτάσουν τα €50 δις το 2012 και τα καταναλωτικά δάνεια θα ξεπεράσουν τα €64 δις.

Για την **Alpha Bank**, η μείωση κατά 40% στα καθαρά κέρδη για το πρώτο τρίμηνο του 2010, σε σχέση με το αντίστοιχο του 2009, αποτέλεσε θέμα προβληματισμού και η τράπεζα συμμετείχε στο πρόγραμμα χρηματοδότησης από την Ελληνική κυβέρνηση. Όπως και η Eurobank, το κύριο μέλημά της έγκειται στο να καταφέρει να ανταποκριθεί στις ομολογιακές υποχρεώσεις της που των €2.3 δις, €3.2 δις και €6.8 δις για το 2011, 2012 και 2013 αντίστοιχα. Για το 2010, τα καθαρά κέρδη προβλέπονται σε περίπου €315 εκ. με στόχο να φτάσουν τα €435 το 2012 (Beta Securities SA, Greek Banks Equity Research 2010).

Τέλος, η **Τράπεζα Πειραιώς** φαίνεται να αντιμετωπίζει τα περισσότερα προβλήματα: Το πρώτο τρίμηνο του 2010 ανακοίνωσε €7 εκ. καθαρά κέρδη, μια μείωση 87% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους. Οι συνολικές καταθέσεις μειώθηκαν κατά 3%, ενώ ο δανεισμός παρέμεινε στα ίδια επίπεδα. Η τράπεζα καλείται να ξεπληρώσει €4.5 δις για ομόλογα που λήγουν το 2013. Εκτιμάται πως το καθαρό κέρδος θα μειωθεί στα €118 εκ. το 2010 (σε σχέση με τα €208 το 2009), ενώ τα καταναλωτικά δάνεια αναμένεται να φτάσουν τα €46 εκ. το 2012 και οι καταναλωτικές καταθέσεις να ξεπεράσουν τα €40 εκ. Ένα από τα κύρια ζητήματα που τίθενται είναι οι δυνατότητες της τράπεζας να διαθέσει το κεφάλαιο που απαιτείται για την εξαγορά του 77.3% της Αγροτικής Τράπεζας και το 33% του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου αντίστοιχα.

Χρηματοοικονομική Ανάλυση των Τραπεζικών Ιδρυμάτων

Τα Τραπεζικά ιδρύματα αποτελούν την καρδιά του Χρηματοδοτικού Συστήματος μιας χώρας. Δέχονται καταθέσεις από διάφορες μονάδες και διαθέτουν Κεφάλαια μέσω του Δανεισμού και των Επενδυτικών Δραστηριοτήτων στους Ιδιώτες, τις Επιχειρήσεις και τις Κυβερνήσεις. Με τις λειτουργίες αυτές διευκολύνουν τη Ροή των Αγαθών και Υπηρεσιών από τους Παραγωγούς προς τους Καταναλωτές, καθώς και τις Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες της Κυβέρνησης. Με τον τρόπο αυτό συμβάλλουν στην Αναπτυξιακή Διαδικασία μιας χώρας, ενώ αποτελούν και μέσα Εφαρμογής της Νομισματικής Πολιτικής. Το Τραπεζικό Σύστημα, λοιπόν, είναι κρίσιμο για τη Λειτουργία της Οικονομίας μιας χώρας. Με το να παρέχουν Χρηματοδοτικές Υπηρεσίες στην Οικονομία, το Ενεργητικό τους είναι σχεδόν Χρηματικής Μορφής, ενώ περιέχει και Μετοχικό Κεφάλαιο. Εκδίδουν Συμβατικές Υποχρεώσεις για να αποκτήσουν τα Κεφάλαια που θα τους Εξασφαλίσουν τα πιο πάνω Χρηματικά Διαθέσιμα. Η Καθαρή Αποθεματική Κατάσταση ενός Πιστωτικού Ιδρύματος, που απορρέει από την Πώληση Τίτλων ή από τη Συσσώρευση Διακρατούμενων Κερδών, αντιπροσωπεύει μια σχετικά μικρή πηγή Κεφαλαίων.

Η Αποτελεσματική Λειτουργία των Τραπεζικών Ιδρυμάτων, σε αρμονία με τους Γενικούς Οικονομικούς Στόχους, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη Σωστή και Ικανοποιητική Διαχείρισή τους. Όπως ισχύει για οποιονδήποτε άλλο Οργανισμό ή Επιχείρηση, τα Τραπεζικά Ιδρύματα οφείλουν να έχουν Αποτελεσματική Διαχείριση, ώστε να αποφεύγονται Σοβαροί Κίνδυνοι για την Οικονομία, και να Ικανοποιούν τους Στόχους που θέτουν, προκειμένου να διαμορφωθεί ένα Ισχυρό, Αναπτυσσόμενο, Εξελισσόμενο στις Ανάγκες Τραπεζικό Σύστημα, ικανό να Ικανοποιήσει τις Απαιτήσεις της Κοινωνίας.

Ο Οικονομικός Ρόλος των Τραπεζικών Ιδρυμάτων

Τα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα είναι Επιχειρήσεις που παρέχουν Χρηματοδοτικές Υπηρεσίες στην Οικονομία με κύριο χαρακτηριστικό τη Χρηματοδοτική Μορφή του Ενεργητικού τους, που τα διαχωρίζει από τις άλλες Παραγωγικές Μονάδες.

Ο Ρόλος τους αναφέρεται στην Κάλυψη των Αναγκών των Δανειστών και των Δανειζόμενων στην Οικονομία. Η παρουσία τους συμβάλλει στη Συσσώρευση Κεφαλαίου και την Ανάπτυξη της Οικονομίας σε μεγαλύτερο βαθμό σε σχέση με την περίπτωση της Οικονομίας, όπου χρησιμοποιείται το Χρήμα για τις Συναλλαγές, αλλά Απουσιάζουν τα Χρηματοδοτικά Ιδρύματα.

Αυτό επιτυγχάνεται αφού η Διαμεσολάβησή τους στη διαδικασία Αποταμίευσης-Επένδυσης διευκολύνει τον Διαχωρισμό των Αποταμιευτικών από τις Επενδυτικές Αποφάσεις, τον Διαχωρισμό της Ιδιοκτησίας από τη Διαχείριση, ενώ ενθαρρύνει την Αποταμίευση και την Επένδυση, με αποτέλεσμα οι Ρυθμοί Αύξησης στις τελευταίες να είναι μεγαλύτεροι από αυτούς στην περίπτωση Απουσίας των Χρηματοδοτικών Ιδρυμάτων.

Το Ίδρυμα θα πρέπει να προσδιορίσει ορισμένους στόχους, ο σημαντικότερος από τους οποίους αναφέρεται στη Διάρθρωση εκείνη του Ενεργητικού και Παθητικού που θα παρέχει τις Επιθυμητές και Απαραίτητες Υπηρεσίες.

Η πιο πάνω καθώς και άλλες αποφάσεις πάνω στη Διαχείριση του Ιδρύματος βασίζονται στην υπόθεση ότι ο Πρωταρχικός Στόχος του Ιδρύματος αναφέρεται στη Μεγιστοποίηση της Αποδοτικότητάς του και στη Βελτίωση της Λειτουργικής Αποτελεσματικότητάς του, η οποία συνδέεται άμεσα με τη Βέλτιστη Διαχείριση Στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού.

Το Ενεργητικό και το Παθητικό των Χρηματοδοτικών Ιδρυμάτων αποτελείται από διάφορα στοιχεία.

Υπάρχουν διάφορα είδη Χρηματοδοτικών Οργάνων και πολλοί τρόποι ταξινόμησής τους. Ακόμα υπάρχουν συγκεκριμένοι τρόποι Εκτίμησης της Απόδοσης για καθένα από αυτά, οι οποίοι ωστόσο περιέχουν διάφορες Αδυναμίες, οι κυριότερες από τις οποίες αναφέρονται στην Εκτίμηση και Διαχείριση του Κινδύνου.

Οι Αποφάσεις σχετικά με τη Διαχείριση των Περιουσιακών Στοιχείων πρέπει να βασίζονται στο πώς θα επιδράσουν στον Κίνδυνο και στην Απόδοση των Περιουσιακών Στοιχείων του Τραπεζικού Ιδρύματος.

Με βάση την υπόθεση ότι ο Επενδυτής Αποστρέφεται τον Κίνδυνο, είναι δυνατό να αναπτυχθεί ένα Μοντέλο για το Χαρτοφυλάκιο του Τραπεζικού Ιδρύματος που να αντανακλά τους Επιθυμητούς Συνδυασμούς ανάμεσα στην Απόδοση και τον Κίνδυνο.

Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Οι Καταστάσεις, που σύμφωνα με τον Νόμο πρέπει να δημοσιεύονται είναι ο Ισολογισμός συνοδευόμενος με την Ανάλυση του Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσης (Κερδών-Ζημιών) και τον τρόπο Διάθεσης των Καθαρών Κερδών, καθώς και η Κατάσταση Ροής Μετρητών, η οποία είναι Υποχρεωτική σε Ευρώπη, ΗΠΑ και Καναδά και θα γίνει Υποχρεωτική και στην Ελλάδα με την εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Λογιστικής (IAS).

Ο Ισολογισμός είναι μια Συνοπτική Κατάσταση των Περιουσιακών Στοιχείων του Χρηματοοικονομικού Ιδρύματος και των Πηγών Χρηματοδότησης των στοιχείων αυτών. Η Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης είναι μια Συνοπτική Κατάσταση των Εσόδων, Εξόδων και του Αποτελέσματος του Ιδρύματος.

Στην παρακάτω παράγραφο αναφέρονται οι διάφοροι Λογαριασμοί του Ισολογισμού Τέλους Χρήσης των Τραπεζών σύμφωνα με το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο (Σακέλλη, 1992 και Κύρικος, 1993), τα Διεθνή Πρότυπα Λογιστικής (IAS) και το Λογιστικό Σχέδιο των Κεντρικών Τραπεζών (ECB) της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Κατάσταση του Ισολογισμού Τέλους Χρήσης

Ενεργητικό

1. Ταμείο και Διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει τα Μετρητά στο Ταμείο σε δραχμές και ξένα τραπεζογραμμάτια, τις Υποχρεωτικές Καταθέσεις της Τράπεζας στην Κεντρική Τράπεζα, το Υπόλοιπο του Τρεχούμενου Λογαριασμού σε δραχμές στην Κεντρική Τράπεζα και τα Υπόλοιπα των Λογαριασμών Όψεως που έχει η Τράπεζα στην Κεντρική Τράπεζα σε ξένα νομίσματα, την Αξία των Τοκομεριδίων που έχουν αποκοπεί και είναι για Είσπραξη και τέλος την Αξία των μέσω Γραφείου Συμφηφισμού Εισπρακτέων Επιταγών.

2. Κρατικά Αξιόγραφα και άλλα Αξιόγραφα που γίνονται Δεκτά από την Κεντρική Τράπεζα για Επαναχρηματοδότηση.

Περιλαμβάνονται τα Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου, με Διάκριση σε εκείνα που προέρχονται από Υποχρεωτικές Τοποθετήσεις και σε εκείνα που προέρχονται από αντίστοιχες Προαιρετικές Τοποθετήσεις, καθώς και λοιπά Αξιόγραφα που βρίσκονται στην Κατοχή της Τράπεζας και τα οποία, σύμφωνα με τις Ισχύουσες Διατάξεις των Νομισματικών Αρχών, γίνονται Δεκτά από την Κεντρική Τράπεζα για Επαναχρηματοδότηση.

3. Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων

Όπου περιλαμβάνονται Απαιτήσεις όψεως, λοιπές και τυχόν Προβλέψεις για Επισφαλείς Απαιτήσεις.

4. Απαιτήσεις κατά Πελατών

Περιλαμβάνονται Χορηγήσεις, λοιπές Απαιτήσεις και τυχόν Προβλέψεις για Επισφαλείς Απαιτήσεις.

5. Χρεόγραφα

Περιλαμβάνονται Ομολογίες και λοιποί Τίτλοι Έκδοσης Δημοσίου, καθώς και Ομολογίες και άλλοι Τίτλοι Σταθερής Απόδοσης και Μετοχές και άλλοι Τίτλοι Μεταβλητής Απόδοσης.

6. Συμμετοχές

Στην κατηγορία αυτή καταχωρούνται οι Συμμετοχές της Οικονομικής Μονάδας σε Συνδεδεμένες Επιχειρήσεις, οι οποίες είναι εκείνες μεταξύ των οποίων υπάρχει σχέση Μητρικής προς Θυγατρική.

Στην περίπτωση που υπάρχει η σχέση αυτή, η θυγατρική Επιχείρηση είναι συνδεδεμένη με τη Μητρική και η Μητρική είναι συνδεδεμένη με τη θυγατρική. Επίσης, περιλαμβάνονται και οι Συμμετοχές σε μη Συνδεδεμένες Επιχειρήσεις, δηλαδή εκείνες ανάμεσα στις οποίες δεν υπάρχει Σχέση Μητρικής προς θυγατρική.

7. Άυλα πάγια στοιχεία

Περιλαμβάνονται Έξοδα Ίδρυσης, Φήμη και Πελατεία, Λοιπά Άυλα Πάγια Στοιχεία, Αποσβεσμένα Άυλα Πάγια Στοιχεία.

8. Ενσώματα Πάγια Στοιχεία

Περιλαμβάνονται Γήπεδα, Οικόπεδα, Κτίρια και Εγκαταστάσεις Κτιρίων, Έπιπλα, Ηλεκτρονικός και Λοιπός Εξοπλισμός, λοιπά ενσώματα Πάγια Στοιχεία και Ακινητοποιήσεις υπό Κατασκευή και Προκαταβολές.

9. Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού

Στην Κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται όλα τα Στοιχεία Ενεργητικού που δεν έχουν περιληφθεί σε μια από τις Προηγούμενες Κατηγορίες.

10. Προπληρωμένα Έξοδα και Έσοδα Εισπρακτέα

Περιλαμβάνονται οι Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ενεργητικού. Τα Κονδύλια των Κατηγοριών που απεικονίζονται είναι στους Λογαριασμούς Έξοδα Επόμενων Χρήσεων, Έσοδα Δουλεμένα μη Απαιτητά.

Παθητικό

1. Υποχρεώσεις προς Πιστωτικά Ιδρύματα

Περιλαμβάνονται Καταθέσεις Όψεως, Προθεσμίας με Προειδοποίηση.

2. Υποχρεώσεις προς Πελάτες

Περιλαμβάνονται Καταθέσεις, άλλες Υποχρεώσεις, Όψεως, Προθεσμίας ή και με Προειδοποίηση.

3. Λοιπά στοιχεία Παθητικού

4. Προεισπραγμένα Έσοδα και Πληρωτέα Έξοδα

Περιλαμβάνονται οι Μεταβατικοί Λογαριασμοί Παθητικού. Τα Κονδύλια των Κατηγοριών που απεικονίζονται, περιλαμβάνονται στους Λογαριασμούς Έσοδα Επόμενων Χρήσεων, Έξοδα Χρήσης Δουλεμένα, Πληρωτέα στις Επόμενες Χρήσεις.

5. Προβλέψεις για Κινδύνους και Βάρη

Περιλαμβάνονται οι Προβλέψεις της Τράπεζας για Κινδύνους και Βάρη. Τα Κονδύλια των κατηγοριών που απεικονίζονται περιέχονται στους Λογαριασμούς Προβλέψεις για Συντάξεις Προσωπικού και παρόμοιες Υποχρεώσεις, Προβλέψεις για Φόρους.

6. Υποχρεώσεις Μειωμένης Εξασφάλισης.

Περιλαμβάνονται τυχόν Υποχρεώσεις της Τράπεζας Μειωμένης Εξασφάλισης για τους Πιστωτές.

7. Ίδια Κεφάλαια

Περιλαμβάνεται το Μετοχικό Κεφάλαιο, δηλαδή το Κεφάλαιο της Τράπεζας με αναφορά του αριθμού των Μετοχών στις οποίες διαιρείται καθώς και της Ονομαστικής Αξίας κάθε Μετοχής και διαχωρίζεται σε Καταβλημένο και Οφειλόμενο. Επίσης σε αυτή την Κατηγορία Λογαριασμού καταχωρούνται η Διαφορά από Έκδοση Μετοχών πάνω από το άρτιο, το Τακτικό Αποθεματικό της Τράπεζας και τα λοιπά Αποθεματικά, οι διαφορές από Αναπροσαρμογή της Αξίας των Περιουσιακών Στοιχείων της Τράπεζας.

Η Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως

1. Συνολικά Έσοδα από Τόκους

- Τόκοι και Εξομοιούμενα Έσοδα
- Τόκοι Τίτλων Σταθερής Απόδοσης
- Έσοδα από Μετοχές και άλλους Τίτλους Μεταβλητής Απόδοσης
- Έσοδα από Συμμετοχές σε συνδεδεμένες Επιχειρήσεις

2. Λοιπά Έσοδα (εκτός Τόκων)

- Έσοδα Προμηθειών
- Αποτελέσματα Χρηματοοικονομικών Πράξεων
- Έκτακτα Έσοδα

3. Συνολικά Έξοδα για Τόκους

4. Λοιπά Έξοδα (εκτός τόκων)

- Έξοδα Προμηθειών
- Γενικά Έξοδα Διοίκησης, Δαπάνες Προσωπικού, Μισθοί, Γενικά Έξοδα
- Αποσβέσεις Παγίων Στοιχείων
- Έκτακτα Έξοδα

5. Φόροι

6. Προβλέψεις

- Προβλέψεις για Επισφαλείς Απαιτήσεις
- Πρόβλεψη για Αποζημίωση Προσωπικού λόγω Εξόδου από την Υπηρεσία
- Λοιπές Προβλέψεις

Χρηματοοικονομικοί Δείκτες Τραπεζικών Ιδρυμάτων

Η Βέλτιστη Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων ενός Τραπεζικού Ιδρύματος περιλαμβάνει και τη Μελέτη των Χρηματοοικονομικών Δεικτών. Η Ανάλυση γίνεται με Συσχέτιση των Ποσών των Λογαριασμών του Ισολογισμού και των Αποτελεσμάτων Χρήσης. Όταν αποφασίζεται κάποια Συσχέτιση Λογαριασμών επιλέγεται αυτή που πληροί Ικανοποιητικά το είδος της ανάλυσης που επιχειρείται. Ανάλογα με το αντικείμενο της σχέσης στην οποία δίνει έμφαση η ανάλυση, οι Χρηματοοικονομικοί Δείκτες μπορούν να κατηγοριοποιηθούν στις ακόλουθες ομάδες:

Κερδοφορία-Αποδοτικότητα

- **ROA (Απόδοση στοιχείων ενεργητικού)=Καθαρά Κέρδη / Σύνολο Ενεργητικού**

Υπολογίζει τα κέρδη του Τραπεζικού Ιδρύματος σε σχέση με τα περιουσιακά του στοιχεία

- **ROE (Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων)= Καθαρά Κέρδη / Ίδια Κεφάλαια**

Δείχνει την Απόδοση που αποφέρει το Κεφάλαιο που έχουν επενδύσει στην Τράπεζα.

- Καθαρό περιθώριο Επιτοκίου = Καθαρό Εισόδημα από τόκους / Κυκλοφορούν (κερδοφόρο) ενεργητικό

Μετρά το Τραπεζικό Καθαρό Εισόδημα από Τόκους αναλογικά με το Κερδοφόρο Ενεργητικό

- Καθαρά Κέρδη προ Φόρων / (Χορηγήσεις + Καταθέσεις)

Υπολογίζει τα Κέρδη του Τραπεζικού Ιδρύματος σε σχέση με το σύνολο των Χορηγήσεων και των Καταθέσεων, βασικές Πηγές Εσόδων μιας Τράπεζας.

- Δείκτης Κόστους Εσόδων = Έξοδα εκτός Τόκων/ (Καθαρό Εισόδημα από Τόκους + Έσοδα εκτός Τόκων)

Δείχνει τη σχέση των Εξόδων και του όγκου των Τραπεζικών Εργασιών (Εσόδων).

Υψηλότερα Έξοδα σημαίνει Χαμηλή Κερδοφορία

- Δείκτης Κόστους Ενεργητικού = Έξοδα εκτός Τόκων / Κυκλοφορούν Ενεργητικό

Ρευστότητα

- Χορηγήσεις / Καταθέσεις

Δείχνει την ανάγκη των Τραπεζών σε σχέση με τα Δάνεια και τις Καταθέσεις. Δίχως την απαιτούμενη Ρευστότητα να ανταποκριθεί στις Υποχρεώσεις της, μια Τράπεζα μπορεί να αποτύχει.

- Σύνολο Ενεργητικού / Σύνολο Χορηγήσεων

Δείχνει την αναλογία των Δανείων που κατακρατεί η Τράπεζα (Υψηλή Τιμή σημαίνει Χαμηλή Αποδοτικότητα και Χαμηλό Κίνδυνο).

Κεφαλαιακή Επάρκεια

- Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων / Σύνολο Ενεργητικού

Δείχνει τη σχέση Ιδίων Κεφαλαίων και στοιχείων του Ενεργητικού της Τράπεζας. Υψηλή Τιμή του Δείκτη σημαίνει Χαμηλή Ανάγκη για Εξωτερική Χρηματοδότηση, δηλ. Υψηλή Αποδοτικότητα.

- Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων / Χορηγήσεις
- Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων / Καταθέσεις

Ποιότητα Ενεργητικού

- Προβλέψεις / Λειτουργικά Έσοδα
- Προβλέψεις / Σύνολο Ενεργητικού

Δείχνει το Ποσό των Λειτουργικών Εσόδων που μπορούν να προβλεφθούν. Υψηλές Τιμές των Δεικτών σημαίνει κακή ποιότητα Ενεργητικού. Το γεγονός αυτό έχει επίπτωση στην Αποδοτικότητα, εφόσον υπάρχει Μείωση Εσόδων από Τόκους, επιβολή Υψηλότερων Προβλέψεων και Μείωση Καθαρών Κερδών.

Τέλος, αξίζει να αναφερθούν ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά των Ισολογισμών των Εμπορικών Τραπεζών, απαραίτητα για τη λήψη Αποφάσεων και των βέλτιστων Στρατηγικών Επιλογών.

- Οι Εμπορικές Τράπεζες επενδύουν περίπου το 2% του Ενεργητικού τους σε Πάγια Στοιχεία, υποδεικνύοντας ότι το Χαμηλό Ύψος των Πάγιων Στοιχείων συνοδεύεται από Χαμηλές Λειτουργικές Δαπάνες (Αποσβέσεις).
- Σημαντικό ποσοστό των Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων αποτελείται από Καταθέσεις, δημιουργώντας επιπτώσεις στη Ρευστότητα των Τραπεζών.

Αν, δηλαδή, ο Ισολογισμός του Τραπεζικού Ιδρύματος περιλαμβάνει Υψηλή Ρευστότητα, τότε μειώνεται ο Κίνδυνος Ρευστότητας και η Αποδοτικότητα.

Αντίθετα Χαμηλή Ρευστότητα σημαίνει αύξηση του Κινδύνου Ρευστότητας και της Αποδοτικότητας.

Στην πραγματικότητα, οι Εμπορικές Τράπεζες χρησιμοποιούν τις Υποχρεώσεις για τη Χρηματοδότηση των Απαιτήσεών τους, με αποτέλεσμα να παρουσιάζουν Υψηλή Χρηματοοικονομική Μόγλευση.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑΣ

Οι παρακάτω δείκτες κερδοφορίας και ανάπτυξης για τις 4 παραπάνω τράπεζες αποτυπώνουν μεν μια μείωση ρευστότητας, αλλά δεν καταδεικνύουν επακριβώς τα προβλήματα που ενδεχομένως θα αντιμετωπίσουν, καθώς στο τέλος του 2010 αναμένεται να αντιμετωπίσουν περισσότερες δυσκολίες.

Δείκτες κερδοφορίας και ανάπτυξης Ελληνικών τραπεζών							
		Εθνική Τράπεζα			Eurobank		
		2009	2008	2007	2009	2008	2007
Λειτουργικό							
περιθώριο		24.39	39.50	40.59	12.39	23.61	35.17
Περιθώριο	προ						
φόρων		16.17	23.23	25.95	5.84	9.51	15.13
Δείκτης							
αποδοτικότητας		49.83	49.35	51.40	48.37	47.79	48.78
Απόδοση	ιδίων						
κεφαλαίων		3.14	6.37	8.02	0.97	2.21	2.91
Ρυθμός	μεγέθυνσης				(9.22		
εσόδων		3.12	7.13	22.46	)	17.92	25.55
Ρυθμός	μεγέθυνσης						
καταθέσεων		5.23	11.77	13.71	2.52	26.29	51.17

	Alpha Bank			Τράπεζα Πειραιώς		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007
Λειτουργικό περιθώριο	20.78	26	43.18	16.07	21.35	45.69
Περιθώριο προ φόρων	11.05	12.54	24.15	8.44	8.70	22.92
Δείκτης αποδοτικότητας	50.44	50.38	45.85	54.08	54.70	45.89
Απόδοση ιδίων κεφαλαίων	1.57	2.70	4.05	0.87	1.40	3.64
Ρυθμός μεγένθυσης εσόδων	2.1	4.4	15.31	1.01	0.86	33.79
Ρυθμός μεγένθυσης καταθέσεων	0.87	22.74	47.05	5.93	28.61	31.87

Με βάση την παραπάνω ανάλυση, διαπιστώνουμε πως πράγματι οι Ελληνικές Τράπεζες προβληματίζονται με την κατάσταση των οικονομικών στοιχείων τους και οι προκλήσεις που προέρχονται κυρίως από την περιορισμένη ρευστότητα και την ανάγκη κάλυψης των ομολογιακών υποχρεώσεών τους απαιτούν στρατηγικές σκέψεις που ίσως οδηγήσουν στην δημιουργία ολιγομελών σχημάτων στο άμεσο μέλλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

7. ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΩΝ

Τα τελευταία χρόνια υπήρχε έντονη φημολογία για συγχωνεύσεις τραπεζών. Οι συγχωνεύσεις αυτές όμως δεν πραγματοποιήθηκαν λόγω κυρίως της έλλειψης ευελιξίας από πλευράς διοικήσεων των εκάστοτε τραπεζών. Η πρόσφατη δημοσιονομική κρίση όπως άλλωστε προαναφέραμε καθιστά τις συγχωνεύσεις ακόμα πιο αναγκαίες προκειμένου οι τράπεζες να αυξήσουν τη αποδοτικότητά τους και να ενισχύσουν την κεφαλαιακή τους επάρκεια. Στην παρούσα ενότητα θα αναλύσουμε τα οφέλη ορισμένων συγχωνεύσεων που έχουν βρεθεί στο επίκεντρο της φημολογίας.

7.1 EUROBANK – ALPHA

Η συγχώνευση αυτή, απασχόλησε την επενδυτική κοινότητα το περασμένο καλοκαίρι. Οι συζητήσεις μεταξύ των διοικήσεων των τραπεζών υπήρξαν έντονες χωρίς όμως να υπάρξει κάποιο αποτέλεσμα. Μάλιστα οι συζητήσεις αυτές τον τελευταίο καιρό ατόνησαν επιτείνοντας τον προβληματισμό για την δυνατότητα πραγματοποίησης μιας τέτοιας σημαντικής συμφωνίας.

ΠΙΘΑΝΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

1. Το μερίδιο αγοράς του νέου σχήματος σε επίπεδο ενεργητικού θα ήταν το μεγαλύτερο στην Ελλάδα. Το μέγεθος της καινούριας τράπεζας θα παρείχε τέτοια αξιοπιστία, που θα προσέλκυε νέους εγχώριους και ξένους καταθέτες.
2. Οι συνέργειες θα ήταν σημαντικές τόσο σε επίπεδο κόστους όσο και σε επίπεδο εσόδων. Οι τράπεζες έχουν υποκαταστήματα που βρίσκονται σε μικρή απόσταση το ένα από το άλλο και θα μπορούσαν να μειώσουν τον αριθμό αυτών εξοικονομώντας έτσι κόστος.
3. Το αυξημένο μέγεθος της νέας τράπεζας θα έκανε ποιο εφικτή την πρόσβαση στις αγορές μια πρόσβαση που όπως γνωρίζουμε έχει δυσχερανηθεί λόγω της κρίσης χρέους της χώρας μας.
4. Η τράπεζα θα έχει πλέον σημαντική παρουσία στην Κεντρική και Νότιο Ανατολική Ευρώπη δραστηριοποιούμενη πλέον σε 10 χώρες και έχοντας πλέον την ευκαιρία να ενισχύσει περαιτέρω την παρουσία της στις χώρες αυτές.
5. Η νέα τράπεζα θα έχει μεγαλύτερη ευχέρεια στην χάραξη τιμολογιακής πολιτικής.

ΠΙΘΑΝΑ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

- Η ρευστότητα της νέας τράπεζας δεν θα βελτιωθεί και το ίδιο ισχύει για την ποιότητα του ενεργητικού της. Η νέα τράπεζα θα εξακολουθεί να χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική τράπεζα.
- Η νέα τράπεζα θα πρέπει να προβεί σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου αφού θα υποχρεούταν να επιστρέψει στο Ελληνικό κράτος προνομιούχες μετοχές αξίας 2 δις €.
- Θα έπρεπε σε περίπτωση συγχώνευσης των 2 τραπεζών να λυθούν κάποια διοικητικά θέματα που αφορούν το εργατικό δυναμικό, τα υποκαταστήματα κ.α. Κάτι τέτοιο ενδεχομένως να απαιτούσε αρκετό χρόνο

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

Δις €	EUROBANK	ALPHA BANK	ΝΕΑ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ	3,1	3,05	6,15
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	87	68	155
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	6	5	11
ΑΞΙΑ ΔΑΝΕΙΩΝ	59	51	110
ΑΞΙΑ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	44	40	83
ΛΟΓΟΣ ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ / ΔΑΝΕΙΑ %	134,7	129,5	132,2
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ECB	20	15	35

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ	1557	1065	2622
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ	22930	15.280	38.210

Να σημειώσουμε πάντως ότι μία συγχώνευση δεν συνεπάγεται απαραίτητως το άθροισμα των συγχωνευόμενων μελών

7.2 ΕΘΝΙΚΗ – ALPHA BANK

Η πιθανότητα συγχώνευσης μεταξύ των 2 τραπεζών χρονολογείται από το 2002. Την περίοδο εκείνη οι διεργασίες ήταν έντονες αλλά οι συζητήσεις δεν καρποφόρησαν κυρίως λόγω των συνδικαλιστικών οργάνων και του πολιτικού κόστους που θα ανέκυπτε από μια τέτοια συμφωνία. Παρακάτω παρουσιάζουμε ένα συγκριτικό πίνακα για τα μεγέθη κάθε τράπεζας

Δις €	ΕΘΝΙΚΗ	ALPHA BANK	NEA ΤΡΑΠΕΖΑ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ	6,131	2,804	8,935
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	122,05	68,019	190,06
ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	75,132	58,6	133,73
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	68,702	39,657	108,359
ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ ΒΑΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	22,5 %	14 %	36,5%
ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ ΒΑΣΗ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ	18,9%	14,6 %	33,5%
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ	1771	1065	2836
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ	36.500	15.280	51.780

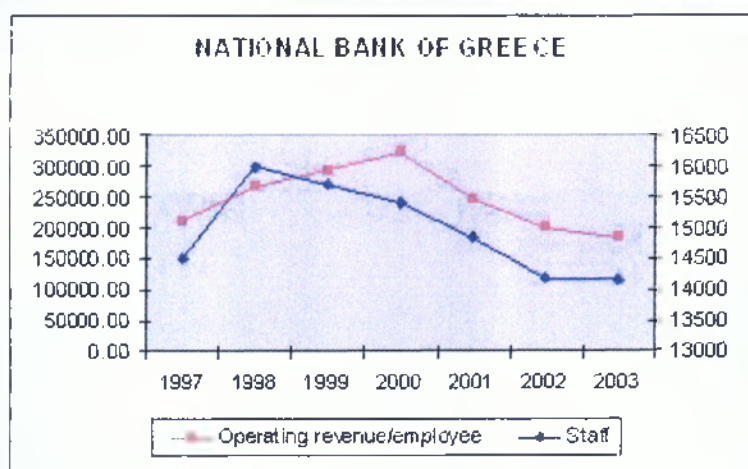
Το 2001 τα οφέλη που θα προέκυπταν από μια τέτοια συγχώνευση είχαν υπολογιστεί ως εξής :

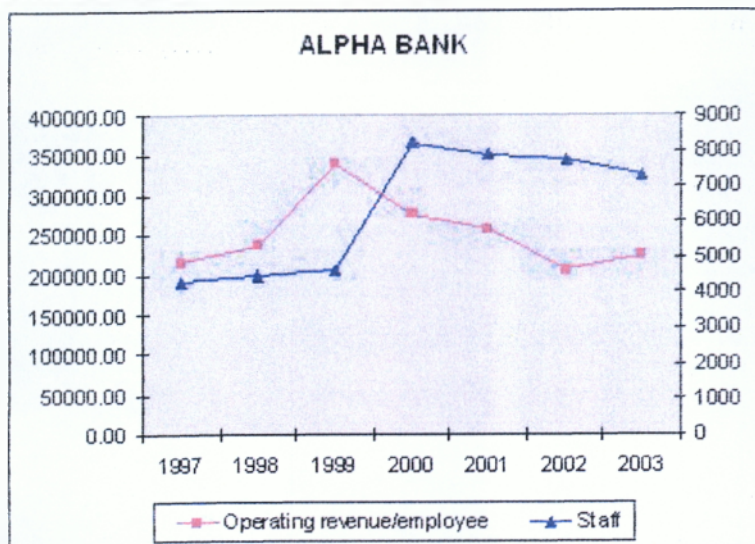
1. Σημαντική εξοικονόμηση κόστους
2. Αύξηση εσόδων
3. Δημιουργία ενός εθνικού πρωταθλητή
4. Περαιτέρω διεθνοποίηση των δραστηριοτήτων
5. Η συμπληρωματικότητα των δραστηριοτήτων των 2 τραπεζών θα αυξήσει την αποδοτικότητα της νέας τράπεζας που θα προκύψει από την συγχώνευση
6. Προκύπτουν σημαντικές οικονομίες κλίμακας σε επίπεδο προώθησης και πώλησης προϊόντων και υπηρεσιών, σε επίπεδο δικτύου υποκαταστημάτων , σε επίπεδο υποδομών τεχνολογίας αλλά και σε επίπεδο αρτιότερης αξιοποίησης του ανθρωπίνου κεφαλαίου

Να σημειώσουμε πως μια τέτοιας συγχώνευση ακόμα και σήμερα θα δημιουργούσε την μεγαλύτερη τράπεζα στην Νότιο Ανατολική Ευρώπη ενώ η νέα τράπεζα θα συγκαταλεγόταν στις 30 μεγαλύτερες στην Ευρώπη.

Έχει υπολογιστεί πάντως πως μια τέτοια συγχώνευση θα σήμανε και την σημαντική συρρίκνωση του ανθρωπίνου δυναμικού κάτι που μεταφράζεται σε υψηλό κόστος λόγω της καταβολής αποζημιώσεων. Το 2001 είχε υπολογιστεί ότι το κόστος συγχώνευσης θα ανερχόταν στα **220 εκ ευρώ**. Επιπρόσθετα πολλοί αναλυτές είχαν εκφράσει αμφιβολίες για το αν μια τέτοια συγχώνευση θα δημιουργούσε αξία (www.business.highbeam.com).

Σύγκριση παραγωγικότητας 2 τραπεζών για την περίοδο 1997 – 2003 με βάση των δείκτη λειτουργικά έσοδα / αριθμός υπαλλήλων

7.3 ΕΘΝΙΚΗ – EUROBANK

Θα λέγαμε πως μια τέτοια συμφωνία συγκεντρώνει λίγες πιθανότητες πραγματοποίησης σύμφωνα με τον επενδυτικό οίκο UBS. Μία συγχώνευση των 2 αυτών τραπεζών θα προσέδιδε 16 % στην κεφαλαιοποίηση της νέας τράπεζας ενώ η συνέργεια των 2 θα απέδιδε επιπλέον 30 % της αξίας των 2 τραπεζών (www.bankingnews.gr).

Η Εθνική έχει περισσότερα ενυπόθηκα δάνεια ενώ η EUROBANK ειδικεύεται σε δάνεια μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και καταναλωτικά δάνεια. Επιπρόσθετα, σε περίπτωση που γινόταν η συγχώνευση η νέα τράπεζα θα είχε μερίδιο αγοράς στην Βουλγαρία περίπου 26% που θα ήταν το μεγαλύτερο στην χώρα. Ακόμα ο λόγος δάνεια προς καταθέσεις της νέας τράπεζας θα βρισκόταν στο 110 %.

Σημαντικό μειονέκτημα μιας τέτοιας συμφωνίας στον τρόπο λειτουργίας των 2 τραπεζών ο οποίος διαφέρει σημαντικά με την EUROBANK να λειτουργεί με σαφώς ποιο ιδιωτικό οικονομικά κριτήρια.

Δις €	ΕΘΝΙΚΗ	EUROBANK	ΝΕΑ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ	6,131	2,736	8,867
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	122,05	109,043	231,093
ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	75,132	58,6	133,732
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	68,702	43,5	112,202
ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ ΒΑΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	22,5 %	14%	36,5 %
ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ ΒΑΣΗ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ	18,9%	14,7%	33,6%
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ	1771	1557	3328
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ	36.500	22.930	59.430

Το 2009 υπήρξαν κάποιες συζητήσεις μεταξύ των 2 διοικήσεων για το ενδεχόμενο μιας συγχώνευσης των 2 τραπεζών. Σύμφωνα με δημοσίευμα στην εφημερίδα Αξία συζητιόταν συγχώνευση μεταξύ των 2 τραπεζών στα πρότυπα της συγχώνευσης ΕΛΠΕ – PETROLA. Ο πρώτος τομέας που θα συγχωνευόταν θα ήταν αυτός του real estate και θα ακολουθούσε ο τραπεζικός τομέας. Η νέα τράπεζα θα είχε ακίνητη περιουσία πάνω από 2,5 δις €

7.4 ΕΘΝΙΚΗ – ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Το σενάριο συγχώνευσης της Εθνικής Τράπεζας με την Πειραιώς φαντάζει περισσότερο μακροπρόθεσμο. Οι αναλυτές της UBS εκτιμούν ότι είναι πιθανότερο να προκύψει ως αντίδραση των ανταγωνιστριών τραπεζών σε μια κίνηση συγχώνευσης της Eurobank με την Alpha. Η Πειραιώς έχει ειδικότητα στη δανειοδότηση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και μαζί την Εθνική μπορεί να ισχυριστεί κανείς ότι θα καλύπτουν όλο το φάσμα της τραπεζικής αγοράς. Ο Μιχάλης Σάλλας, Πρόεδρος της τράπεζας Πειραιώς, με την πρόταση εξαγοράς της ΑΤΕ Bank και του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου, απέδειξε ότι δεν αντιτίθεται σε μια ενδεχόμενη σύμπραξη με το δημόσιο . Ωστόσο, μια ενδεχόμενη εξαγορά των ΑΤΕ και ΤΤ πριν ξεκινήσουν διαπραγματεύσεις για ενδεχόμενη συμφωνία με την Εθνική, ίσως να δυσχεράνει την πιθανότητα μιας τελικής συμφωνίας καθώς το κράτος θα βρεθεί με πολύ μεγάλο ποσοστό στη νέα σύμπραξη, ενώ ενδέχεται να παρουσιαστούν και τεχνικές και γραφειοκρατικές δυσκολίες.

Σε περίπτωση συγχώνευσης πάντως το δίκτυο των 2646 καταστημάτων συνολικά που κατέχουν οι δύο τράπεζες θα αποτελέσει τη μεγαλύτερη τράπεζα στην Ελλάδα, ξεφεύγοντας σε μεγέθη ακόμα κι αν απέναντι βρεθεί μια συνέργεια μεταξύ Eurobank και Alpha. Στη βουλγαρική αγορά η νέα τράπεζα θα φτάσει το μερίδιο του 21,5% ενώ θα κατέχει μερίδιο σε εννέα χώρες. Σημαντικό επίσης πλεονέκτημα για μια τέτοια συγχώνευση είναι ότι το δίκτυο των τραπεζών χαρακτηρίζεται από συμπληρωματικότητα.

Μειονέκτημα είναι η περιορισμένη επιρροή σε Ρουμανία και Σερβία. Μια ενδεχόμενη συγχώνευση προσκρούει στον επιχειρηματικό χαρακτήρα της Πειραιώς. Αν αναλογιστεί κανείς ότι η Εθνική κρατά πιο παραδοσιακή, ήπια στάση αναμονής απέναντι στα δεδομένα της αγοράς, θα ήταν ενδιαφέρον για κάποιον να παρατηρήσει την αντίδραση της επιθετικής διοίκησης της τράπεζας κόντρα στο 20% της τράπεζας που θα ανήκε στο κράτος. Η ανάπτυξη της τράπεζας υπολογίζεται να προσδώσει ένα επιπλέον 15% προστιθέμενης αξίας στην κεφαλαιοποίησή της.

Δις €	ΕΘΝΙΚΗ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΝΕΑ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ	6,131	1,379	7,51
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	122,05	56,591	178,641
ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	75,132	38,486	113,618
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	68,702	29,971	98,673
ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ ΒΑΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	22,5 %	10,3%	32,8%
ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ ΒΑΣΗ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ	18,9%	11,4%	30,3%
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ	1771	880	2651
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ	36.500	13.410	49.910

7.5 ALPHA BANK – ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Προστιθέμενη αξία ύψους 20% επί της συνολικής κεφαλαιοποίησής τους θα έδινε μια ενδεχόμενη ανάμεσα σε Alpha Bank και Τράπεζα Πειραιώς. Πρόκειται για μια συμφωνία με εξαιρετικές προοπτικές, αλλά η UBS δίνει μικρές πιθανότητες υλοποίησης της βάσει και της ιδιοσυγκρασίας των μεγαλομετόχων των δύο τραπεζών.

Μία τέτοια συγχώνευση δεν θα δημιουργούσε έναν τραπεζικό κολοσσό όπως π.χ στην περίπτωση της Εθνικής με EUROBANK, όμως θα γιγάντωνε τα μερίδια αγοράς της τράπεζας τόσο στην Ελλάδα όσο και στα Βαλκάνια. Η νέα τράπεζα θα γινόταν πιο ευέλικτη επιχειρηματικά εκμεταλλευόμενη τα χαρακτηριστικά της Πειραιώς και θα αποκτούσε μεγαλύτερο καταθετικό υπόβαθρο λόγω Alpha Bank. Η Πειραιώς θα μπορούσε να επωφεληθεί από το εταιρικό banking franchise του ομίλου Alpha ενώ η νέα τράπεζα θα είχε τη δυνατότητα να αποτελέσει ισχυρό αντίπαλο της Eurobank στον τομέα της χρηματοδότησης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, σε σημείο που να αναλάβει τον κυρίαρχο ρόλο στη συγκεκριμένη αγορά. Ωστόσο, η συγχώνευση των δύο τραπεζών δεν θα αύξανε την ρευστότητα της νέας τράπεζας .

Δις €	ALPHA BANK	ΠΕΙΡΑΙΩΣ	NEA ΤΡΑΠΕΖΑ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟ ΙΗΣΗ	2,804	1,379	4,183
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	68,019	56,591	124,61
ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	58,6	38,486	97,08
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	39,657	29,971	69,628
ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ ΒΑΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	14 %	10,3%	24,3 %
ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ ΒΑΣΗ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩ Ν	14,6 %	11,4%	26%
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤ Α	1065	880	1945
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟ Ι	15.280	13.410	28690

7.6 EUROBANK - ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Μια τράπεζα – κολοσσός στο επιχειρηματικό πεδίο με απολύτως κυρίαρχο ρόλο στην δανειοδότηση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων θα είναι το αποτέλεσμα μιας πιθανής συγχώνευσης της Eurobank με την Πειραιώς . Η νέα τράπεζα θα δημιουργούσε νέες προοπτικές στην επιχειρηματικότητα και θα έθετε υψηλούς στόχους για την κοινή μετοχή. Μια συνέργεια μεταξύ των δύο τραπεζών θα προσέδιδε, σύμφωνα με τη UBS, ένα επιπλέον 19% επί της κεφαλαιοποίησής τους ως προστιθέμενη αξία. Ωστόσο, πλην της Ελλάδας και της Αλβανίας, στις υπόλοιπες οκτώ χώρες όπου διατηρούν μερίδιο οι δύο τράπεζες, αυτό δεν θα ξεπερνούσε το 15%. Επίσης, η επιρροή τους σε Σερβία και Ρουμανία κρίνεται μικρή. Τα συνολικά κεφάλαια των δύο τραπεζών θα άγγιζαν τα 155 δισεκατομμύρια ευρώ, ποσό που δεν θα ξεπερνούσε τα συνολικά κεφάλαια της Εθνικής. Επιπλέον πονοκέφαλος για τους ομίλους Λάτση και Σάλλα θα είναι η ρευστότητα καθώς η UBS δεν προβλέπει αύξησή της μέσα από την νέα συμφωνία. Συγκεκριμένα, ο δείκτης δανείων προς καταθέσεις υπολογίζεται στο 125%.

Δις €	EUROBAN Κ	ΠΕΙΡΑΙΩ Σ	ΝΕΑ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟ ΙΗΣΗ	2,736	1,379	4,115
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	109,043	56,591	165,634
ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	58,6	38,486	97,08
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	43,5	29,971	73,47
ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ ΒΑΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	14%	10,3%	24,3%
ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ ΒΑΣΗ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ	14,7%	11,4%	26,1 %
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤ Α	1557	880	2437
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟ Ι	22.930	13.410	36.340

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στην παρούσα εργασία αφού κάναμε μια γενική ανασκόπηση τόσο σε εγχώριο επίπεδο όσο και διεθνές για την έκρηξη συγχωνεύσεων κατά τις τελευταίες δεκαετίες, αναλύσαμε την οικονομική κατάσταση 4 βασικών τραπεζικών ιδρυμάτων της χώρας μας καθώς και τις προοπτικές συγχώνευσής τους ανά 2. Οι Ελληνικές τράπεζες βρίσκονται σε σχετικά δύσκολη οικονομική θέση και η λύση των συγχωνεύσεων θα μπορούσε να τις βγάλει από το όποιο οικονομικό αδιέξοδο στο οποίο έχουν περιέλθει. Η αλήθεια βέβαια είναι ότι κρίνοντας τουλάχιστον από την διεθνή εμπειρία ότι οι συγχωνεύσεις δεν στέφονται πάντα από επιτυχία.

Από τις εξεταζόμενες συγχωνεύσεις αυτή που φαίνεται να κρίνεται ως η πιο αποδοτική είναι η συγχώνευση ALPHA BANK – EUROBANK και ALPHA BANK – ΠΕΙΡΑΙΩΣ. Οποιαδήποτε συγχώνευση μεταξύ Εθνικής με άλλη τράπεζα θα δημιουργούσε μια τράπεζα σημαντικού μεγέθους ακόμα και για τα Ευρωπαϊκά δεδομένα αλλά λόγω του κρατικού χαρακτήρα της Εθνικής θα κρινόταν ως αμφίβολη η αύξηση της αποτελεσματικότητας του νέου σχήματος

Να σημειώσουμε τέλος πως το τελευταίο δίμηνο και ειδικά μετά την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εθνικής οι όποιες διεργασίες για συγχωνεύσεις έχουν παγώσει. Οι διοικήσεις των τραπεζών έχουν τεράστιες αμφιβολίες για την επιτυχία των συγχωνεύσεων και δεν είναι λίγοι εκείνοι που πιστεύουν ότι η λύση της συγκέντρωσης του τραπεζικού κλάδου προβάλλει περισσότερο ως λύση ανάγκης παρά ως μέσο αύξησης της αποδοτικότητας του κλάδου.

"-ΚΑΙ ΑΥΤΟΙ ΤΡΩΝΕ ΤΟΥ ΣΚΑΣΜΟΥ ΜΕΧΡΙ ΝΑ
ΕΡΘΕΙ Η ΚΡΙΣΗ.....

*-ΚΑΙ ΟΤΑΝ ΕΡΘΕΙ Η ΚΡΙΣΗ ΜΙΑΜΑΙΑ,ΤΙ
ΓΙΝΕΤΕ;;;;;;*

*-ΑΚΡΙΒΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΣΟΔΕΣ!!!!!!.....ΟΠΟΤΕ
ΜΑΖΕΥΟΝΤΑΙ ΔΥΟ-ΤΡΕΙΣ,ΒΑΖΟΥΝ
ΡΕΦΕΝΕ,ΑΙ ΟΡΑΖΟΥΝ ΜΙΑ ΣΟΔΑ,ΤΗ ΜΟΙΡΑΖΟΝΤΑΙ
ΚΑΙ ΧΩΝΕΥΟΥΝ ΜΑΖΙ!!!.....*

*-ΑΝΤΡΕΑ,ΤΙ ΒΛΑΚΕΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΕΣ ΠΟΥ ΚΑΘΕΣΑΙ
ΚΑΙ ΛΕΣ ΣΤΟ ΠΑΙΔΙ;;;;;;.....*

*-ΤΟΥ ΕΞΗΓΩ ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ
ΤΡΑΠΕΖΩΝ!!!!!!..... "*

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) Αθανάσογλου Π., Ασημακόπουλος Ι., Γεωργίου Ε., «Η επίδραση των ανακοινώσεων συγχωνεύσεων και εξαγορών στις αποδόσεις των μετοχών των τραπεζών στην Ελλάδα», *Οικονομικό ελτίο*, Τεύχος 24, Τράπεζα της Ελλάδος, Ιανουάριος 2005.
- 2) Amihud Y., DeLong G. L. and Saunders A. (2003) “The Effects of Cross-Border Bank Mergers on Bank Risk and Value”, *Journal of International Money and Finance*
- 3) Banking.gr, «Αράπογλου: Έρχονται εξαγορές στις τράπεζες», 13-11-2009.
- 4) Berger, A.N., Humphrey, D.B. (1991), "The dominance of inefficiencies over scale and product mix economies in banking", *Journal of Monetary Economics*, Vol. 28 No.2
- 5) Γαλιάτσος Κ., Λιαργκόβας Π., Σαχινίδης Φ., Τασάκος Κ., «Εισαγωγή στις τραπεζικές σπουδές», Τόμος Α, Ελληνική Ένωση Τραπεζών, 2006.
- 6) Γεωργιάς Β., «Με αβαντάζ οι ελληνικές τράπεζες στα Βαλκάνια», *Ελευθεροτυπία*, 06-04-2009.
- 7) Ελληνική Ένωση Τραπεζών, «Η συμβολή του τραπεζικού συστήματος στη ελληνική Οικονομία», Ιούλιος 2008.
- 8) ΕΚΤ, “Mergers and Acquisitions involving the EU banking industry – facts and implications”, www.ecb.europa.eu, December 2000.

- 9) Καραγεώργου Έφη, «Η επέκταση των ελληνικών τραπεζών στα Βαλκάνια», www.morax.gr/article_show.php?article_id=750, Φεβρουάριος 2005.
- 10) Κλήμης Κ. – Τσόπογλου Στ., «ιαχρονική Ανάλυση του ελληνικού τραπεζικού τομέα», ελτίο Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, Α τρίμηνο 2007.
- 11) Λιδωρίκης Α., «Προοπτικές και εμπόδια στις εξαγορές και συγχωνεύσεις τραπεζών»,
Καθημερινή, 10-05-2010.
- 12) Μίλης Η., «Οι προοπτικές των ελληνικών τραπεζών και ο ρόλος τους στα Βαλκάνια», Καθημερινή, 20-04-2008.
- 13) Μόσχος . – Φραγγέτης .., «Το παρόν και το μέλλον των ελληνικών τραπεζών», Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών, Αθήνα 1997.
- 14) Παπαδογιάννης Γ., «Τραπεζικές Συγχωνεύσεις στον ορίζοντα...Η προοπτική της Τράπεζας της Ελλάδος και οι εκτιμήσεις για τον κλάδο στο προσεχές διάστημα», Καθημερινή, 09-05-2010.
- 15) Παπαϊωάννου Γ., «Συγχώνευση πιστωτικών ιδρυμάτων και Επιτροπή Ανταγωνισμού», ελτίο Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, Γ τρίμηνο 1998.
- 76
- 16) Ρομποτής Γεράσιμος, «Η στρατηγική των Συγχωνεύσεων και των Εξαγορών στον Τραπεζικό κλάδο: Η περίπτωση του ομίλου της Alpha Bank», www.agii.gr/repository/upload/POMΠΙΟΤΗΣ2.pdf, 2003
- 17) Σακέλλης Ε., «Συγχωνεύσεις – ιασπάσεις – Εξαγορές – Μετατροπές Εταιριών και εκτίμηση αξίας επιχειρήσεως» Εκδόσεις ΒΡΥΚΟΥΣ, 2001.
- 18) Εμπορικές και αναπτυξιακές σχέσεις Πετράκης – Αλεξάκης 1990

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

- 1) www.alphabank.gr
- 2) www.eurobank.gr
- 3) www.statistics.gr
- 4) www.hba.gr
- 5) www.nbg.gr
- 6) www.piraeusbank.gr
- 7) www.standardandpoors.com
- 8) www.ttbank.gr
- 9) el.wikipedia.org
- 10) www.agora.mfa.gr
- 11) www.business.highbeam.com
- 12) www.bankingnews.gr
- 13) www.eurojournals.com
- 14) www.eurofound.europa.gr
- 15) www.efmaefm.org
- 16) www.investopedia.com